

ციბჩანი

№ 115 / 12 - 18 ნოემბერი / 2012

როგორ წარიმართა ომბუდსმენის არჩევნები? **33. 10**

ბაჩო ახალაია - ექსმინისტრი და პატიმარი **33. 24**

დანესაბულება N18 **33. 28**

„კვირის ქრონიკის“ შავი სია **33. 32**

საზ. მაუწყებელი ფინანსური აუდიტის პირისპირ **33. 36**

დავა თბილისის მერიასა და მთავრობას შორის **33. 38**

პრომის დაუცველი უფლება საქართველოში **33. 40**

ფასი 2 ლარი

ISSN 1987-7528

"სმეუხი და მძვინვარება" ნიბჳონანში

33. 16

ՈՅՄՅԿՈՒ
ՁՆՆԵՐԻ ՆԲՆՈՒ
ՄՆԵՆՁՁՔՆԱՅԲԵՂ

	POS.	FREC.	STD.	SR.	FEC.
EUTELSAT 36B	36°	11446 H	DVB-S	2222	3/4
HOTBIRD 13A	13°	11585 V	DVB-S	27500	3/4
TURKSAT 3A	42°	12639 V	DVB-S	4070	5/6

მთავარი რედაქტორი

შორენა შავერდაშვილი

აღმასრულებელი რედაქტორი

ლიკა ზაკაშვილი

რედაქტორები

ნინო ბექიშვილი

სოფო ბუკია

ჟურნალისტიკა:

ლიკა ზაკაშვილი, ზურაბ ვარდიაშვილი, თათია ხალიანი, ანი ჭანკოტაძე, თინა ყიფშიძე, გიორგი გოგუა, გიორგი ჭეიშვილი, სოფო აფციაური, ეკა მალაღდაძე, ლევან ახალაია, ლაშა ქავთარაძე

კონტრაბუსი:

დემის პოლანდოვი, სოფო თოდუა, ბექა ქურხული, ლელა რეხვიაშვილი

რედაქცია:

ფოტო-რედაქტორი
ლევან ხერხეულიძე
გრაფიკული დიზაინი
თორნიკე ლორთქიფანიძე
რედაქტორ-სტილისტი
ნინო ბექიშვილი
კორექტორი
თამარ ლონდაძე

ბამოცხველობა:

დირექტორი
ქეთევან ბაბუნაშვილი
ბაყიდვებისა და გიზანის
ბანკითარების მენეჯერი
რუსუდან ბარათაშვილი
ბაყიდვების მენეჯერი:
სოფო პაპუნაშვილი
მარკეტინგის მენეჯერი:
ელენე ხარაზაშვილი
დისტრიბუტორი:
მიხეილ მამუჩიშვილი

ჟურნალის გამომწერის მსურველები
დაგვიკავშირდით: 247 10 05.

„ჩიორა თაქთაქიშვილი, აკაკი ბობოხიძე, მარიკა ვერულაშვილი, ლევან ბეჟაშვილი, დავით დარჩიაშვილი, ზურაბ მელიქიშვილი, გოგა ხაჩიძე... დეპუტატები სასამართლოს დერეფანში, რიგში დგანან და ტელეფონების ჩამორთმევის გამო უკმაყოფილებას გამოთქვამენ... პროცესს კამერით არ გადაიღებენ? – კითხვას სვამს მარიკა ვერულაშვილი“.

ეს ამონარიდია ზურაბ ვარდიაშვილის სტატიიდან „ბაჩო ახალაია – ექსმინისტრი და პატიმარი“. დეპუტატები იმ სასამართლო პროცესზე აპირებდნენ შესვლას, სადაც ბაჩო ახალაიასთვის ბრალი უნდა წაეყენებინათ.

რამდენადაც მარიკა ვერულაშვილის რეპლიკაა ლიმილისმომგვრელი, რადგან სასამართლო დარბაზებში ფოტო და ვიდეო გადაღებები სწორედ „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ აკრძალა, ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე, ასეთივე ლიმილისმომგვრელია მათ მიერ მყისიერად მორგებული „უმცირესობის“ როლი. თითქოს 9 წელი ქვეყანას ეს პარტია და ეს ლიდერები კი არა, „სხვები“ მართავდნენ. თუმცა, ახალი უმცირესობის პოლიტიკური რიტორიკა ლიმილის-მომგვრელი მხოლოდ იმ შემთხვევაშია, თუ მყარი ნერვები და მყარი არგუმენტები გაქვს.

სამწუხაროა, რომ „ნაციონალური მოძრაობა“, მთელ თავის პოლიტიკურ ძალისხმევას, ჯერჯერობით, პროცესის საბოჭაყირებას და ისტერიულ დემარშებს ახმარს, ახალაიას გმირად შერაცხვიდან, სოციალური საკითხებით გულანთებული გიგი უგულავას მთავრობის სხდომაზე გამოჩენითა და „საზოგადოებრივი მაუწყებლის“ ფინანსური აუდიტის „მედაზე ზენოლად“ შერაცხვით. ჰო, გიგი უგულავა საჯარო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობას ითხოვს და აპროტესტებს... ეს მაშინ, როცა „თბილისის მერია“ ერთ-ერთი ყველაზე დახურული სახელმწიფო უწყება იყო, საჯარო ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით.

ზოგადად, პოლიტიკურ პროცესებში, შანტაჟი არა მგონია მომგებიანი სტრატეგია იყოს. ერთი მხრივ, ეს მხოლოდ „ნაციონალური მოძრაობის“ მარგინალიზებას გამოიწვევს და სულ უფრო მეტად დააკარგვინებს მათ არგუმენტებს წონას, მეორე მხრივ, ვერაფერ სასარგებლოს ვერ შესძენს პოლიტიკურ რეალობას. ხელისუფლებაში მოსულ კოალიციას ჰაერით სჭირდება ოპონირება, კონკრეტულ თემებსა თუ საკითხებზე. ისტერიკა კი ასეთი ოპონირებისათვის ადგილს არ ტოვებს და მისი ასხლეტვაც, ასეთ პირობებში, ბევრად უფრო იოლია.

„კოალიციის“ შიგნით არსებული აზრთა სხვადასხვაობაც ვერასოდეს იხილავს დღის სინათლეს და მივიღებთ ახალ მონოლიტს, რაც, დემოკრატიული მმართველობისათვის ხელსაყრელი ნამდვილად არ იქნება. რაც უნდა პარადოქსულად ჟღერდეს, ახლა „ნაცებისთვის“ თვითგადარჩენის საუკეთესო სტრატეგია არა ვინრო პარტიული ინსტინქტებით ოპერირება, არამედ სახელმწიფოებრივად აზროვნებაა.

დაბოლოს, კარგი იქნება, თუ მალე დასრულდება უტიფრობის კამპანია და გადავალთ საქმეზე. საქმე, ლაპარაკის ნაცვლად, ძვირფასო ნაციონალებო.

შორენა შავერდაშვილი

"სმეაუხი და მძვინვარება" ნიბჰზიანში

გურიის სოფელ ნიგვზიანის ცენტრში უჩვეულო ხალხმრავლობაა. ავტომაგისტრალის პირას, ავტობუსების გაჩერებასთან სოფლის მოსახლეობა ხშირად იკრიბება, თუმცა ამდენი – იშვიათად. დღეს აქ ათეულობით არიან: ახალგაზრდები, მოხუცები, ბავშვები... მიუხედავად იმისა, რომ პარასკევია, დღის 12 საათი, სკოლაში კი ჯერ მესამე ან მეოთხე გაკვეთილი უნდა იყოს, თავშეყრის ადგილას მოსწავლეებიც ბევრნი არიან. დღეს ისინი გაკვეთილებს არ დასწრებიან – არც მშობლები ყოფილან ამის წინააღმდეგი: ის, რაც დღეს სოფლის ცენტრში ხდება, მათთვის ბევრად მნიშვნელოვანია.

თინა ყიფშიძე, გიორგი გოგუა 83.16

ბაჩო ახაიან - აქსონისტი და ჰატიანი

9 ნოემბერს, შუადღის 14 საათისთვის თბილისის საქალაქო სასამართლოს პირველი სართულის გრძელი დერეფანი ხალხით იყო გადაჭედილი. პრესის, ტელევიზიების, რადიოების, ონლაინ გამოცემების რეპორტიორები, დეპუტატები და სხვა მოქალაქეები ნომერ მეორე სასამართლო დარბაზში მოხვედრას ცდილობდნენ. თუმცა, მომცრო ზომის დარბაზში, სადაც ორმოციოდე ადამიანი ეტევა, მსურველთა მხოლოდ მცირე ნაწილი მოხვდა.

პროცესისადმი უპრეცედენტო ყურადღება იმით იყო გამოწვეული რომ საქმე შს ყოფილი მინისტრის, ბაჩო ახაიანისთვის აღმკვეთი ღონისძიების შეფარდებას ეხებოდა.

ზურაბ ვარდიაშვილი 83.24

"ნაბიჯ-ნაბიჯ ხლვევის ისტორია"

რიყეზე თითქმის დასრულებულია იტალიელი არქიტექტორის, მასიმილიანო ფუქსასის დაპროექტებული თეატრის მშენებლობა, თუმცა ამ შენობებით საზოგადოების ნაწილი აღშფოთებულია. კონსტრუქციების დაშლის მოთხოვნით საპროტესტო აქციაც გაიმართა.

„ლიბერალი“ თბილისის არქიტექტურის ზოგადი ტენდენციების შესახებ ქალაქდამგეგმარებელ ზურაბ ბაქრაძეს ესაუბრა.

ანი ჭანკოტაძე 83.12

დენუსეხელება N18

გლდანის ციხის საზოგადოებრივი მისაღების წინ, პატარა, მწვანე სკვერი გრძელი, ჩუქურთმებიანი სკამებითაა გარშემორტყმული. სკვერის კუთხეში თეთრი ქვიშით მოფენილი კუთხე პაემანზე მოსულ ბავშვებს ეკუთვნით. საქანელების გვერდით სასრილოა დამონტაჟებული, მულტფილმების პერსონათა პლასტმასის ფერადი დეკორაციები გასართობი ცენტრის განწყობას ქმნის.

საზოგადოებრივი მისაღებიდან ციხის ეზოში გამავალ მძიმე კარს დაცვა მოთხოვნისთანავე ალუბს. ეზოში რამდენიმე ათეული მანქანა დგას, ვახტებზე შეიარაღებული მცველები ბოლთას სცემენ.

 ზურაბ ვარდიაშვილი
03:28

ფოტოჩაქოხტაქი

სხოვრება თბილისის ზღვაზე

 გიორგი გოგუა
03:50-55

გამოცემელი:

შპს „ლიბერალი“. მისამართი: თბილისი 0183, ჟღენტის ქ. 35. ტელ.: (995 32) 2145002, 2145004. ელ-ფოსტა: info@liberali.ge ვებ-გვერდი: www.liberali.ge

სხვა გამოცემები:

„ცხელი შოკოლადი“, გაზეთი „ლიბერალი“
„ლიბერალის“ საავტორო უფლებები დაცულია.
ჟურნალში გამოქვეყნებული მასალების ნაწილობრივი და/ან მთლიანი გამოყენება რედაქციის თანხმობის გარეშე აკრძალულია.

ბაჭყალი:

სტამბა „სეზანი“. მისამართი: თბილისი, წერეთლის გამზ. 140. ტელ.: (995 32) 235 70 02.
გამოდის კვირაში ერთხელ, ყოველ ორშაბათს. პირველი ნომერი გამოცემულია 2009 წლის მაისში. რეკომენდებული საცალო ფასი 2 ლარი.

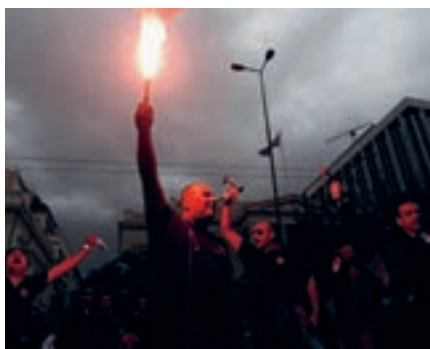
ნომერები:

ფოტოგრაფიანა
მირიანი მინვა

- 04 მოკლედ
- 06 ციტატები
ორი აზრი
- 08 უნდა შეიქმნას თუ არა პარლამენტის საგამოძიებო კომისია?
ლევან ბერძენიშვილი vs სერგო რატიანი
კომენტარი
- 10 როგორ წარმართა ომბუდსმენის არჩევის პროცესი?
მედია
- 32 „კვირის ქრონიკის“ შავი სია
- 36 საზოგადოებრივი მაუწყებელი ფინანსური აუდიტის პირისპირ
საზოგადოება
- 38 დავა თბილისის მერიასა და მთავრობას შორის
- 40 შრომის დაუცველი უფლება საქართველოში
- 44 გიორგი მენაბდის საქმე
რეგიონი
- 48 „პრინციპული აფხაზი ეკოლოგები“
კომენტარი
- 56 სოციალური ქსელებიდან მენსტრიმ მედიამდე - პოლიტიკური მონაწილეობის ახალი ფორმები
- 58 პარლამენტი
ქალაქში მოხეტიალე კაცის ჩანაწერები
- 60 ღამ-ღამობით, ღამ-ღამობით, თქვე ჩემს!

ახალციხის ათენის ქაჩაბში

ათენის ქუჩებში, „შეკვეცების პაკეტის“ წინააღმდეგ დანაშაულებულ რამდენიმედღიან აქციას, პოლიციასა და აქაცის მონაწილეებს შორის შეტაკება მოჰყვა. მოსახლეობის ნაწილის გამოსვლა ძალადობაში მასობრივად გადაიზარდა, როდესაც დემონსტრანტები მთავარ მოედანზე შეიკრიბნენ, პარლამენტის წევრები კი „ქამრების შემოჭრის“ ზომების განსახილველად ემზადებოდნენ.

დემონსტრანტების ნასროლ „მოლოტოვის კოქტეილებს“ სამართალდამცავებმა ცრემლსადენი გაზის გაშვებით უპასუხეს, რამაც ათენის ქუჩებში რამდენიმესაათიანი არეულობა გამოიწვია. არეულობის გამო დროებით შეფერხდა პარლამენტის მუშაობაც.

მიუხედავად დემონსტრაციებისა და საპარლამენტო ოპოზიციის წინააღმდეგობისა, საბერძნეთის პარლამენტმა მაინც მიიღო განსახილველად საკანონმდებლო ცვლილება, რომელიც საბიუჯეტო სახსრების 17 მლრდ ევროთი შემცირებას გულისხმობს და რომელიც გადასახადების გაზრდასა და პენსიების შემცირებას გამოიწვევს. რამდენიმე ხნის წინ, პრემიერ-მინისტრმა ანტონის სამარასმა კანონმდებლები გააფრთხილა, რომ შეკვეცების პაკეტის იგნორირების შემთხვევაში, საბერძნეთის ფულადი რესურსები თვის ბოლოს ამოიწურება, რაც ქვეყნისთვის კოლაფსის ტოლფასი იქნება. თითქმის ხუთი წელია საბერძნეთის ეკონომიკა რეცესიულია, ხოლო მოსახლეობის მეოთხედი დაუსაქმებელი.

სიჩილი ოპოზიციური ძალები ბაჰიტიანებაზე საუბრობენ

8 ნოემბერს კატარის დედაქალაქ დოჰაში, სირიული ოპოზიციური ძალები შეიკრიბნენ. შეხვედრის მიზანს ასადის მთავრობის წინააღმდეგ მძლავრი პოლიტიკური ერთობის ჩამოყალიბება წარმოადგენს. შეხვედრა არაბული ლიგისა და სირიის მეგობართა საერთაშორისო ჯგუფის მხარდაჭერით იმართება, რომლის ფარგლებშიც, დოჰაში, დასავლეთის რამდენიმე ქვეყნის წარმომადგენელია ჩასული.

ბოლო დრომდე სირიის ეროვნული საბჭო ასადის რეჟიმის წინააღმდეგ მებრძოლ მთავარ ძალად განიხილებოდა, თუმცა უკანასკნელ ხანებში მან როგორც საერთაშორისო მეგობრობის, ასევე ადგილობრივი ძალების მხარდაჭერა დაკარგა. რამდენიმე დღის წინ აშშ-მა სირიულ ოპოზიციურ ძალებს გაერთიანებისაკენ მოუწოდა და იმედი გამოთქვა, რომ ოპოზიციური ერთობაში სირიის ეროვნულ საბჭოს არ ექნება ერთპიროვნული ძალაუფლება.

დოჰაში შეკრებილი ოპოზიციის წარმომადგენლები შეხვედრას პოზიტიურად აფასებენ და აღნიშნავენ, რომ მოლაპარაკებები საერთო პოლიტიკური ფრონტის ჩამოყალიბებაზე წარმატებით მიმდინარეობს.

ცნობილი სირიელი დისიდენტის რიად სეიფის თქმით, მოლაპარაკებების პირველი დღე კონკრეტული შედეგით დასრულდა, რამდენადაც სირიის ეროვნული საბჭოს წარმომადგენლები დათანხმდნენ 60-კაციანი ოპოზიციური ჯგუფის შექმნას, რომელშიც ასადის რეჟიმთან დაპირისპირებული პოლიტიკური ძალების ფართო სპექტრი იქნება წარმოდგენილი.

ახანსინაში ანტისამთავრობო ბამოსვლა დაიწყო

არგენტინის დედაქალაქ ბუენოს-აირესში მასშტაბური ანტისამთავრობო გამოსვლები დაიწყო. ოპოზიციური ძალებისა და მოსახლეობის ნაწილის მობილიზება სოციალური ქსელებით

მოხდა. პრეზიდენტ კრისტიანა ფერნანდესისა და მისი მთავრობის წინააღმდეგ გამართული დემონსტრაცია უკვე შეფასადა ბოლო ათწლეულის ყველაზე დიდ ანტისამთავრობო გამოსვლად არგენტინაში.

აქციის მონაწილეთა თქმით, ისინი მზარდი ინფლაციის, მაღალ ემპლონებში გამეფებული კორუფციისა და კრიმინოგენული სიტუაციის დამძიმების გამო შეიკრიბნენ. ათასობით ადამიანმა მოაწყო მსვლელობა დედაქალაქის მთავარ ობელისკამდე, რის გამოც, ოთხი საათის განმავლობაში, ბუენოს აირესის ცენტრალური ქუჩები პარალიზებული იყო.

პრეზიდენტი ფერნანდესი მეორე ვადით 2011 წელს აირჩიეს, რის შემდეგაც მისი რეიტინგი საგრძნობლად დაეცა.

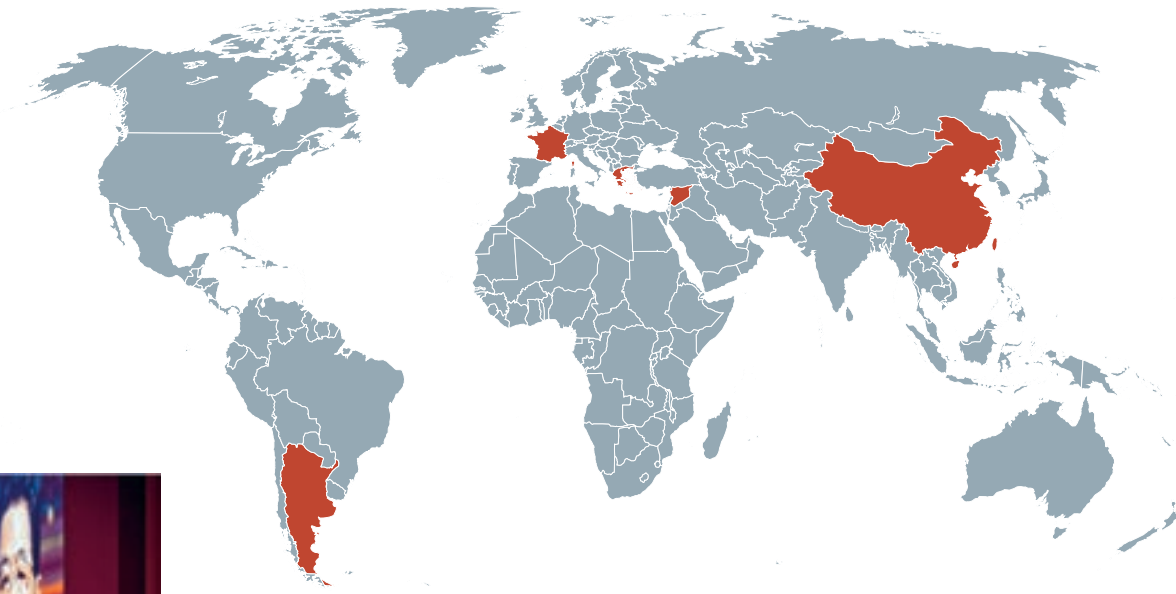
ოფიციალური ინფორმაციით, ქვეყანაში ინფლაციის მაჩვენებელი 12%-ს აღწევს, თუმცა ოპოზიციური ძალების წარმომადგენლების თქმით, ეს

რიცხვი გაცილებით უფრო მაღალია. საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა, სექტემბერში, არგენტინა გააფრთხილა, რომ ინფლაციის მაჩვენებლის დარეგულირებას თუ ვერ მოახერხებს, შესაძლოა, სანქციები დაეკისროს.

ჩინეთი ახალი ჰოლიხუაჰი მახითვალის მოლონში

ჩინეთში კომუნისტური პარტიის მე-18 ეროვნული ყრილობა გაიხსნა. მე-18 ეროვნული ყრილობა კომუნისტური ქვეყნის უმთავრესი პოლიტიკური მოვლენაა ბოლო ათი წლის განმავლობაში. ჩინეთში ელოდებიან, რომ ქვეყნის ლიდერი ჰუ ძიანტო

მმართველ თანამდებობებს დატოვე-
ბს. ასევე ელოდებიან პრემიერ-მი-
ნისტრი ვენ ძიაბაოს გადადგომასაც.
როგორც ვარაუდობენ, მათ პოსტებს,
შესაბამისად, ამჟამინდელი ვიცე-
-პრეზიდენტი სი ძინპინი და პირველი
ვიცე-პრემიერი ლი კეციანი დაიკა-
ვებენ. სი ძინპინი ჯერ კომუნისტუ-
რი პარტიის გენერალური მდივანი
გახდება, მომავალ წელს კი მას
მსოფლიოს ყველაზე ხალხმრავალი
ქვეყნის პრეზიდენტად აირჩევენ.
კომუნისტური პარტიის ყრილობაზე,
რომელიც ხუთ წელიწადში ერთხელ
იმართება და რომელსაც პარტიის ათა-
სობით დელეგატი ესწრება, მუდმივმო-
ქმედი პოლიტიუროს ცხრა წევრიდან
შვიდი, ასაკობრივი ცენზის გამო,
სავარაუდოდ შეიცვლება.
ყრილობაზე უკვე გამოვიდა სიტყვით
ქვეყნის პრეზიდენტი ჰუ ძინტაო, რო-
მელმაც ქვეყნის ეფექტური მართვისა
და კორუფციისათვის ბრძოლის გამო-
ცხადების აუცილებლობაზე ისაუბრა.
მონვეული 2 200 დელეგატი პარტიის
ცენტრალური კომიტეტის ორასზე მეტ
წევრსაც აირჩევს, რომლებიც მონა-
ცვლეობით, მუდმივმოქმედ პოლიტ-
ბიუროსთან ერთად ქვეყნის ყველაზე
მნიშვნელოვან გადაწყვეტილებებს
მიიღებენ.

საფრანგეთი ჩიონიანთა ქორწინების დახარჯებას აპირებს

მემარჯვენე პარტიებისა და კათო-
ლიკური ეკლესიის წინააღმდეგობის
მიუხედავად, ფრანსუა ოლანდის
სოციალისტური პარტია აპირებს, რომ
ერთსქესიანთა ქორწინების დაკანონე-
ბის შესახებ საკანონმდებლო ცვლი-
ლება განიხილოს. რამდენიმედღიანი
საპროტესტო აქციების მიუხედავად,
საფრანგეთის სამთავრობო კაბინეტმა
მანკ დაამტკიცა კანონის სამუშაო
ვერსია.
ერთსქესიანთა ქორწინების დაკანონე-
ბა ფრანსუა ოლანდის წარმატებული
საპრეზიდენტო კამპანიის ერთ-ერთი
დაპირებაც იყო. კანონის სამუშაო
ვარიანტი ქორწინებას სხვადასხვა ან
ერთი სქესის ორ პარტნიორს შორის
კავშირად განიხილავს, ხოლო კანონის
მიღების შემთხვევაში ოფიციალურ
დოკუმენტებში სიტყვები „დედა“ და
„მამა“ შეიცვლება სიტყვა „მშობლით.“
ვინაიდან ოლანდის პარტია პარლამენ-
ტის ორივე პალატაში უმრავლესობი-
თა წარმოდგენილი, სავარაუდოა, რომ
კანონპროექტის განხილვა ორივეგან
წინააღმდეგობის გარეშე მოხდება.
გამოკითხვები აჩვენებს, რომ ერთს-
ქესიანთა ქორწინებას მოსახლეო-

ბის უდიდესი ნაწილი მხარს უჭერს,
თუმცა ასეთი ერთსულოვნება არაა
გვი წველების მიერ შვილის აყვანას-
თან დაკავშირებით და მას მხოლოდ
გამოკითხულთა ნახევრი უჭერს მხარს.
ნიკოლას სარკოზის პარტიის წევრმა,
გავლენიანმა სენატორმა სერჟ დესომ
კანონპროექტს უკვე უწოდა „ოჯახის,
ბავშვების განვითარებისა და განა-
თლების დასასრული“. თუმცა საფრან-
გეთის იუსტიციის მინისტრმა კრის-
ტიან ტობირმა გაზეთ La Croix-თან
საუბარში აღნიშნა, რომ „ქორწინება
ყველასათვის“ არის პასუხი საყოველ-
თაო თანასწორობის მოთხოვნაზე.
პრეზიდენტ ფრანსუა ოლანდის თქმით
კი, ერთსქესიანთა ქორწინება „იქნება
პროგრესი არა მხოლოდ ინდივიდები-
სათვის, არამედ მთელი საზოგადოები-
სათვის“. **□**

„კალანდაძემ მოახერხა საკუთარ დაქვემდებარებაში მყოფი ქართველი ჯარისკაცების შეურაცხყოფა, მან ცემა ისინი და ჩამოახია სამხრები, რითაც შეურაცხყო ჯარისკაცების ღირსება, ჩვენ კალანდაძის მსგავსი ადამიანების სამინისტროში საქმიანობით მივდივართ უფსკრულში, ეს ადამიანი ჩამოსაშორებელი იყო სამხედრო საქმეს, სამწუხაროა, რომ ის 15 წლის ასაკიდან იყო სამხედრო მოსამსახურე, მაგრამ, როგორც ჩანს, გენერლის ჩინის პირობებში დაავინწყდა რას ნიშნავს ჯარისკაცის ღირსება“, –

თეა წულუკიანი, იუსტიციის მინისტრი

„თუ ბაჩო ახალაია დამნაშავეა, მაშინ მეც დამნაშავე ვარ და კიდევ ბევრი ჩემი თანაგუნდელი“, –

აკაკი მინაშვილი, საპარლამენტო უმცირესობის წევრი

„მსგავსი დამოკიდებულება შევარდნაძის დროინდელ მთავრობის სხდომებზეც არ ყოფილა. მთავრობის კანცელარია ნელ-ნელა ემსგავსება ქაჯეთის ციხეს, რომელიც ჩაკეტილი იქნება ყველასთვის, ვისაც განსხვავებული აზრი გააჩნია. მთავრობის ეს დამოკიდებულება არის ცინიზმის მწვერვალი, ჩვენ ნელ-ნელა მივიღებთ კარჩაკეტილ მთავრობას, რომელსაც ხალხის ბედი არ ანაღვლებს და ეს არჩევნებიდან ორი კვირის თავზე ხდება“, –

გიგი უგულავა, თბილისის მერი

„ირაკლი ალასანია (და მთელი ხელისუფლება) სწორედ იმ „კაგებს“ მეთოდებით მოქმედებს, რომელიც ალბათ, მან იგორ გიორგაძისგან შეისწავლა“, –

ჩიორა თაქთაქიშვილი, საპარლამენტო უმცირესობის წევრი

„ბოლო პერიოდში „ქართული ოცნების“ წარმომადგენლებმა განსაკუთრებით გაააქტიურეს ბინძური, ცილისმწამებლური კამპანია, თითქოს მე ვარ დამნაშავე ადამიანების წამებასა და კორუფციაში და ამის გამო დავტოვე ქვეყანა და გავექეცი მართლმსაჯულებას“, –

ბაჩო ახალაია, შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრი

გახსენით ანაბარი მოიგეთ

10.000

15.000

20.000

საუკეთესო ადგილი თქვენი დანაზოგისთვის

☎ 227 27 27 | 📠 * 27 27
www.tcbank.ge

ღიას

ლევან ბერძენიშვილი

საპარლამენტო უმრავლესობის
წარმომადგენელი

არის ისეთი საქმეები, რომელთა გამოძიებაც მხოლოდ საპარლამენტო კომისიას შეუძლია. როცა საქმე ეხება ძალიან მაღალი თანამდებობის პირების ჩადენილ დანაშაულს, როცა მათ იცავს იმუნიტეტი.

წინა ხელისუფლებამ ბოლო ოთხნეულში არაფრით არ შექმნა საგამოძიებო კომისია პარლამენტში. მოსახლეობას შეიძლება უკვე დაავიწყდა კიდევ ამის არსებობის შესახებ.

ამჟამად ძალიან ბევრი საქმეა, რომელიც მოითხოვს ამ ტიპის გამოძიებას. პარლამენტი სწორედ ახლა ერკვევა, რა ტიპის საქმეები შეიძლება იყოს გამოძიებული და სულ მალე შეიქმნება საგამოძიებო კომისია. პირველ ასეთ კომისიებს უხელმძღვანელებენ დღევანდელი უმრავლესობის წარმომადგენლები.

უმცირესობას აქვს პრეტენზია ხელმძღვანელობაზე, თუმცა, სწორედ მათი გუნდის დანაშაულებებია შესასწავლი და ეს სახუმარო საქმე არ არის. როგორც წესი, ასეთ კომისიებს ხელმძღვანელობენ ხოლმე უმცირესობის წარმომადგენლები და ალბათ დადგება დრო, როდესაც ასეც იქნება, როცა ახალი ხელისუფლების დანაშაულის გამოძიება იქნება საჭირო. ჯერჯერობით გამოსაძიებელი ახალი ხელისუფლებისა არაფერია.

ამ კომისიის შექმნის აუცილებლობა უკანასკნელი 9 წელია არსებობს და იარსებებს, სანამ იქნება ერთი გამოუძიებელი საქმეც კი. მაგალითად, 7 ნოემბრის საქმე, 26 მაისის ამბავი, 2008 წლის ომი და უამრავი ისეთი რამ, რისი გამოძიებაც კომისიის გარეშე ძალიან გაჭირდება. ცხადია, ზოგიერთ რამეს საქართველოს პროკურატურა გამოიძიებს. ამასთან, კომისიაც გადასცემს მას ფაქტებს, რომლებსაც მოიპოვებს. უცნაურია, რომ პარლამენტი ამ საშუალებით წლობით არ სარგებლობდა.

შევარდნაძის დროინდელი საქმეებიც კი გამოსაძიებელია. დაუშვებელია, რომ დანაშაული იყოს ჩადენილი და მხოლოდ ის ადამიანები ისჯებოდნენ, რომელთაც იმუნიტეტი არ იცავთ. ყველა პარლამენტარი თუ ყოფილი მინისტრი დაუსჯეელი დარჩა, ეს ტოვებს შთაბეჭდილებას, რომ დემოკრატიის ნატამალიც არაა ქვეყანაში. მისი არშექმნა პირდაპირი ნიშანია იმისა, როგორი ხელისუფლებაა მოსული.

ჩვენს პროგრამაში მართლა წერია, რომ საგამოძიებო კომისიები შეიძლება ჰქონდეს ოპოზიციასაც, მაგრამ იმ ვითარებაში, როცა მოსული ხელისუფლება ჯერ იმდენად არ შესულა ძალაში, რომ თავისი დანაშაულების გამოძიება დაიწყოს. არაა არც გონივრული, არც ლოგიკური და პოლიტიკურად წარმოუდგენელია, რომ თავისი საქმეები თვითონ გამოიძიონ ან არ გამოიძიონ. უმრავლესობა არც ჩვენ გვეყოლება, არც უმცირესობას. ერთი წვერი იქნება კიდევ იმ ფრაქციიდან, რომელიც არცერთს არ ეკუთვნის.

ფოტო: თორნიკე ზორიანიშვილი

უნდა შეიქმნას თუ საბამოძიებ

■ ამ კომისიის შექმნის აუცილებლობა უკანასკნელი 9 წელია არსებობს და იარსებებს, სანამ იქნება ერთი გამოუძიებელი საქმეც კი. მაგალითად, 7 ნოემბრის საქმე, 26 მაისის ამბავი, 2008 წლის ომი და უამრავი ისეთი რამ...

თუ ახა ჰახიანების არ ხომისია?

■ ჩვენ უკვე შეტანილი გვაქვს კანონპროექტი, რომ ჩვენი

წარმომადგენელი იყოს ხელმძღვანელი.

თუ ეს მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა,
დავაყენებთ საკითხს, რომ არ მივიღებთ
მონაწილეობას პოლიტიკურ დევნაში.

არა

სერგო რატიანი

საპარლამენტო უმცირესობის
წარმომადგენელი

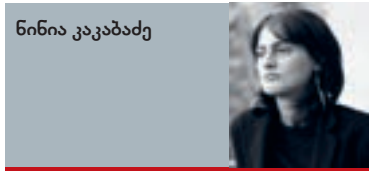
საგამოძიებო კომისიებს უმცირესობის წარმომადგენელი უნდა ხელმძღვანელობდეს. თუ ეს ასე არ მოხდება, მაშინ ის პოლიტიკური დევნის იარაღი გახდება. ნებისმიერი ამ ტიპის კომისიას უმცირესობის წევრები ხელმძღვანელობენ ხოლმე, იმისთვის, რომ უმრავლესობამ ეს პოლიტიკურ საშუალებად არ გამოიყენოს, მით უმეტეს, იმ ფონზე, რაც დღეს ხდება. კომისიის შექმნაც იმაზეა დამოკიდებული, რამდენად მნიშვნელოვანი იქნება ესა თუ ის საკითხი.

უმრავლესობის ხელშია პროკურატურა და სხვა საგამოძიებო სტრუქტურებიც. მათ ისედაც შეუძლიათ ნებისმიერი გამოძიება აწარმოონ, მაშინ საგამოძიებო კომისია მეორე პროკურორია თუ რა არის? თუ უმცირესობის წარმომადგენელი იქნება ხელმძღვანელი, მაშინ კომისია თავის ფუნქციას შეასრულებს, ფაქტობრივად, ეს იქნება კონტროლი ხელისუფლებაზე, მაგრამ როცა უმრავლესობიდან იქნება ხელმძღვანელი, კომისია შეიძლება პოლიტიკური დევნის იარაღი გახდეს.

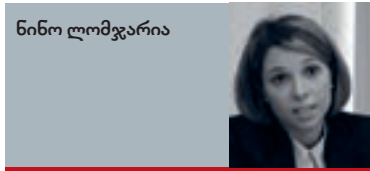
მიმდინარე საკითხებს თუ განიხილავს კომისია, მაშინ ინტერესთა კონფლიქტი იქნება, წარსულ საკითხებზე თუ იმუშავებს, პოლიტიკური დევნის ინსტრუმენტად იქცევა. ნებისმიერი საკითხი შეუძლიათ გამოიძიონ, მათ ხელშია პროკურატურა. რა საჭიროა მათი მხრიდან კიდევ დამატებითი საპარლამენტო კომისიის შექმნა? ფაქტობრივად, გამოიძიებს თან დაერთვება პოლიტიკური მოტივაცია, ამით მხარს გაუმაგრებს პარლამენტი, ისევე, როგორც პირველ არხზე ფინანსური პოლიციის შესვლა პოლიტიკური განცხადებების ფონზე ხდებოდა. ეს ყველაფერი კი სერიოზულ ეჭვებს ბადებს და მიუღებელია.

ჩვენ უკვე შეტანილი გვაქვს კანონპროექტი, რომ ჩვენი წარმომადგენელი იყოს ხელმძღვანელი. თუ ეს მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა, დავაყენებთ საკითხს, რომ არ მივიღებთ მონაწილეობას პოლიტიკურ დევნაში. იმ ფონზე, როგორცაა ეს ხალხი მოსული ხელისუფლებაში და იმ ფონზე, რაც ორი კვირის განმავლობაში ხდება, რბილად რომ ვთქვათ, ეს გამოცხადებული რეპრესიების ქრონიკაა. მათ დააკავეს გენერალური შტაბის უფროსი და ბრალდება იმდენად სუსტი და უსუსური იყო, რომ გაათავისუფლეს. შესაბამისად, ეს იყო პოლიტიკურად მოტივირებული ამბავი. ფაქტიც არსებობს, რატომ იყო ეს ასე. ფაქტობრივად, ჩაიშალა ნატოს დელეგაციის ვიზიტი თბილისში. საზოგადოებრივ მაუწყებელში ფინანსური პოლიციის შესვლა, დაპატიმრებები ხელისშემშლელია ნატოსთან ინტეგრაციაშიც. **■**

ხობოხ ნახიმახთა ომბუდსმენი

ნინია კაკაბაძე

ნინო ლომჯარია

„ქართულმა ოცნებამ“ საწყისშივე განაცხადა, რომ ომბუდსმენის თანამდებობაზე გაითვალისწინებს არასამთავრობო სექტორის რეკომენდაციებს და მათი ჩართულობის შედეგად შეარჩევს კანდიდატს. ამიტომაც, სამოქალაქო საზოგადოებას მიეცა იმედი, რომ მათ აზრს გაითვალისწინებენ.

სხვადასხვა ინტერესთა ჯგუფმა წარმოადგინა მათი რჩეული კანდიდატები. ეს ადამიანები უკანასკნელი ერთი თვის განმავლობაში თითქმის ყოველდღიურ რეჟიმში პასუხობდნენ კრიტიკულ კითხვებს და იბრძოდნენ თანასწორუფლებიან რეჟიმში. ამის შემდეგ, საპარლამენტო უმრავლესობა აცხადებს, რომ ისინი უკვე შეჯერდნენ და ასახელებენ საკუთარ კანდიდატს. ეს კანდიდატი არ წარუდგენია სამოქალაქო სექტორს, ნინა ხატისკაცი „ქართული ოცნების“ რჩეულია.

ბუნებრივია, შესაძლებელია ახლა გამოჩნდნენ მისი მხარდამჭერები, მაგრამ ის დაასახელა პარტიამ და არა სამოქალაქო სექტორმა. მაშინ, როდესაც ახალმა ხელისუფლებამ გადმოგვივლო საკენკი, თითქოს თავშესაქცევი გაგვიჩინა, დაგვასაქმა, გადანყვეტილება კი მიკერძოებულად, დამოუკიდებლად და საზოგადოების აზრის გათვალისწინებლად მიიღო. ასე რომ, ეს უკვე პირველი, ძალიან ნათელი გზავნილია, როგორც დემოკრატიული პროცესის ფარსი, ცუდად შესრულებული სპექტაკლი. ივიშიშეთ, გაერთეთ, იკამათეთ, დაუპირისპირდით ერთმანეთს, წარმოიდგინეთ, რომ დემოკრატიულ სახელმწიფოში ცხოვრობთ – ჩვენ კი ჩვენს ფავორიტს დავასახელებთ, კენჭს ვუყრით და ავირჩევთ.

ეს არის პირველი და უმნიშვნელოვანესი ტესტი, რომელიც ახალმა ხელისუფლებამ ვერ ჩააბარა, ვერ გაიარა. შესაძლებელია ამის სურვილი ჰქონდა, მაგრამ ვერ შეძლო. ახალმა ხელისუფლებამ ისიც კი ვერ შეძლო, რომ კენჭისყრაზე დაეყენებინა რამდენიმე კანდიდატი. ვიცით, ესეც ფარსი იქნებოდა და მათ რჩეულს დაუჭერდნენ ერთხმად მხარს, როგორც ნაციონალურ მოძრაობას გაჰქონდა სრული ერთსულოვნებით ნებისმიერი საკითხი.

ახალ ხელისუფლებას კი კიდევ ერთხელ დიდი მადლობა ამ შესანიშნავი თეატრალური წარმოდგენისთვის – სახელწოდებით „დემოკრატია“. **■**

სტატია დაიწერა ტელეკომპანია „მესტროს“ გადაცემა „კვირის აზრებისათვის“

თავდაპირველი განცხადებით, საპარლამენტო უმრავლესობა გაითვალისწინებდა სამოქალაქო სექტორიდან დასახელებულ კანდიდატებს. სამოქალაქო სექტორი ძალიან მრავალფეროვანია და სხვადასხვა გაერთიანებამ თუ ჯგუფმა დაასახელა მისთვის სასურველი კანდიდატი. ჩვენ ძალიან დადებითად ვაფასებდით იმ პროცესს, რომ საქართველოს ისტორიაში სახალხო დამცველობის კანდიდატებს შორის პირველად წარიმართა ძალიან სერიოზული დებატები. დებატები თითქმის ყოველდღიურად, მთელი თვის განმავლობაში მიმდინარეობდა. ეს იყო სხვადასხვა იდეისა და შეხედულების ჭიდილი, რადგან სხვადასხვა ჯგუფს სხვადასხვა პრიორიტეტი ჰქონდა ადამიანის უფლებების დაცვის სფეროში. ეს ძალიან საინტერესო პროცესი იყო და საზოგადოებაც აქტიურად იყო. თუმცა ძალიან სამწუხარო მოულოდნელი პრეცედენტით დასრულდა, როდესაც საპარლამენტო უმრავლესობამ იგნორირება მოახდინა სამოქალაქო სექტორიდან დასახელებული ყველა კანდიდატის და განაცხადა, რომ მისთვის მისაღებია მხოლოდ მისივე დასახელებული კანდიდატი. მათ ფაქტობრივად, განაცხადეს, რომ არ აინტერესებთ სამოქალაქო საზოგადოების აზრი. შემიძლია ვთქვა, რომ პირველი ტესტი, რომელიც ამ პროცესში უმრავლესობას უნდა ჩაებარებინა, მათ ვერ ჩააბარეს.

კანდიდატები, რომლებიც სამოქალაქო სექტორიდან დასახელებდნენ, შესაძლოა სრულიადაც არ ყოფილიყო მისაღები მმართველი გუნდისთვის და ეს ბუნებრივია. სახალხო დამცველის კანდიდატურა სწორედაც რომ, არ უნდა იყოს ძალიან მისაღები სახელისუფლებო გუნდისთვის, რადგან მას მოუწევს მომავალში ამ გუნდის კრიტიკა. თუმცა, აქ ყველაზე მნიშვნელოვანი ის არის, რომ მათ არ მოუსმინეს არცერთ კანდიდატს და ისე მიიღეს გადანყვეტილება. არ ყოფილა არც საჯარო მოსმენები და არც არაოფიციალური შეხვედრები.

ამ ყველაფრის შემდეგ ჩვენ, არასამთავრობოები ვიქნებით უფრო ფრთხილად. იმის უპირობოდ ნდობა, რომ სამოქალაქო საზოგადოების აზრს გაითვალისწინებენ, შეიძლება არ გამართლდეს. ჩვენ გვექნება განცდა, რომ დაპირება არასაკმარისი საბუთია და სანამ არ დაგინახავთ შედეგს, ხელისუფლების მიერ მოცემული დაპირება შესაძლოა ნებისმიერ დროს შეიცვალოს. **■**

სამენის აჩრავის ჰოსტესი?

ვასილ მალაფერიძე

თათა ცოფურაშვილი

სახალხო დამცველობის კანდიდატების შერჩევისას მიმდინარე პროცესს თვალს „ფეისბუქით“ ვადევნებდი და ძალიან მომწონდა. გარკვეული კანდიდატების მიმართ მე მაქვს სიმპათიები და კანდიდატებისადმი საკუთარ დამოკიდებულებებსაც სოციალური ქსელების მეშვეობით გამოვხატავდი. კარგია, რომ ბევრი კანდიდატი იყო და ვვარაუდობდი რომ ამ ბევრი კანდიდატიდან ერთ-ერთს შეარჩევდა პარლამენტი. პარლამენტის გადანყვეტილების გამო პირადად მე, როგორც საზოგადოების წევრს, რაიმე დისკომფორტი არ მქონია. მესმის, რომ ზოგიერთი არასამთავრობო გარკვეულწილად უკმაყოფილოა, რომ მათი აზრი არ გაითვალისწინეს.

მე ამის გაგება ძალიან კარგად შემიძლია, მაგრამ საზოგადოება მარტო არასამთავრობოებისგან ხომ არ შედგება. ვფიქრობ, თუ ეს საკითხი მთელი საზოგადოების მონაწილეობით უნდა გადამწყდეს, მაშინ ეს წრე უფრო ფართო უნდა იყოს, ვიდრე არასამთავრობოებია. არასამთავრობოები შედარებით ვიწრო ჯგუფია. ბოლო დროს განვითარებულმა მოვლენებმა აჩვენა, რომ საზოგადოება უფრო იცავს საკუთარ თავს, ვიდრე ამას რომელიმე ვიწრო ჯგუფები ახერხებენ. საზოგადოების დაცვა რეალურად მაშინ მოხდა, როცა მთელი საზოგადოება თვითონ დადგა ფეხზე. მანამდე კი ეს არასამთავრობოებმა სხვადასხვა მიზეზის გამო ვერ მოახერხეს. თუმცა, ცხადია, ამაში მე არასამთავრობოებს არ ვამტყუნებ.

ასე რომ, უკმაყოფილების საფუძველი არა მაქვს. ბევრი კანდიდატი იყო და პარლამენტმა ერთ-ერთი აარჩია. სხვაგვარად როგორ უნდა მომხდარიყო, არ ვიცი. სამოქალაქო სექტორი ჩემთვის არ ნიშნავს ცალკეული არასამთავრობოების კავშირს. ქუჩაში მოსიარულეებიც და „ფეისბუქით“ მოსარგებლებიც ხომ სამოქალაქო სექტორია? ხალხმა ყველა კანდიდატურა წამოაყენა, ნინა ხატისკაცის კანდიდატურაც ხომ ხალხმა წამოაყენა... მე თვითონ მივეცი ფეისბუქ-გამოკითხვით ხმა მის კანდიდატურას. თუ ჩვენ სახალხო დამცველის არჩევის წესი არ მოგვწონს, მაშინ წესის შეცვლაზე უნდა ვისაუბროთ და სხვა მექანიზმი მოსაძებნი. მაგრამ თუ უმრავლესობამ უნდა აირჩიოს სახალხო დამცველი, მაშინ გასაპროტესტებელი არაფერია. ■

მე არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი არ ვარ და რომელიმე კანდიდატი პერსონალურად არ წარმიდგენია, მაგრამ როგორც მოქალაქეს, გარკვეული სიმპათიები მქონდა იმის მიხედვით, როგორ წარმოაჩენდნენ კანდიდატები თავიანთ პოზიციას დებატებისას, რა ღირებულებებს იცავდნენ და ა.შ. რამდენადაც ვიცი, არასამთავრობოების განწყობები, რომლებმაც კანდიდატები დაასახელეს და შესაბამისად, მოლოდინი ჰქონდათ, რომ განხილვა ამ კანდიდატებს შორის მოხდებოდა, ისინი საკმაოდ იმედგაცრუებულნი არიან. ფაქტია, რომ საზოგადოების მოლოდინი არ გამართლდა, რადგან ნინა ხატისკაცი არ დაუახლებიათ სამოქალაქო სექტორიდან და დასახელებული იქნა როგორც უმრავლესობისთვის მისაღები კანდიდატი. ამას გარდა, რაკი მან გამოტოვა ერთთვიანი დებატების პროცესი და მონაწილეობა არ მიუღია იმ მწვავე საკითხების განხილვაში, რაშიც დამცველობის სხვა კანდიდატები მონაწილეობდნენ, ჩემთვის, როგორც მოქალაქისთვის უცნობია მისი დამოკიდებულება მთელი რიგი საკითხებისადმი უმცირესობების უფლებების დაცვასთან დაკავშირებით, იქნება ეს რელიგიური, ეთნიკური თუ სექსუალური ნიშნით უმცირესობები. ეს საკითხები არაპოპულარულია ქართულ მეინსტრიმში და ჩვენ რეალობაში სახალხო დამცველის ამოცანაა რომ ამ უმცირესობების უფლებების სადარაჯოზე იდგეს იმ პრობლემების გარდა, რომელიც სახალხო დამცველის პრეროგატივაში შედის. ვთქვათ, პატიმრების უფლებები და ა.შ.

თუკი ამ გამოცდილებას ახლად არჩეული ხელისუფლებისა და საზოგადოების კომუნიკაციის ჩრილში შევხვდავთ, ეს მთლად კარგი დასაწყისი არ არის. არასამთავრობოებიც და საზოგადოებაც, რომელიც ამ პროცესს აკვირდებოდა, თავს იმედგაცრუებულად და პროცესს მიღმა დარჩენილად გრძნობს. თუმცა, რაკი სახალხო დამცველის კანდიდატურა ჯერ ისევ განხილვის პროცესშია შესაძლებელია კიდევ არსებობდეს სიტუაციის შემობრუნების რესურსი საზოგადოების დაკვეთის გათვალისწინებით. თავად ნინა ხატისკაცის კომპეტენტურობას მე არანაირად არ ვაყენებ ეჭვქვეშ, მაგრამ ვიცი, რომ უფლებადაცვით სფეროში მას ნაკლები გამოცდილება აქვს და უფრო საარჩევნო უფლებების კუთხით მუშაობდა ვიდრე ვთქვათ, უმცირესობების საკითხებზე, რაც დღეს საქართველოში არის ერთ-ერთი პირველი სფერო, რომელსაც სახალხო დამცველმა უნდა მიხედოს და რომელიც ყურადღებას საჭიროებს. ■

ფოტო: ლევან ხარაძე/სტუდია

"ნაბიჯ-ნაბიჯ ხლვევის ისტორია"

ინტერვიუ ქალაქდამგეგმარებელთან
ზურაბ ბაქრაძესთან

რიყეზე თითქმის დასრულებულია იტალიელი არქიტექტორის, მასიმილიანო ფუქსასის დაპროექტებული თეატრის მშენებლობა, თუმცა ამ შენობებით საზოგადოების ნაწილი აღშფოთებულია კონსტრუქციების დაშლის მოთხოვნით საპროტესტო აქციაც გაიმართა.

როგორ შეაფასებდით ქალაქის ცენტრალურ უბანში ფუქსასის კონსტრუქციის გამოჩენას?

ეს შენობები გარემოს არ შეესაბამება. არქიტექტურული თვალსაზრისით კონტექსტიდან ამოვარდნილია. ეს უკვე საკმარისი არგუმენტია, რომ ასეთი შენობა არ აშენებულიყო. მაგრამ არქიტექტურულ მხარეზე მნიშვნელოვანი ის ფაქტორია, რომ მსგავსი შენობების აგება საზოგადოების ზურგს უკან წყდება. მოქალაქეებს, ვისთვისაც ეს ქალაქი და უბანი სამშობლოა, მათი საცხოვრებელი გარემოს გარდაქმნისას არავითარ ანგარიშს არ უწევს. მათ ქედმაღლურად ეპყრობიან. ეს არის ტოტალიტარიზმის, ძველი აზროვნების გამოხატულება. შეიძლება ითქვას, ფეოდალური აზროვნებისაც კი. ფეოდალი თავის თავზე იღებდა თავის ქვეშევრდომებზე ზრუნვის პასუხისმგებლობას. მაგრამ ასეთი მიმართებების დრო დიდი ხანია გავიდა.

საქართველოში ბოლო წლებში მასობრივად აშენდა პოლიციის გამჭვირვალე შენობები, ასეთივეა შინაგან საქმეთა სამინისტროს შენობა. რა ფენომენია გამჭვირვალეობისკენ სწრაფვა არქიტექტურაში?

ცოტა უხერხული და გულუბრყვილო ახსნაა, რომ გამჭვირვალე შენობების მიზანი სტრუქტურების მუშაობის გამჭვირვალეობაა. ეს დილექტანტური ტყუილია. საერთოდ, ის მიდგომა ხელოვნებასა და არქიტექტურაში, რომ ხელოვნების რომელიმე ნაწარმოები რაიმეს გამოხატავს და ლიტერატურული შინაარსი აქვს, ანტიხელოვნებაა. მინის და ლითონის ინტენსიური გამოყენება 60-იან წლებში დაიწყო, მაგრამ ამას მხოლოდ გამომსახველობითი დატვირთვა აქვს. ამ მასალის გამოყენებით მიიღწევა კონსტრუქციის სიმსუბუქე აღქმის თვალსაზრისით. ეს მხოლოდ ხელოვნების სფეროა და ახსნა პოლიციის მუშაობის გამჭვირვალეობის არგუმენტით, სასაცილოა.

ზოგადად, ეს პოლიციის შენობები უცხო სხეულებია ქალაქის ქსოვილ-

ში. მინდა განსაკუთრებით აღვნიშნო თაბუკაშვილის ქუჩაზე აშენებული შენობა – ეს არის ძალიან კარგი გამოხატულება, თუ როგორ ანგრევენ ქალაქის სივრცულ ქსოვილს.

ქალაქს თავისი სივრცული სტრუქტურა აქვს, რომელიც ძირითადი ქუჩებით, მოედნებითა და შიდაეზობითაა აგებული. ადგილის ასეთი მოტივებით და იქ მსგავსი შენობის ჩადგმით ანგრევენ ქალაქის სივრცულ სტრუქტურას და ამდენად, ქალაქს ხასიათს, ქალაქურ სახეს უკარგავენ.

როგორია ქალაქური ხასიათი?

ქალაქი არის თემი, სოციუმი, რომელმაც ერთად ცხოვრება გადაწყვიტა. ის საკუთარი სოციალური სხეულის გარშემო იქმნის სამოსს თავისი შენობებით, გზებით, პარკებით... მატერიალური ქალაქი არის ქალაქის სოციალური სხეულის სამოსი, იქ მცხოვრები თემის გამოვლინება.

ამ თემის ცხოვრების ხასიათი შეიძლება იყოს ქალაქური ან არა-ქალაქური, სოფლური. მით უფრო ქალაქურია ცხოვრება, რაც უფრო მეტადაა პოლარიზებული კერძო და საზოგადოებრივი სივრცე თემში. მაგალითად, ქუჩა არის გამოხატული როგორც საზოგადოებრივი დანიშნულებებისა და ფუნქციების სივრცე. მისი საპირისპირო კი არის კერძო მიწის ნაკვეთი, ან სახლის შიდა სივრცე, სადაც ადამიანი ისე ცხოვრობს, როგორც მისი პირადი საჭიროებები მოითხოვს. სხვადასხვა ოჯახისთვის საერთო შიდა ეზოები, შეიძლება ნახევრადსაზოგადოებრივ სივრცედ ჩაითვალოს.

ქალაქურ სტრუქტურას ქმნის კერძო, ნახევრადსაზოგადოებრივი და საზოგადოებრივი სივრცეები, რომლებიც გარკვეული სისტემით არიან ერთმანეთთან დაკავშირებული. სწორედ ამ ქალაქური სტრუქტურის დანგრევაზე ვსაუბრობ პოლიციის შენობების შემთხვევაში.

როგორ უნდა დაბალანსდეს საზოგადოებრივი და კერძო, კომერციული

სივრცეების განაწილება ქალაქში, რა პრინციპები არსებობს ქალაქდაგეგმარებაში?

თითოეული გადანყვეტილება კონკრეტული სივრცული და სოციალური სიტუაციის შესაბამისად უნდა იყოს მიღებული. ერთადერთი, რაც ზოგადად შეიძლება ითქვას და რაც ყველა სიტუაციას შეესაბამება, ისაა, რომ ადგილობრივი მოსახლეობის აზრი უნდა გაითვალისწინონ და ამ საკითხზე ადგილობრივ მოსახლეობასთან ერთად იმუშაონ.

კომერციული დანიშნულებების ობიექტები, ზოგადად, საზოგადოებრივ სივრცეს ამდიდრებს. ეს იქნება სავაჭრო, კულტურული თუ სოციალური დაწესებულებები. ეს ყველაფერი სოციალური გარემოს კომპონენტებია და საზოგადოებრივ სივრცეში უნდა იყოს განთავსებული. უბრალოდ, საკითხავია, რომელი დაწესებულება რა ადგილას უნდა იყოს განთავსებული. სწორედ ამიტომ არსებობს ქალაქგეგმარება, რომელმაც უნდა განსაზღვროს რა ფუნქციის დაწესებულებებს საჭიროებს სოციუმის მოთხოვნები და მისწრაფებები კონკრეტულ ადგილას.

არქიტექტურული საკითხი არ შემოიფარგლება მხოლოდ შენობის მასალით, პროპორციებით ან ფერით, არამედ მისი ამოცანაა გარემოსთან ურთიერთობაც. უამისოდ არქიტექტურა წარმოუდგენელია.

ინარჩუნებს ამ ტენდენციას არქიტექტურა დღეისთვის?

ნაგებობები, რომელიც ბოლო დროს გავრცელდა, პოსტმოდერნის ეპოქის პირმშობია. არსებობს ასეთი შენობების კარგი და ცუდი მაგალითები, მაგრამ უმეტეს შემთხვევებში ცუდი მაგალითები გვაქვს, რამდენადაც ბოლო 20 წლის განმავლობაში მთელ მსოფლიოში ავადმყოფურმა სოციალურმა პროცესებმა იმძლავრა. ვგულისხმობ ცალმხრივ, მსხვილ კაპიტალზე ორიენტირებულ გლობალიზაციას. ამ პირობებში ადამიანთა გარკვეულ ჯგუფს, შეიძლება ითქვას, კასტას,

საშუალება მიეცა იბატონოს ადამიანების დიდ რაოდენობაზე სარგებლის მიღების მოტივით. გლობალიზაციამ ამ ადამიანებს შესაძლებლობა შეუქმნა მონახონ უფრო იაფი სანარმოო არეალები და იაფად დამზადებული პროდუქცია გაყიდონ იქ, სადაც ის ყველაზე ძვირია. საქმიანობის ერთადერთი კრიტერიუმი ანგარებაა, რაც ეკონომიკის იდეალს პრინციპულად ეწინააღმდეგება. ეკონომიკის იდეალი არის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება და არა ვილაცების გამდიდრება. თუმცა, ეს ხდება ბოლო 20 წლის განმავლობაში და ეს პროცესი აისახა არქიტექტურაშიც. ძირითადად ეს ვარსკვლავად აღიარებული არქიტექტორების შემოქმედებაში გამოიხატა. მათი დამკვეთები არიან ადამიანები, რომლებიც ბატონობისკენ მიისწრაფვიან და დიდი, დომინანტი ტიპის შენობებით ძეგლს იდგამენ. ამის მაგალითია კარიკატურული კუნძულები არაბეთის ზღვაში, სრულიან გაუგებარი მაღლივი შენობები ლონდონშიც კი. ეს შენობები, რომლებიც გარემოზე დომინირებს, ფინანსური კაპიტალიზმის ბატონობის ძეგლებია. რამდენადაც ეს ბატონობა ბოლო 20 წლის განმავლობაში გამძაფრდა, არქიტექტურაშიც შესაბამისი სახე მიიღო. ქალაქგეგმარებამ კი, როგორც სოციალურმა საქმიანობამ უკანა პლანზე გადაიწია და წინა პლანზე დაიპყრო კერძო კაპიტალის დაკვეთის შემსრულებელმა არქიტექტურულმა საქმიანობამ, რომელიც სოციალურ საზრისს უკვე აღარ ატარებს.

ასე განვითარდა მოვლენები საქართველოშიც და სწორედ ამის გამოხატულებაა რიყეზე აშენებული ფუქსასის პროექტი. ეს ერთადერთი კრიტერიუმით გაკეთებული პროექტია, რომ ავტორმა დიდი ჰონორარი მიიღო და შექმნა ისეთი ესკიზი, რომელიც წარმოაჩენს ამ შემთხვევაში, ადმინისტრაციულ და არა ეკონომიკურ ძალაუფლებას საქართველოში, ნაციონალური მოძრაობის ძალაუფლებას. როცა ამ შენობების პროექტი ვნახე, არ მეგონა, რომ საზოგადოება მის აშენებას დაუშვებდა.

გმირთა მოედანი, თბილისი

ბოლო წლებში თბილისში ორი შინაარსობრივად მსგავსი მონუმენტი დაიდგა თბილისის ცენტრალურ ადგილებში – წმინდა გიორგის მონუმენტი თავისუფლების მოედანზე და გმირთა მოედნის მონუმენტი. შეიძლება თუ არა ამ მონუმენტებსა და საბჭოთა სტილის მონუმენტებს შორის პარალელის გავლება?

რა თქმა უნდა. სხვათა შორის, თბილისის არქიტექტურაში გავრცელდა ნეოსტალინური სტილი. ეს ძალიან აშკარაა და კარგად გამოხატავს საქართველოში მიმდინარე სოციალ-პოლიტიკურ პროცესებს. ამ მონუმენტებს იდეოლოგიური დატვირთვა აქვს – ცრუჰეროიზმის ტირაჟირება. ხელოვნებისთვის ეს თავსმოხვეული დატვირთვაა.

სტალინისტური არქიტექტურის მაგალითებია თუნდაც, მელიქიშვილის ქუჩაზე აშენებული, ჭონქაძის და ჩიტაძის კუთხეში აშენებული შენობები, ოქროს ზიზილ-პიპილებიანი და საათიანი გუმბათი სანაპიროსა და ბარათაშვილის კუთხეში მდგარ შენობაზე.

ეს კარგად გამოხატავს, რომ რეჟიმი, რომელიც აქ იყო, ძალიან დაემგვანა სტალინურს და არქიტექტურაში ამან უცებ ჰპოვა გამოხატულება.

წმინდა გიორგის ძეგლი არის საზოგადოების იდეოლოგიზაციის იაფფასიანი, შეიძლება ითქვას, კარიკატურული გამოხატულება.

თვითონ სტალინური არქიტექტურის არსი როგორია, როგორ დაემსგავსა მას ბოლო წლებში თბილისის არქიტექტურა?

საბჭოთა კავშირში ხელოვნებისთვის ძალიან პროდუქტიული 20-იანი წლები, რუსული ავანგარდის წარმომშობი ეპოქა, 1930-წელს დასრულდა, როცა კომუნისტებმა საბჭოთა კავშირის დაშლის თავიდან აცილების მიზნით ახალი ეკონომიკური პოლიტიკის ნაცვლად დიქტატურა აირჩიეს.

1930-ში სტალინმა გამოსცა ასეთი დეკრეტი „ხელოვნებაში წარმმართველი ხაზის შესახებ“, რომელიც არქიტექტურასაც ეხებოდა და ადგენდა, რომ უნდა მოხდეს კლასიკური მემკვიდრეობის კრიტიკული ათვისება. სინამდვილეში ეს ნიშნავდა ავანგარდზე უარის თქმას და ძველი საბერძნეთისა და რომის, შემდგომში კი აღორძინებისდროინდელი ევროპის გამოხატველობითი ენის პირდაპირ გადმოღებას. ამ გარდატეხის მაგალითია არქიტექტორი შჩუსევი, რომელმაც დააპროექტა შესანიშნავი შენობა

რიყე, თბილისი

ფოტო: ლევან სპინალოძე

■ ეს შენობები, რომლებიც გარემოზე დომინირებს, ფინანსური კაპიტალიზმის ბატონობის ძეგლებია. რამდენადაც ეს ბატონობა ბოლო 20 წლის განმავლობაში გამძაფრდა, არქიტექტურაშიც შესაბამისი სახე მიიღო.

– ლენინის მავზოლეუმი მოსკოვში, ბათუმის „ინტურისტი“ და იმელის შენობა თბილისში. იმელის შენობა არის დეკორაციის შემდგომი პროექტი – კლასიკური არქიტექტურის გამოვრება, ვეებერთელა კაპიტელები და ა.შ.

ზუსტად ასეთივე იყო ფაშისტური არქიტექტურა იტალიასა და გერმანიაში. ის არქიტექტურული ნიმუშებიც ძალიან ჰგავს სტალინურს. აქედან ჩანს, რომ მთავარი ფაქტორი ასეთ არქიტექტურაში დიქტატურა და ტოტალიტარიზმია, რომელიც გარემოს შესაბამისად აფორმებს.

თბილისშიც ამას ვხედავთ – თანამედროვე სტალინურ შენობებს, ჩუქურთმის ჰიპერტროფირებას, ფსევდოკლასიკის გადმოტანას, სრულიად გარეგნულად, დაბალ პროფესიულ დონეზე. ეს ბევრად ჩამოუვარდება სტალინის დროინდელ შენობებს, რომლებსაც კარგი არქიტექტორები აშენებდნენ და იმ ენაზეც კი ახერხებდნენ პროპორციის შენარჩუნებას.

ზოგადად, როგორი ქალაქი გვაქვს დღეს, რა გავლენა დატოვა მასზე ვარდების რევოლუციის შემდგომმა, საბჭოთა თუ საბჭოთამდე პერიოდმა?

თბილისში შუასაუკუნეები ძალიან დიდხანს გაგრძელდა, ფაქტობრივად,

რუსეთთან შეერთებამდე. რუსეთთან შეერთების შემდეგ კი ისევე, როგორც თავის დროზე ევროპაში, შუასაუკუნეებისდროინდელი ფარგლები ქალაქებმა ნახტომისებურად დატოვეს, გაიზარდნენ და ინდუსტრიალიზაციას აუწყვეს ფეხი. ასევე დატოვა ფარგლები თბილისმაც და მოიცვა ერთი მხრივ, გარეთუბანი და მეორე მხრივ – ჩულურეთი და დიდუბე. ამის შემდეგ თბილისი უკვე თანამედროვე ევროპულ ქალაქებს დაემსგავსა თავისი მმართველობით, სივრცული ფენომენებით, ქუჩებით, კვარტლებით, კვარტალების შიდასივრცეებით და ნახევრადსაზოგადოებრივი სივრცეებით. ძალიან მნიშვნელოვანი თბილისური მოვლენა იყო ამ დროს „პლენანოვის“, აღმასშენებლის გამზირის ორსავე მხარეს საზოგადოებრივი ბაღების შექმნა. არტოს ბაღი და გორკის პარკი არის ამ ძველი პარკების ნარჩენები.

ეს ევროპული, სოლიდური, ჩვენი რეგიონისთვის საკმაოდ მდიდარი ქალაქი, საბჭოთა ხელისუფლებამ გადაიბარა და თანდათან გაანადგურა. საბჭოთა დროიდან, ყოველ შემთხვევაში, სტალინიზმის დადგომიდან, თბილისში ძალიან ძნელი მოსაგონია სწორი ქალაქმშენებლური ნაბიჯები. ეს

განსაკუთრებით მეორე მსოფლიო ომის მერე გამძაფრდა. გადამწყვეტი კი იყო ძველი ქალაქის ნგრევა მარჯვენა სანაპიროს ასაშენებლად. ჩვენ ერმაკოვის ფოტოებიდან ვიცით როგორი იყო ნგრევამდე თბილისი – მეტეხის და ვირის ხილით დაკავშირებული სანაპიროები, მეტეხი და კალა. კალას მხარეს ნაგებობები მტკვარში ჩადიოდნენ – თაღებიანი ქარვასლები პირდაპირ წყალში იდგა. ეს განუმეორებელი ლანდშაფტი ომის შემდეგ ერთი ხელისმოსმით დაანგრეს. და ასეთი ნეგატიური ჩარევები დღემდე გრძელდება. საბჭოეთის და პოტსდამის დროის ისტორია ქალაქის მატერიალური და სოციალური დეფორმირების ისტორიაა. ქალაქში გაჩნდა ეთნიკურად ქართველების დიდი რაოდენობა. ადრე კი ეთნიკური ქართველები უმცირესობა იყო. თბილისი იყო მულტინაციონალური, მულტიკულტურული ქალაქი. შემდეგ კი უკვე წვრილმანმა ნაციონალიზმმაც იჩინა თავი. სამწუხაროდ, თბილისის ისტორია 30-იანი წლებიდან დაწყებული დღემდე, ქალაქის სოციალური და მატერიალური გარემოს ნაბიჯ-ნაბიჯ რღვევის ისტორიაა. ■

ესაუბრა ანი ჭანკოვაძე.

ფოტო: მირიან ბერიძე

"სმანჯი და მძვინვანება" ნიბჰსინაში

ნიგვზიანში 9 ნოემბერმა
მშვიდად ჩაიარა, თუმცა
რელიგიური კონფლიქტის
სახელმწიფოს მხრიდან
მოგვარების პრეცედენტი ისევ
არ არსებობს.

თინა ყიფშიძე, გიორგი გოგუა

ფოტოგრაფი: ზორბეგ ბოლუაძე

გურიის სოფელ ნიგვზიანის ცენტრში უჩვეულო ხალხმრავლობაა. ავტომანქანების პირას, ავტობუსების გაჩერებასთან სოფლის მოსახლეობა ხშირად იკრიბება, თუმცა ამდენი – იშვიათად. დღეს აქ ათეულობით არიან: ახალგაზრდები, მოხუცები, ბავშვები... მიუხედავად იმისა, რომ პარასკევია, დღის 12 საათი, სკოლაში კი ჯერ მესამე ან მეოთხე გაკვეთილი უნდა იყოს, თავშეყრის ადგილას მოსწავლეებიც ბევრნი არიან. დღეს ისინი გაკვეთილებს არ დასწრებიან – არც მშობლები ყოფილან ამის წინააღმდეგი: ის, რაც დღეს სოფლის ცენტრში ხდება, მათთვის ბევრად მნიშვნელოვანია.

ყველანი ღვთისმშობლის ხატის წინაშე არიან დაჩოქილები. უფრო სწორად, ჩაცმულნი, რადგან დილიდან წვიმს და ტალახიან მიწაზე მუხლების დადებით ტანსაცმლის დასვრა არავის უნდა: ამ მნიშვნელოვანი დღისთვის უმეტესობა საგანგებოდ გამოეწყო.

პარაკლისს ექვსი მღვდელი ალაგლენს:

„დედაო ღვთისავ, შეგვიწყალენ ჩვენ...“ ისმის ავტობუსების გაჩერებასთან. ლოცვას ფონად სამკაცინი გუნდის საგალობელი მიჰყვება. სოფელში ეკლესიაც არის, მაგრამ ჯერ არ ფუნქციონირებს. შენობა უსახსრობის გამო მხოლოდ გარედანაა დასრულებული, შიგნით კი არც საკურთხეველია და არც სხვა რამ, რაც ტაძრისთვისაა საჭირო – მხოლოდ ხარაჩოები. „შენობა ერთი ჩვენი თანასოფელელის შემონიშნულობით ავაშენეთ, რომელიც რუსეთში ცხოვრობს და საკმაოდ შეძლებულია“, – ამბობენ ნიგვზიანელები.

თუმცა, ეკლესიის უფუნქციობა არ არის იმის მთავარი მიზეზი, რომ პარაკლისს სწორედ ამ ადგილას იხდიან. სოფლის ცენტრი იმ სახლთანაა ახლოს, სადაც უკვე ოთხი თვეა, ნიგვზიანელი მუსლიმები ყოველ პარასკევს სალოცავად იკრიბებიან. დღევანდელი პარაკლისიც სწორედ ამ ლოცვის პარალელურად იმართება.

ნახევარი საათის წინ აქ ჯვარი აღმართეს. ხალხი ამ საზეიმო ცერემონიაზე დასასწრე-

ბად დღის ათი საათიდან იკრიბებოდა: ყველას უნდოდა, ჯვრის აღმართვაში თავისი წვლილი შეეტანა – მიწასა და ქვებს მუჭით იღებდნენ და საძირკვლად ამოთხრილ პატარა ორმოში ყრიდნენ. „ქვები ლამაზად შემოაწყვეთ, გოლგოთასავით“, – ამბობდა მღვდელი და თავდახრილ ხალხს ნაკურთხ წყალს დიდი ფუნჯით აპყურებდა.

ამ დროს ყურადღებას აღარავინ აქცევდა იქვე შეკრებილ ურუნალისტებსა და არასამთავრობო ორგანიზაციებს, რომლებსაც რამდენიმე წუთით ადრე საკმაოდ აგრესიულად ეპყრობოდნენ. „წადით, თქვენს სახლში აიშენეთ მეჩეთი!“ – უყვიროდნენ არასამთავრობო ორგანიზაცია „ტოლერანტობის სახლის“ წარმომადგენლებს. ბავშვებმა სკანდირებაც კი დაიწყეს: „წა-დი! წა-დი!“.

თბილისელ არასამთავრობოებთან ერთად თავშეყრაზე სამართალდამცავებიც გამოჩნდნენ, რომლებიც ცდილობდნენ, შელაპარაკება დაპირისპირებაში არ გადაზრდილიყო.

„შეხე, რავა კიკინები დაუმაგრებია თავზე“; „გამეი ბიჭო, რო ელაპარაკები, მაგას ახლა თავი გმირი ჰგონია“; ხალხო, დეიშალეთ, არ გინახავთ კიკინიანი კაცი?!“ – ის მოდა შეძახილები აქეთ-იქიდან.

– რა გვარი ხარ? – ეკითხება ნიგვზიანელი მოხუცი ქალი „ტოლერანტობის სახლის“ წარმომადგენელს.

– ღლონტი.

– უიმე, რავა შემირცხვინა გვარი! რაღა ვქნა!

ნიგვზიანელები იმ ინფორმაციით არიან უკმაყოფილო, რაც ტელევიზიით ბოლო კვირების განმავლობაში ვრცელდება: „ჩვენი წალმა ნათქვამი ქე უკულმა გამოგაქვთ ტელევიზორში“, – ამბობენ შეკრებილები და ყურნალისტებს ინტერვიუს მიცემაზე უარს ეუბნებიან: „თქვენ ამბობთ, რომ აქ ომია. ა, ბატონო, სადაა ომი?! ჩვენ, უბრალოდ, არ გვინდა, მაგენმა აქ მეჩეთი დაგვიდგან. ილოცონ თავიანთ სახლებში“ – ამბობენ ნიგვზიანელები.

■ სოფლის ცენტრი იმ სახლ-თანა ახლოს, სადაც უკვე ოთხი თვეა, ნიგვზიანელი მუსლიმები ყოველ პარასკევს სალოცავად იკრიბებიან. დღევანდელი პარაკლისიც სწორედ ამ ღოცვის პარალელურად იმართება.

მედიისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების ყურადღების ცენტრში სოფელი ნიგვზიანი ორი კვირის წინ მოექცა, მაშინ, როდესაც სოფლის ქრისტიან და მუსლიმ მოსახლეობას შორის ურთიერთობა დაიძაბა. ეს 26 ოქტომბერს, ბაირამის დღესასწაულზე დაინყო. იმ დღეს სოფლის მუსლიმურ სალოცავში უჩვეულოდ ბევრი ადამიანი შეიკრიბა. ამ სამლოცველოში პარასკევს ტრადიციული ღოცვები ბოლო ოთხი თვეა

ტარდება, თუმცა ამას სოფლის მართლმადიდებელი მოსახლეობის მხრიდან მსგავსი უკმაყოფილება არ მოჰყოლია.

ერთი კვირის შემდეგ დაძაბულობა დაპირისპირებაში გადაიზარდა, როდესაც მოსახლეობის ნაწილმა სასულიერო პირებთან ერთად მუსლიმთა ღოცვისთვის ხელის შეშლა სცადა.

ნიგვზიანში მომხდარ ინციდენტს პოლიტიკოსები იმავე დღეს გამოეხმაურნენ. ოპოზიცია პრობლემის მოგვარებაში პასუხისმგებლობას ხელისუფლებას აკისრებდა. ხელისუფლება კი ინციდენტის პროვოცირებაში ყოფილ მთავრობასა და პრეზიდენტს ადანაშაულებდა. იუსტიციის მინისტრი პრობლემის გადაჭრის ადეკვატურ გზად საქართველოს საპატრიარქოსა და მუსლიმთა თემს შორის მოლაპარაკებას მიიჩნევდა.

საქართველოს პატრიარქის მდივანი მიქაელ ბოტკოველი „ლიბერალთან“ საუბრისას ნიგვზიანის ინციდენტის მოგვარებაში საპატრიარქოს ჩარევის შესაძლებლობას

ფოტოები ბიონი ბილა

ნიგვზიანის ქონია

ნიგვზიანში მომხდარ ინციდენტს პოლიტიკოსების მხრიდან გამობზაურება მალევე მოჰყვა.

► „9 ნელინადია საქართველოში მსგავსი დაძაბულობა არ ყოფილა, ამიტომ მე დარწმუნებული ვარ, რომ სამოქალაქო მშვიდობა და ჩვენი მოქალაქეების მშვიდობიანი თანაცხოვრების გაგრძელება ახალი მთავრობის ინტერესებშიც უნდა იყოს“, – ამბობდა პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი თავის საგანგებო განცხადებაში.

► ადამიანის უფლებების დაცვის საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე ეკა ბესელია ამტკიცებდა, რომ ნიგვზიანში ადამიანის უფლებები არ დარღვეულა და ეს უბრალოდ უთანხმოება და აზრთა სხვადასხვაობა იყო. პარლამენტარი ინციდენტის პროვოცირებაში პრეზიდენტსა და ყოფილ მთავრობას ადანაშაულებდა.

► არასამთავრობო ორგანიზაცია „ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია“ კი პრობლემის მოგვარებაში პასუხისმგებლობას ხელისუფლებას აკისრებდა: „ასევე, ვფიქრობთ, რომ უნდა დადგეს სოფელ ნიგვზიანის რწმუნებული ირაკლი გუჯაბიძის, თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი, რომელიც INFO 9-სთვის მიცემულ ინტერვიუში ამბობს, რომ პრობლემის გადაწყვეტის დროს, ადგილობრივი თვითმმართველობა მხარს დაუჭერს უმრავლესობის აზრს (რომელიც, თავის მხრივ, კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს რელიგიური უმცირესობის მიერ საკუთარი რელიგიური აღმსარებლობის გამობზატვის უფლებას)“, – ეწერა ორგანიზაციის ოფიციალურ განცხადებაში.

▶ ნიგვზიანის ინციდენტს თურქეთის კონსულიც გამოეხმაურა: მან პრობლემის დიალოგით გადაჭრის იმედი გამოთქვა. „ჩემი პირადი მოსაზრებით, საქართველოს ყველა მოქალაქეს აქვს უფლება ისარგებლოს კონსტიტუციური უფლებებით“, – ამბობდა კონსული.

▶ პარალელურად „ტოლერანტობის სახლმა“ და „უფლებათა სკოლამ“ იუსტიციის სამინისტროსთან აქცია გამართა. აქციის 20-მდე მონაწილე ინციდენტში დამნაშავეების დასჯას ითხოვდა. ამგვარი ფაქტის დროს დაუსჯელობის პრეცედენტი, მათი აზრით, რელიგიური დაპირისპირების გაღვივებისთვის სხვა ადგილებშიც ნოყიერ ნიადაგს ქმნის.

▶ აქციის მონაწილეებს იუსტიციის მინისტრი თეა წულუკიანი აქციაზევე გამოეხმაურა. შენობიდან გამოსულმა პრესცენტრის

ხელმძღვანელმა აქციის მონაწილეები წულუკიანთან შეხვედრაზე შეიპატიჟა.

▶ იუსტიციის მინისტრმა სახელმწიფოს ჩარევის ნაცვლად სიტუაციის გამოსწორების უფრო ადეკვატურ გზად საქართველოს საპატრიარქოსა და მუსლიმთა თემს შორის მოლაპარაკება დაასახელა: „ჩვენ არ ვაპირებთ წინა ხელისუფლების მსგავსად ძალის დემონსტრირებას, მანამდე სანამ ყველა ცივილური გზა ამოწურული არ არის“.

▶ 5 ნოემბერს ნიგვზიანის ინციდენტი პარლამენტში ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტშიც განიხილეს. შეხვედრას მუსლიმთა მუფთი ჯემალ ჰაქსაძე ესწრებოდა. „მუსლიმთა სამლოცველოში პარასკევის ტრადიციული ლოცვა გაგრძელდება“, – ამბობდნენ შეხვედრის დასრულების შემდეგ მისი მონაწილეები.

უარყოფდა. მისი თქმით, ეს უთანხმოება სახელმწიფოს უნდა მოეგარებინა, თუმცა, იმავე საღამოს, მეცხრე არხის სიუჟეტში საქართველოს საპატრიარქოსა და მუსლიმთა თემს შორის შეთანხმების დეტალები გავრცელდა: შეთანხმების მიხედვით, ნიგვზიანში მეჩეთი აღარ აშენდება და რეგიონში მცხოვრები მუსლიმები ნიგვზიანში სალოცავად აღარ შეიკრიბებიან.

ნიგვზიანელი არჩილ კახაძე, რომლის სახლშიც მუსლიმების სალოცავია მოწყობილი, მე-9 არხის მიერ გავრცელებულ ინფორმაციას არასწორს უწოდებს და ამბობს, რომ ლოცვები კვლავაც გაიმართება.

ნიგვზიანში მუსლიმები და ქრისტიანები უკვე ათეულობით წელია, ერთად ცხოვრობენ. ვინრო, ტალახიანი ქუჩების გასწვრივ ორივე სარწმუნოების მიმდევართა სახლები, ხშირად, გვერდგვერდ დგას. სოფლის სკოლაში მუსლიმი და ქრისტიანი ბავშვები ერთად სწავლობენ. პედაგოგებიც ორივე აღმსარებლობის წარმომადგენლები არიან. სოფლის ყოველდღიურ ყოფაში ჩართულ ნიგვზიანელებს მხოლოდ რელიგია განასხვავებთ. ნიგვზიანელების თქმით, მართალია, ამ ორი სარწმუნოების მიმდევრებს ერთმანეთში ახლო მეგობრობა არ აქვთ, თუმცა ურთიერთობა ყოველთვის კეთილმეზობლური იყო: „ნორმალური ურთიერთობა გვაქვს ქრისტიან მოსახლეობასთან. მართალია, რელიგიით მუსლიმი ვარ, მაგრამ ისეთივე ქართველი, როგორც ყველა“, – ამბობს რა-

მაზ კვიციანი და ღიმილით დასძენს, რომ მისი რელიგიური ადათის მიუხედავად ქრისტიან თანასოფელელებთან ხშირად დაუღევი კიდევ.

სიტუაცია ბაირამის გასული დღესასწაულის შემდეგ შეიცვალა: ქრისტიანებს არ უნდათ, რომ მათ სოფელში სხვა სარწმუნოების სალოცავი იყოს. მათი თქმით, მაჰმადიანი თანასოფელელების სანინაღმდეგო არაფერი აქვთ, თუკი ისინი საკუთარ სახლებში ილოცებენ. „150 მუსულმანმა რომ ჩემი სახლის წინ გაიაროს, არასასიამოვნოა. კეთილმეზობლური ურთიერთობა გვქონდა და არ გვინდა, ამის გამო სხვადასხვა მხარეს აღმოვჩნდეთ“, – ამბობს პედაგოგი, ნათია აფხაზაფა. იგი იმავე სკოლაში ასწავლის, სადაც მისი თექვსმეტი წლის ქალიშვილი მუსლიმ თანატოლებთან ერთად სწავლობს: „სკოლის შემდეგ ურთიერთობა ნაკლებად გვაქვს, ისინი სულ შრომობენ და თავისუფალი დრო ნაკლებად აქვთ, თუმცა ერთმანეთის დაბადების დღეებზე დავდივართ“, – ამბობს ქეთი.

16 წლის ქეთიმ, ბევრ სხვა კლასელთან ერთად პარასკევს სკოლა გააცდინა, რომ დილით ჯვრის აღმართვას დასწრებოდა. ის ქრისტიანულ ოჯახში იზრდება. მათი სახლის მისაღებ ოთახში, ბუნხრის გვერდით, კედელზე, ღვთისმშობლის დიდი გამოსახულებაა დახატული. სოფელში ისლამური სალოცავის არსებობას ქეთიც ეწინააღმდეგება.

როდესაც სოფელში მუსლიმური სამლოცველოს არსებობის წინააღმდეგ გამოდიან,

ნიგვზიანელი ქრისტიანები პარალელს აფხაზეთსა და სამაჩაბლოსთან ავლებენ. ისინი მიიჩნევენ, რომ სოფელში მეჩეთის არსებობა წინაპირობაა, აჭარას და გურიასაც აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ბედი ეწიოს. „დღეს რომ ჩვენთან იყვირებს მუქინი, ხვალ მთელ კუთხეს მოედება“, – შიშობენ ნიგვზიანელები.

არჩილ კახაძე, რომლის სახლშიც მუსულმანთა სამლოცველოა მოწყობილი, ამბობს, რომ მათი თემი არსებული სალოცავითაც კმაყოფილია და სოფელში მინარეთებიანი მეჩეთის აღმართვა არ სჭირდებათ.

ნიგვზიანელების თქმით, იქ, სადაც ახლა ლოცვა ტარდება, ადრე ქათმების ფერმა იყო. „ორი წლის წინ ეს სახლი თურქმა იყიდა, სახელად ალი ხოჯამ“, – ამბობს ნიგვზიანელი გელა ტულუმი. სოფლის ქრისტიანი მოსახლეობა ირწმუნება, რომ მათ მუსლიმ თანასოფელელებს სწორედ ეს თურქი აფინანსებს. „როდესაც ჩვენთან დასახლდნენ პურის ფული არ ჰქონდათ, ახლა კი თითქმის ყველა შედარებით შეძლებულად ცხოვრობს. როგორ მოახერხეს?!“ – ამბობს 30 წლის რამაზ შანიძე.

მუსლიმი მოსახლეობის შემოსავლის ძირითადი წყარო სოფლის მეურნეობაა. „შარშან სამი ტონა კიტრი გავყიდე“ – ამბობს არჩილ კახაძე, რომელსაც ეზოში, დაახლოებით, ფეხბურთის მინი სტადიონის ოდენა ფართობზე ხილი და ბოსტნეული მოჰყავს.

ნიგვზიანის ქრონიკა

▶ „ადამიანებს, ვისაც სურს ლოცვა, ილოცებს. კონსტიტუცია იძლევა ამის გარანტიებს“, – თქვა შეხვედრიდან გამოსულმა ვიცე-სპიკერმა მურმან დუმბაძემ, რომელმაც ისევე, როგორც ეკა ბესელიამ, „ნარჩენი ხელისუფლება“ პროვოცირების მცდელობაში დაადანაშაულა.

▶ შეხვედრის შემდეგ კმაყოფილი იყო მუფთი ჯემალ პაქსაძეც, განსხვავებით უმცირესობის წევრ ჩიორა თაქთაქიშვილისგან. საპარლამენტო უმცირესობის წევრი ამბობდა, რომ კომიტეტმა ვერ შეძლო ეს ფაქტი სათანადოდ შეეფასებინა და კანონის დამრღვევები სათანადოდ დაესაჯა.

▶ „ქართველ მუსლიმთა კავშირმა“ მეცხრე არხზე გავრცელებულ ინფორმაციას არასწორი უწოდა. სიუჟეტში ნაჩვენები იყო, თითქოს ადგილობრივ ეპისკოპოსს, სამღვდლოებასა და მუსლიმურ თემს შორის შედგა შეთანხმება, რომლის მიხედვითაც, ნიგვზიანში მუსლიმები საერთო ლოცვებს აღარ გამართავდნენ.

▶ „მოგახსენებთ, რომ მე-9 არხის საინფორმაციო საშუალებებით

გავიდა არასწორი ინფორმაცია სოფელ ნიგვზიანის ინციდენტთან დაკავშირებით. თითქოსდა მომავალ პარასკევს არ უნდა შესრულდეს პარასკევის ლოცვა. მოვუწოდებთ მე-9 არხს თავი შეიკავოს ცალმხრივი ინფორმაციის გაშუქებისაგან. ასევე მართლმადიდებელ სასულიერო პირებს ვთხოვ, სიმშვიდისაკენ მოუწოდოს თავის მრევლს, თავი შეიკავონ და ნუ შეეცდებიან სიტუაციის დაძაბვას“, – ეწერა მათ მიერ გავრცელებულ განცხადებაში.

▶ „ტოლერანტობის სახლმა“ იუსტიციის სახლთან 8 ნოემბერს მორიგი აქცია „ტაში რელიგიური კონფლიქტის „მოგვარებას“ გამართა. მათი უკმაყოფილების ერთ-ერთი მიზეზი რელიგიურ კონფლიქტის მოგვარებაში სახელმწიფოს თავის არიდების მცდელობა იყო. აქციის მონაწილეების აზრით, რელიგიური კონფლიქტის მოგვარება სახელმწიფოს პრეროგატივაა და ამ კონფლიქტის მოგვარებისგან თავის არიდება მხოლოდ და მხოლოდ მსგავსი პრეცედენტების გამეორებას შეუწყობს ხელს.

ვალერი სტალინი

ხნულეზზე სწორ კვლებად კიტრისა და ლობიოს ნათესებია ჩამწკრივებული. ათამდე ხბოც ამ ეზოში ბალახობს.

ნიგეზიანელი მუსლიმები რომ მშრომელი ხალხია, ამას სოფლის მართლმადიდებელი მოსახლეობაც აღნიშნავს. „დღედაღამ მუშაობენ, ჩვენ კი, ქართველები, ცოტა ზარმაცი ხალხი ვართ“, – ამბობს ერთ-ერთი ნიგეზიანელი.

მუსლიმთა სალოცავი კახაძის სახლის მეორე სართულზეა. ამ ოთახში ლოცვა ყოველ პარასკევს დაახლოებით ოთხი თვეა იმართება. მანამდე არჩილ კახაძეს მომცრო სამლოცველო თავის ძველ პატარა სახლში, გურულ „ქუხნაში“ ჰქონდა გამართული. ოთახში, რომელშიც დაახლოებით 100 ადამიანი თუ დაეტევა, სულ სამი სკამი დგას. თეთრად შეღესილ კედელზე ერთადერთი სურათია, სადაც მუსლიმთა წმინდა ქალაქი მექაა გამოსახული. სურათზე ათასობით მლოცველი ბაირამს დღესასწაულობს. მთელს იატაკზე აღმოსავლურორნამენტუ-

■ მუსლიმთა სალოცავი კახაძის სახლის მეორე სართულზეა. ამ ოთახში ლოცვა ყოველ პარასკევს დაახლოებით ოთხი თვეა იმართება. მანამდე არჩილ კახაძეს მომცრო სამლოცველო თავის ძველ პატარა სახლში, გურულ „ქუხნაში“ ჰქონდა გამართული.

ბიანი შაბაიმნისფერი ხალიჩაა დაგებული. ხალიჩაზე მეჩეთის გუმბათის ფორმების თითოეულ ორნამენტზე თითო მლოცველი თავსდება. პარასკევს ლოცვაზე, რომელიც სოფელში ჯვრის აღმართვის ცერემონიის პარალელურად იმართება, სულ თხუთმეტი ოდენად ადამიანია შეკრებილი. რიტუალი თვითონ კახაძეს მიჰყავს. მწკრივად დაჩოქილი მლოცველების წინ, დაბალ მაგიდა-

ზე, ყურანს კითხულობს. „ალაჰუ აკბარ“ – ლოცულობენ მუსლიმები. „უფალო შეგვინყალებ“ – ისმის სოფლის ცენტრში.

კონსტიტუციის მიხედვით, მუსლიმანთა ლოცვის უფლება აქვს, თუმცა, ჯერჯერობით სახელმწიფოს მხრიდან რელიგიური კონფლიქტების სამართლებრივი მოგვარების პრეცედენტი არ არსებობს. დღევანდელმა პარასკევმა ნიგეზიანში მშვიდად ჩაიარა, თუმცა რელიგიური კონფლიქტების მიმართ სახელმწიფოს პოლიტიკა ამ უფლების აღსრულების გარანტიებს ჯერჯერობით ვერ იძლევა.

30 წლის ნიგეზიანელი რამაზ შანიძე წარმოშობით აჭარიდანაა, მისი მშობლები ისლამის მიმდევრები არიან, თვითონ 8 წლის წინ გაქრისტიანდა და დღეს სოფელში მუსლიმური სამლოცველოს მოწყობის ერთ-ერთი აქტიური მონაწილეა: „თუ კანონი იმას უჭერს მხარს, რასაც ჩვენ ვენიანალობდებოდით, ძალას დავუპირისპირებთ“, – ამბობს ის. **■**

ბაჩო ახალაია ეხსმინისები და პატივები

ბაჩო ახალაიას ორთვიანი წინასწარი პატივობა მოსამართლე გიორგი გოგინაშვილმა სამსაათიანი განხილვის შემდეგ შეუფარდა.

ზურაბ ვარდიაშვილი

ფოტო: ნინო ბურჯანაძე

9 ნოემბერს, შუადღის 14 საათისთვის თბილისის საქალაქო სასამართლოს პირველი სართულის გრძელი დერეფანი ხალხით იყო გადაჭედილი. პრესის, ტელევიზიების, რადიოების, ონლაინ გამოცემების რეპორტიორები, დეპუტატები და სხვა მოქალაქეები ნომერ მეორე სასამართლო დარბაზში მოხვედრას ცდილობდნენ. თუმცა, მომცრო ზომის დარბაზში, სადაც ორმოციოდე ადამიანი ეტევა, მსურველთა მხოლოდ მცირე ნაწილი მოხვდა.

ჩიორა თაქთაქიშვილი, აკაკი ბობოხიძე, მარიკა ვერულაშვილი, ლევან ბეჟაშვილი, დავით დარჩიაშვილი, ზურაბ მელიქიშვილი, გოგა ხაჩიძე... დეპუტატები სასამართლოს დერეფანში, რიგში დგანან და ტელეფონების ჩამორთმევის გამო უკმაყოფილებას გამოთქვამენ... პროცესს კამერით არ გადაიღებენ? – კითხვას სვამს მარიკა ვერულაშვილი.

პროცესისადმი უპრეცედენტო ყურადღება იმით იყო გამოწვეული, რომ საქმე შსს – ყოფილი მინისტრის, ბაჩო ახალაიასთვის აღმკვეთი ღონისძიების შეფარდებას ეხებოდა.

ბაჩო ახალაია 6 ნოემბერს, 20 საათსა და 30 წუთზე მთავარ პროკურატურაში მონმის სახით დაიბარეს და ოთხსაათიანი დაკითხვის შემდეგ დააპატიმრეს.

იმავე ღამეს შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსი, გენერალი გიორგი კალანდაძე და მეოთხე ქვეითი ბრიგადის მეთაური ზურაბ შამათავა დააკავეს.

მათ ბრალი სისხლის სამართლის 333-ე მუხლით წაუყენეს, რაც სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადამეტებას გულისხმობს.

პროკურატურამ გაავრცელა ჩვენებები, სადაც რამდენიმე ჯარისკაცი ყოფილ მაღალჩინოსნებს ბრალს ფიზიკურ და სიტყვიერ შეურაცხყოფაში სდებს.

დაკავებულთა წინააღმდეგ ჩვენებას იძლევა ერთ-ერთი მონმე, რომელიც 2006 წლიდან შეიარაღებულ ძალებში მსახურობდა, 2011 წლის სექტემბრიდან კი სამსახური მეოთხე ქვეით ბრიგადაში განაგრძო. 2011 წლის ოქტომბერში, საღამოს საათებში, მის ტელეფონზე ზარის ხმა გაისმა. უცნობმა პირვნებამ, რომელიც სამხედრო პოლიციის თანამშრომლად გაცნო, ქუჩაში გასვლა და შეხვედრა სთხოვა. ქუჩაში ჩა-

სულს ხელბორკილები დაადეს და თავდაცვის სამინისტროში მიიყვანეს. მინისტრის მისაღებში მისი კიდევ რამდენიმე თანამშრომელი წახა. „ამის შემდეგ მინისტრის კაბინეტში ჯარისკაცების სათითოდ შეყვანა დაიწყო“. თვითონ არ შეუყვანიათ. საათნახევრის შემდეგ ჯარისკაცები მეოთხე ქვეით ბრიგადაში გადაიყვანეს, სადაც ბრიფინგის ოთახში ოფიცერთა შემადგენლობა დახვდათ, ოთახში მინისტრი ბაჩო ახალაია, გენერალი გიორგი კალანდაძე და ბრიგადის მეთაური შამათავა იმყოფებოდნენ. „საუბარი მინისტრმა ბაჩო ახალაიამ დაიწყო, რომელმაც ოფიცრებს უთხრა, რომ ჩვენ ვიყავით ის ჯარისკაცები, რომლებიც ერთმანეთში საუბრისას ვაგინებდით და ვლანძლავდით ოფიცრებს და არ მოგვწონდა ჯარის სისტემა. აღნიშნული საუბრები ჩანერილი იყო“.

მონმეთა მონაყოლის მიხედვით, „ზემოაღნიშნულ ჯარისკაცებს სცემდნენ და აგინებდნენ ბაჩო ახალაია, გიგი კალანდაძე და შამათავა. როგორც მახსოვს ქ. და ხ. სხვა ოფიცრებმაც ცემეს, მაგრამ მათი სახელები და გვარები არ ვიცი. პირადად მე მაგინა ბაჩო ახალაიამ, გიგი კალანდაძემ და ზურაბ შამათავამ. გიგი კალანდაძემ უკნიდან პატარა ბავშვივით ყური ამინია“.

როგორც ჩვენებიდან ირკვევა, ჯარისკაცები ისევ თავდაცვის სამინისტროში წაიყვანეს, ცალ-ცალკე ოთახებში გაანანიშლეს. მათ ჭამა, დალევა და დაჯდომა აკრძალული ჰქონდათ. ყოველ ხუთ წუთში კი უნდა ეყვირათ, „გაუმარჯოს მეოთხე ბრიგადას!“

დანარჩენი ოთხი მონმეც მსგავს ჩვენებას იძლევა. ერთ-ერთი მათგანი აღწერს, როგორ ჩაარტყა ბაჩო ახალაიამ მას დანის პირი ბლაგვი მხარით. როგორ დაანერინეს ახსნა-განმარტება, რომ თითქოს ბუნტის მოწყობას აპირებდნენ. ერთ-ერთი მონმის ჩვენების მიხედვით კი „მეორე დღეს ვინაიდან ვიყავი დამცირებული და სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგ კრედიტს ვეღარ დავფარავდი, ვცადე თავის მოკვლა, კერძოდ, ავედი ელექტროგადამცემი ხაზის ბოძზე და მაღალ ძაბვას შევხე მავთული. ამის შედეგად მოვხვდი საავადმყოფოში, დამწვრობის ცენტრში, სადაც გამიკეთეს ოპერაცია, გადამინერგეს ხორცი მკერდის მარჯვენა მხარეს და მარჯვენა ხელის თი-

ახალაიას ბიოგრაფიული

ბაჩო ახალაია წლების განმავლობაში მიხეილ სააკაშვილის გუნდის ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიანი წევრი იყო. პირველად, 23 წლის ახალაია 2003 წელს, „კმარას“ რიგებში გამოჩნდა. აქტივისტობის გამოცდილება მას „ვარდების რევოლუციამდეც“ ჰქონდა. ჯერ კიდევ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სწავლისას, ახალაია, თვა თუთბერიძე, ჩიორა თაქთაქიშვილი, აკაკი მინაშვილი და სხვები მაშინდელი რექტორის – როინ მეტრეველის წინააღმდეგ აქტიურად გამოდიოდნენ.

უნივერსიტეტიდან „კმარას“ აქტივისტები 2003 წლის ნოემბრის დემონსტრაციებში მალევე ჩაერთვნენ და „ვარდების რევოლუციის“ აქტიურ წევრებად იქცნენ. სააკაშვილის ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგ ისინი სხვადასხვა საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე გადანიშნულნენ.

ბაჩო ახალაია 2004 წელს სახალხო დამცველის, სოზარ სუბარის მრჩეველად დაინიშნა. სწორედ ამ წელს დაიწყო მისი ოფიციალური კარიერა.

სოზარ სუბარისა და ბაჩო ახალაიას თანამშრომლობა სულ მალე დაპირისპირებაში გადაიზარდა. 2005 წელს ახალაია იუსტიციის სამინისტროს სასჯელალსრულების დეპარტამენტის უფროსად დაინიშნა. სწორედ ამ დროს დაიწყო ახალაიამ იმ სისტემის შექმნა, რომელსაც მისი მომხრეები „კრიმინალისა და კანონიერი ქურდების წინააღმდეგ ბრძოლას“, მონიშნულ დეგეები კი „ადამიანის უფლებების უხეშ დარღვევას“ უწოდებენ.

სწორედ ახალაიას პერიოდს უკავშირდება 2006 წლის 27 მარტს მე-5 საპრობილეში პატიმრების დარბევა, რომელიც სახალხო დამცველის იმავე წლის სპეციალურ ანგარიშშიც აისახა. დარბევას 7 ადამიანი შეენირა.

ფოტო: ნიკოლოზ მუსხელიანი

ჩიორა თავთაქიშვილი, აკაკი ბობოხიძე, მარიკა ვერულაშვილი, ლევან ბეჟაშვილი, დავით დარჩიაშვილი, ზურაბ მელიქიშვილი, გოგა ხაჩიძე...
 დეპუტატები სასამართლოს დერეფანში, რიგში დგანან და ტელეფონების ჩამორთმევის გამო უკმაყოფილებას გამოთქვამენ... პროცესს კამერით არ გადაიღებენ? – კითხვას სვამს მარიკა ვერულაშვილი.

თებზე“.

დაკავებიდან რამდენიმე საათში შინაგან საქმეთა ექსმინისტრს ბრალი კიდევ უფრო დაუმძიმდა. ის თავისუფლების უკანონოდ აღკვეთაში დაადანაშაულეს:

დაზარალებული, რომლის ვინაობასაც პროკურატურა არ ასაჯაროებს, ჰყვება, რომ 2011 წლის 13 სექტემბერს, დილის 05:00 საათზე მას ახალაისთან დაახლოებული მა პირმა მიაკითხა და ერთ-ერთ რესტორანში გაყოლა სთხოვა. რესტორნის კუპეში მას ბაჩო ახალაია, გიორგი კალანდაძე, და სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის ყოფილი უფროსი დავით ჭაკუა დახვდნენ. ამ უკანასკნელმა მას ზურგში სკამი ჩაარტყა და ცემა დაუწყო. ცემაში გიგი კალანდაძე და ბაჩო ახალაიაც ჩაებნენ. როგორც პროკურატურის ვებგვერდზე ვკითხულობთ: „ბაჩანა ახალაიამ დაზარალებულს ირონიულად შესთავაზა, ხომ არ ჰქონდა მას სურვილი, მის საკუთრებაში მყოფი ძვირადღირებული ავტომანქანასასჯელაღსრულების დეპარტამენტისათვის ეჩუქებინა. დაზარალებულმა ახალაიას თანხმობა განუცხადა იმ პირობით, რომ არ მოეკლათ და თავი დაენებებინათ. ამის შემდეგ დაზარალებულს დაარეკინეს

მეუღლესთან, და მან სთხოვა, რომ მანქანის გასაღები და მანქანა გამოეტანებინა მისი მეგობრისათვის, რომელიც სახლში მიაკითხავდა“.

ჩვენების მიხედვით, დაზარალებული ერთ-ერთ ბინაში გადაიყვანეს, სადაც საღამოს 9 საათამდე ჰყავდათ, შემდეგ ორთაქალაში, სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის ეზოში მიიყვანეს, მანქანა დაუბრუნეს და გააფრთხილეს, რომ მომხდარი არავისთვის მოეყოლა.

დაკავებულთა სასამართლო პროცესი დაახლოებით 3 საათს გაგრძელდა. ბაჩო ახალაიას პატიმრობა შეეფარდა, გიორგი კალანდაძე და ზურაბ შამათავა კი 20-20 ათას ლარიანი გირაოს ნაცვლად გაათავისუფლეს.

ბაჩო ახალაიას თავდებად ნაციონალური მოძრაობის წევრი, 31 დეპუტატი უდგებოდა. მოსამართლე გიორგი გოგინაშვილმა ადვოკატის შუამდგომლობა 20 ათას ლარიანი გირაოს სანაცვლოდ გაათავისუფლების თაობაზე, არ დააკმაყოფილა.

პროცესზე პროკურატურის სახელით გიორგი ცხოვრებაძე და გრიგოლ შამიაშვილი გამოვიდნენ, ახალაიას კი სამი ადვოკატი, იოსებ ჯანაშია, ბაჩუკი ყურაშვილი და

დავით დეკანოიძე იცავდნენ. აღსანიშნავია, რომ დეკანოიძე დაფუნდების დღიდან პოლიტიკური კოალიცია „ქართული ოცნების“ წევრია.

ბაჩო ახალაიას დაკავებას „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრი ჩიორა თავთაქიშვილი პოლიტიკურ ანგარიშსწორებას უწოდებს. „ეს „ქართული ოცნების“ საარჩევნო კამპანიის ნაწილი იყო, არ დარჩენილა მათი არცერთი ლიდერი, რომელსაც უდანაშაულობის პრეზუმციის დარღვევით და ყოველგვარი ფაქტობრივი დასაბუთების გარეშე ბაჩო ახალაია არ დაედანაშაულებინათ“.

თავთაქიშვილი ფიქრობს, რომ ახალაია, კალანდაძე და შამათავა პრიმიტიული ბრალდებით დააკავეს – „ვაშლის გათლა და დანის თავში ჩარტყმა – ეს აბსურდია“. მისი აზრით გენერალურმა პროკურატურამ „საქმის შეკერვა და შეთითხვნა“ დაპატიმრებულების შემდეგ, ბიძინა ივანიშვილის დავალებით დაიწყო.

დეპუტატმა ნუგზარ ნიკლაურმა ზურაბ შამათავას და გიორგი კალანდაძის გირაოს სანაცვლოდ გაათავისუფლებას სასამართლოანი გადანყევტილება უწოდა, ბაჩო ახალაიას შესახებ კი განაცხადა, რომ დაცვის მხარე ორი თვის მანძილზე მესამეაღსრულებად ბევრ მტკიცებულებას შეაგროვებს და არსებით განხილვაზე წარადგენს.

უფლებადამცველი ლია მუხაშაგურია ფიქრობს, რომ ბაჩო ახალაია დანარჩენ დაკავებულებთან ერთად უნდა გაეთავისუფლებინათ. „ჩვენი ქვეყნის დამკვიდრებული მანკიერი პრაქტიკაა, როდესაც პროკურორები ჯერ აპატიმრებდნენ ადამიანებს და მტკიცებულებების შესაგროვებლად მერე დარბოდნენ“, – აღნიშნავს იურისტი. მისი აზრით, ექსმინისტრი პროკურატურამ ნაჩქარევად დააკავა, და ეს მას საზოგადოებრივმა წნეხმა აიძულა.

როგორც მუხაშაგურია ფიქრობს, პროკურატურას უფრო მყარი მტკიცებულებების მოგროვებაზე უნდა ეზრუნა.

იურისტი ასევე შიშობს, რომ სახელმწიფოს ახალაიას სხვა პატიმრებისგან იზოლირება და უსაფრთხოების დაცვა გაუჭირდება.

ბაჩო ახალაიას წინასასამართლო პროცესი 25 დეკემბრის 15 საათისთვისაა ჩანიშნული. **ა**

ავტომანქანა

უდარდელი ერთი წელი

პირველადი შენატანი 0%-დან 20%-მდე

1 წელი ავტორემსვა

1 წელი ავტოდაზღვევა ჯიჰიანი

1 წელი C.T. PARK

0% - იანი ავტომანქანა

საუკეთესო პირობები

ისარგებლეთ ბანკ „რესპუბლიკის“ ავტომანქანებით, მიიღეთ განვადების საუკეთესო პირობები და სპეციალური, დაუჯერებელი საჩუქრები: 1 წელი ჯიჰიანი ჰოლდინგის ავტოდაზღვევა; 1 წელი C.T. PARK; 1 წელი მანქანის რემსვა; 0%-იანი ავტომანქანა. უფრო მეტი! პირველადი შენატანი 0%-დან 20%-მდე!

**ბანკი რესპუბლიკა
BANK REPUBLIC**

ჯგუფი სოსიოთა ქანაჩალი

290 90 90

* 90 90

BR.GE

გლდანის ციხის საზოგადოებრივი მისაღების წინ, პატარა, მწვანე სკვერი გრძელი, ჩუქურთმებიანი სკამებითაა გარშემორტყმული. სკვერის კუთხეში თეთრი ქვიშით მოფენილი კუთხე პაემანზე მოსულ ბავშვებს ეკუთვნის. საქანელების გვერდით სასრილოა დამონტაჟებული, მულტფილმების პერსონათა პლასტმასის ფერადი დეკორაციები გასართობი ცენტრის განწყობას ქმნის.

საზოგადოებრივი მისაღების წრიული ფორმის დარბაზის ცენტრში გრძელი სკამებით შემოსაზღვრული დეკორაციული გამწვანება შემინულ ჭერს სწვდება. სახურავიდან დაშვებული დაკიდული მონიტორები, დანკრიალებული იატაკი, საინფორმაციო სტენდები... დარბაზის ერთ მხარეს, ერთი მეტრის სიმაღლის მოაჯირს იქით, სპეციალურ ფორმებში გამოწყობილი, სასიამოვნო გარეგნობის გოგონები ღიმილით, თავაზიანად გემსახურებიან, – სტუმრობის მიზეზს გეკითხებიან, საბუთებს გიმონებენ, რიგს გითითებენ...

საზოგადოებრივი მისაღებიდან ციხის ეზოში გამავალ მძიმე კარს დაცვა მოთხოვნისთანავე ალუბს. ეზოში რამდენიმე ათეული მანქანა დგას, ვახტებზე შეიარაღებული მცველები ბოლთას სცემენ.

ეზოს გაივლით და კიდევ ერთ მისაღებს მიადგებით. აქ ქალთა და მამაკაცთა გასაჩხრეკი ოთახებია განლაგებული. თითოეულ მათგანთან იმ ნივთების სიაა გამოკრული, რომელთა შეტანაც არ შეიძლება: ფული, ფასიანი ქალაქები, ოპტიკური ხელსაწყოები, ალკოჰოლური სასმელები, სუნამოები, ფოტაპარატი, მობილური ტელეფონი...

მისაღებიდან შეგიძლიათ ორ ციხეში მოხვდეთ – ერთი სახელგანთქმული მერვე დაწესებულებაა, მეორე კი არანაკლებ ცნობილი N18 „ერ ბე“, იგივე „რეზბალნიცა“.

სამკურნალო დაწესებულებაში დირექტორის მოადგილე ზვიად გრიგალაშვილი, რეჟიმის უფროსი ბესიკ ჭალიაშვილი და მთავარი ექიმი ვახტანგ ქერქაძე მხვდებიან. რეჟიმის უფროსი ახალია, ექიმი ორი წელია მუშაობს, დირექტორის მო-

დანესებულება N18

გლდანის N18 სამკურნალო დაწესებულებაში წელს უკვე 57 პაციმარი გარდაიცვალა.

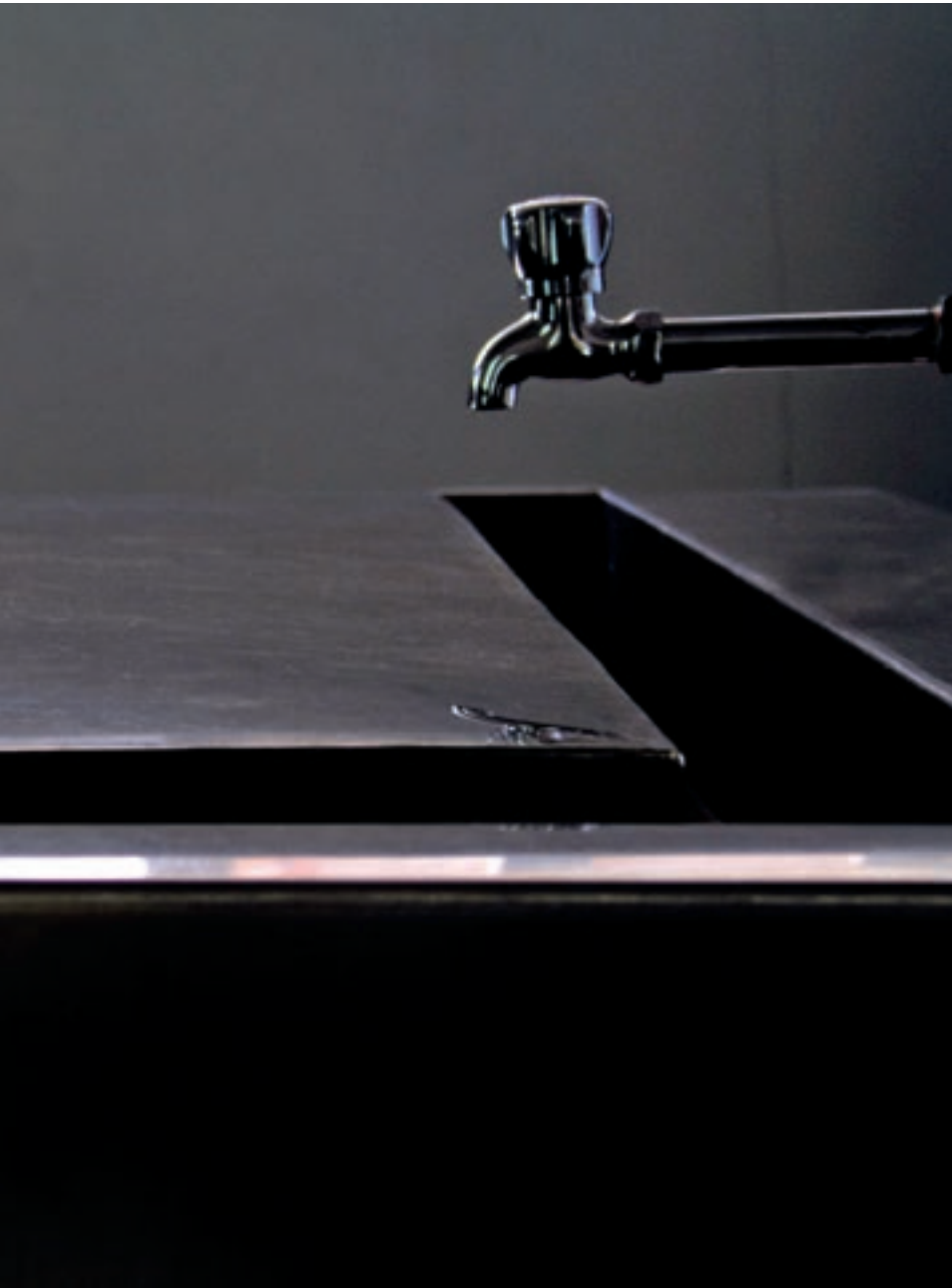
ზურაბ ვარდიაშვილი

ადგილეს კი დაწესებულებაში მუშაობის რამდენიმე ათწლეულიანი სტაჟი აქვს.

180 პაციენტზე გათვლილ დაწესებულებაში 266 პაციმარი მკურნალობს, თუმცა ეს რიცხვი მუდმივად იცვლება. ხუთშაბათი ეტაპის დღეა – ნაწილი გადის, ნაწილი შემოდის. მთავარ ექიმს ჩემთან საუბრის დროს ორჯერ ურეკავენ, – პაციმრები საავადმყოფოში გადმოყვა-

ნას ითხოვენ, თუმცა ექიმი პაციენტებს უკან აბრუნებს – „პიკზე ვართ, ერთი ადამიანის მიღებაც არ შეგვიძლია“.

წელს მეთვრამეტე დაწესებულებაში უკვე ორმოცდაჩვიდმეტი პაციმარი გარდაიცვალა, „ეს კარგი შედეგია, შარშან ამ დროს ოთხმოცზე მეტი დაღუპული გვყავდა“, – ამბობს დირექტორის მოადგილე.

რა ინვესსიას სიკვდილიანობის ასეთ მაღალ მაჩვენებელს? სახალხო დამცველი სპეციალურ თუ საპარლამენტო ანგარიშებში ჯანდაცვის პრობლემებზე ხშირად საუბრობდა. ომბუდსმენი საკითხს კომპლექსურად განიხილავს: – სამკურნალო დაწესებულებათა გადატვირთულობა, სამედიცინო სამსახურის დაფინანსება, მედიკამენტებით მომარაგება, ექიმის

ხელმისაწვდომობა, პერსონალის კვალიფიკაცია, სამედიცინო ინფრასტრუქტურა, არასათანადო მოპყრობა...

პაციენტების ძირითადი ნაწილი გულ-სისხლძარღვთა დაავადების, ტუბერკულოზის, შიდსის, და C ჰეპატიტის დიაგნოზით მკურნალობს.

საქართველოს პენიტენციურ სისტემაში ამჟამად ორი, N18 და N19 სა-

მკურნალო დაწესებულება მოქმედებს. სასჯელალსრულების დანარჩენ დაწესებულებებში სამედიცინო პუნქტები ფუნქციონირებს, სამედიცინო პუნქტები პაციენტებს ძირითადად ამბულატორიულ დახმარებას უწევენ. სტაციონარული მომსახურების შესაძლებლობა ყველგან არ არის. კანონის მიხედვით კი, თუ ციხეებში სამედიცინო პუნქტები სტაციონარულ მკურნალობას ვერ უზრუნველყოფს, პაციენტი სამკურნალო დაწესებულებაში უნდა გადაიყვანონ.

გარდა გადატვირთულობისა, „რეზბალნიცას“ სამედიცინო აპარატურით აღჭურვილობის პრობლემაც აქვს. მაგალითად, არ გააჩნია მაგნიტორეზონანსული გამოკვლევის აპარატი. ამიტომ პაციენტების სამოქალაქო საავადმყოფოებში გადაყვანა ხდება საჭირო, რაც ზვიად გრიგალაშვილის შეფასებით, „ძვირადღირებული სიამოვნებაა“.

N18 დაწესებულებას 139 ექიმი და ექთანნი ემსახურება. დირექტორის მოადგილე მძიმედ განიცდის, როდესაც „რეზბალნიცაზე“ გარდაცვლილი და ნაწამები პაციენტების შესახებ „ხმებს ყრიან“. „ასე საუბარი არ შეიძლება, თითქოს გვეკლავთ, ამას რომ ამბობთ, ამ ხმებმა ლამის გამაგიჟოს“ – მეუბნება გრიგალაშვილი.

დაწესებულება ოთხსართულიანია. სართულები საკმაოდ კეთილმოწყობილია, დერეფნების გარშემო პალატა-საკნებია ჩამწკრივებული: ი-10, თ-11, ქ-12... (ი – ინფექციურს აღნიშნავს, თ – თერაპიას, ქ – ქირურგიას...)

საკნები სხვადასხვა ზომისაა და შესაბამისად, საწოლების რაოდენობაც განსხვავებულია, ზოგან ექვსი პაციენტის ნევს, ზოგან – ოთხი, ზოგან – ორი.

ქირურგიული განყოფილების პაციენტი-პაციენტის გიორგი გ. გრძელი, შავი თმით, ტურნებზე ნაიარევებით, თხელი სვიტერით, სპორტული შარვლით, ნელში მოხრილი საწოლის კიდეზე ზის, იდაყვებით მუხლებს ეყრდნობა, საუბრის დროს მაღლა არ იხედება, დაბალი ხმით, თითქმის ჩურჩულით, მეტყველების ნეგროტიული მანერით თავის ამბავს მიყვება. ამჟამად დამამშვიდებელი ნაწილების ზეგავლენის ქვეშაა...

გიორგი 2006 წლის ციხის ბუნტის დროს თავში დაიჭრა. აქვს ეპილეფსია, დაბალი სიციხეები, რომლის მიზეზსაც ექიმები ვერ ადგენენ.

„რუსთავის მეექვსეში ვიჯექი, ყოველდღე გვცემდნენ. ვთხოვდი, ტრავმა მაქვს, თავში ნუ მირტყამთ-მეთქი. თანამშრომელს შევეპასუხე და „კრიტიკი“ გადამიყვანეს, პირი ამოვიკერე, რომ აქ მოვეთავსებინე. აი, ჭრილობები ახლაც მეტყობა, ხუთი წელია ვზივარ, ერთი თველა მაქვს დარჩენილი“.

გიორგი საუბრის დროს სწრაფად იღლება, მის გვერდით სანოლზე პატიმარი წევს, საბანში გახვეულს პირი კედლისკენ აქვს მიქცეული, მხოლოდ სქელი, ნაბლისფერი თმა უჩანს. არ ინძრევა. ჩვენს საუბარზე რეაქცია არ აქვს.

თენგიზ შ. – მაცნობენ პატიმრები, მათი თქმით, თენგიზი ვერ ხედავს, არ ესმის და გადაადგილებაც უჭირს, „მთელი დღე ასე წევს და არ ინძრევა, ექსპერტიზა ჩაუტარეს, გათავისუფლება ეკუთვნის, მაგრამ არ უშვებენ“.

მოპირდაპირე პალატაში ვინაცვლებ, აქ სამი პატიმარია. სამივე ხანში შესული, ჭალარა თმებით, კარის გახსნისას ფეხზე ადგომას ცდილობენ, თუმცა ერთი მათგანი ვერ ახერხებს, მოძრაობა უჭირს. ნ.მ-ს, სამოციოდე წლის, ინტელიგენტური გამომეტყველების მამაკაცს საუბრისას ხმა უთრთის, თვალეზე ცრემლი ადგას, ბოლოს ტირილს იწყებს. მას რვა წელი აქვს მისჯილი. წელიწადნახევრის წინ თაღლითობის ბრალდებით დააკავეს. მან ბინა გაყიდა, თუმცა სანამ მყიდველი თანხას ბოლომდე გადაუხდიდა, იპოთეკით დატვირთა. „შეილი მყავდა ავად, საოპერაციო თანხა დამჭირდა. სამოქალაქო დავა რომ წასულიყო, გადავუხდიდი როგორმე და ეგ იქნებოდა, ახლა კი ციხეში ვზივარ, შვილები უპატრონოდ დამრჩა, პლევრიტი და ჯირკვლების ტუბერკულოზი მაქვს...“

მეორე პატიმარი, ოდნავ შემელოტებული, ჭროლა თვალებით, მუქი ფერის თხელი სერთუკით, გამოკვეთილი მეგრული აქცენტით ჰყვება როგორ გადაამტვრიეს ზურგზე ხელჯოხი, „რეჟიმის

ოფიცერმა, გიორგი ავსაჯანიშვილმა ისე მცემა, სიკვდილს ვნატრობდი“.

პალატა-საკნები ძირითადად მცირე ზომისაა და სანოლების რაოდენობის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, მაქსიმალურადაა ათვისებული. თითოეულ საკანში სანოლების გარდა დგას ერთი სკამი, მაგიდა, კედელზე დამაგრებულია პირსაბანი, იატაკზე აქვთ პარკეტი, საკმაოდ თბილა, შემინულ ფანჯრებს რკინის გისოსები იცავს, ზოგ საკანში რადიოები აქვთ, ზოგან კი მხოლოდ ჟურნალ-გაზეთებს კითხულობენ.

ქირურგიული განყოფილების პაციენტი-პატიმარი გიორგი გ. გრძელი, შავი თმით, ტუჩებზე ნაიარევებით, თხელი სვიტერით, სპორტული შარვლით, ნელში მოხრილი სანოლის კიდეზე ზის, იდაყვებით მუხლებს ეყრდნობა, საუბრის დროს მალლა არ იხედება, დაბალი ხმით, თითქმის ჩურჩულით, მეტყველების ნეგროტული მანერით თავის ამბავს მიყვება. აშკარად დამამშვიდებელი ნამღლების ზეგავლენის ქვეშაა...

პატიმრებს ვემშვიდობები და რეჟიმის ოფიცერებს ნულ სართულზე ჩაყვანას ვთხოვ. მსჯავრდებულთა წერილებიდან ვიცი, რომ იქ მორგია – გლდანის „რეზბალნიცის“ სახელგანთქმული მორგია.

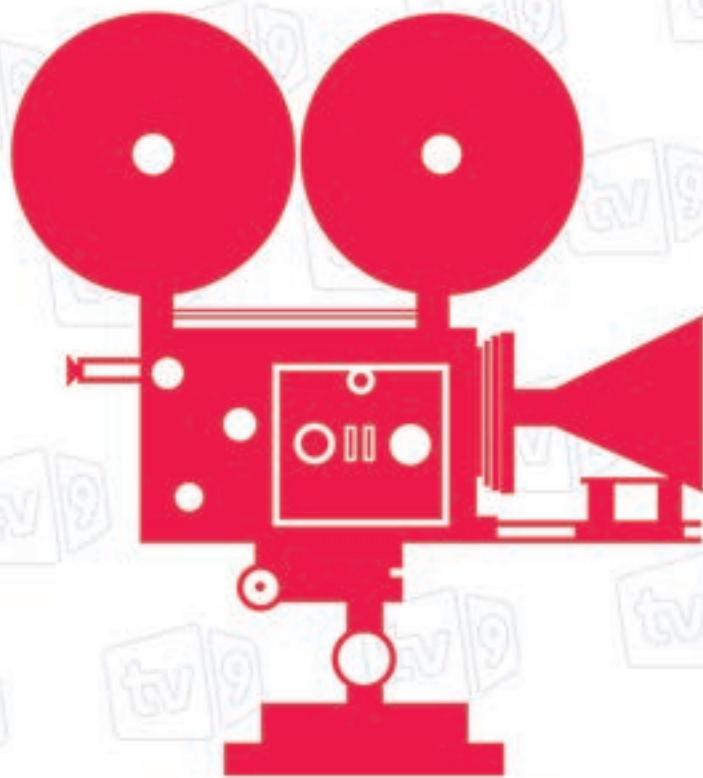
მორგში თავად რეჟიმის უფროსი, ბესიკ ჭალიაშვილი მაცილებს და მძიმე ურდულით დაგმანულ კარს მიხსნის – მიცვალებულთა გასაკვეთი მერხები... ცხედრების შესანახი მაცივრები, ვედრო წყლით და კუთხეში მიგდებული ტილო... ხელსაწყოები, რომელთა დანიშნულება-

საც ვერ ვხვდები... მაშინვე მახსენდება ამ მორგთან დაკავშირებული ისტორიები, რომლებსაც წლების განმავლობაში პატიმრები წერილების მეშვეობით ახიანებდნენ:

„2011 წლის 27 ნოემბერს, ღამის საათებში, N17 დაწესებულებიდან თირკმლის მწვავე შეტევით, სასწრაფო წესით, N18 დაწესებულებაში გადმომიყვანეს და N9 საკანში მომათავსეს, მეორე დღის საღამოს გაუსაძლისი ტკივილები დამენყო, ვითხოვდი ექიმის ნახვას, დაწესებულების თანამშრომლებმა მორგში ჩამიყვანეს და სასტიკად მცემეს. ამასთან ერთ-ერთი თანამშრომელი გიორგი ავსაჯანიშვილი გაუპატიურებით დამემუქრა, დაახლოებით 30-40 წუთის მანძილზე ხელებზე ბორკილდადებული მუცლით ვინექი მორგის იატაკზე. მოგვიანებით, ავსაჯანიშვილმა მუქართა და გინებით დამანერინა, რომ დაზიანებები, რომლებიც აღმენიშნებოდა, თავად მივიყენე და დაწესებულების ადმინისტრაციის მიმართ პრეტენზია არ გამაჩნდა...“

„შემომიფარდნენ საკანში, მცემეს, ხელფეხი „სკოჩით“ შემიკრეს, მორგში ჩამიყვანეს, ცემა იქ გააგრძელეს, შემდეგ იქ დამაგდეს, სადაც მიცვალებულებს ასვენებდნენ ხოლმე. ასეთ მდგომარეობაში 5 საათი ვიყავი...“

რეჟიმის ახლად დანიშნული უფროსი მაჩქარებს, „არ მიყვარს აქ ყოფნა“ მეუბნება და მორგის კარს სწრაფი ნაბიჯით შორდება. პირველ სართულზე სატვირთო ლიფტით ავდივართ. რამდენიმე წუთში ისევ N8 დაწესებულების ეზოში ვარ, გასასვლელისკენ ერთ-ერთი ოფიცერი მიმაცილებს. საზოგადოებრივი მისაღები უკვე დაკეტილია. ციხიდან გასვლა სათადარიგო გასასვლელიდან მიწევს, რომლითაც პირდაპირ რეპორტაჟის დასაწყისში აღწერილ სკვერში ვხვდები. მწვანე ბალახს ავტომატური სისტემით რწყავენ. ღამის განათება მულტიფლემების პლატსმასის პერსონაჟებს ფერს უცვლის, ქვიშაზე დაცემული წყლის წვეთები ვერცხლისფრად ბრჭყვიალებს... ზურგს უკან მძიმე ურდულების ხმა ისმის... რკინის ალაყაფი ხმაურით იკეტება. **■**

ქართული დოკუმენტური ფილმები 'მეცხრე არხზე'

ნანა მარტიაშვილი

თქვენ გიყვართ დოკუმენტური კინო? გიყვართ პუბლიცისტიკისა და მხატვრული ფორმის ეს სინთეზი, რომელიც ანშეოს აკვირდება, აღნუსხავს და აანალიზებს? ყველაზე წარმავალი, ყველაზე მოუხელთებელი და ეფემერული დრო, ანშეო ხშირად სწორედ დოკუმენტურ კინოს აფარებს თავს, რათა თავი მომავალი თაობებისთვის გადაირჩინოს.

ქართული დოკუმენტური კინოს განვითარების ხელშეწყობა "მეცხრე არხზე" თავის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტად გამოაცხადა. არხი საინფორმაციო და, ბუნებრივია, მის პროგრამაში პუბლიცისტური და საინფორმაციო გადაცემები ჭარბობს. დოკუმენტური კინო კი, როგორც უკვე ვთქვით, პუბლიცისტიკისა და მხატვრული ფორმის სინთეზს წარმოადგენს. ის ამ ორი პირობითობის ზღვარზე არსებობს და ამიტომ ზუსტად შეესაბამება არხის ზოგად კონცეფციას.

"მეცხრე არხი" თავის მაცურებელს პარტნიორად მიიჩნევს, თანამოსაუბრედ, რომელთანაც პარიტეტული ურთიერთობა აქვს და რომელთანაც ერთად ცდილობს გაერკვას მიმდინარე პოლიტიკურ და სოციალურ პროცესებში, დაადგინოს, რა არის უკეთესი ქვეყნის და თითოეული მისი მოქალაქის მომავლისათვის. ზუსტად ამ ინტონაციით მიმართავენ - მაცურებელს მეცხრე არხის დაკვეთით დამზადებული დოკუმენტური ფილმებიც, განსხვავებით იმ ტელემაუნუებლებისგან, რომლებიც თავს ინფანტილური მასის მენტორად მიიჩნევენ, ცდილობენ ჭკუა ასწავლონ აუდიტორიას, შეუცვალონ მსოფლხედვა და პროპაგანდის მსხვერპლად აქციონ.

აუცილებლად უყურეთ "მეცხრე არხის" ქართულ დოკუმენტურ ფილმებს ყოველ შაბათ-კვირას, გადადეთ ყველა საქმე და ხანგრძლივი, ყურადღებიანი მწერა მიაპყარით თქვენს თანამოქალაქეებს, ჩვენი მძიმე ყოველდღიურობის ამ ნამდვილ გმირებს; ისინი თავისებურად ებრძვიან და არ ეპუებებიან სილატაკებს, რომელიც უცხო მხარეში მიერეკება; გიგანტური პესების მშენებლობას, რომელიც ჩვეულ გარემოს თავდაყირა უყენებს; ომის სისასტიკებს, ულმოებელ ბანკებს, დე ფაქტო საზღვრის ხაზზე ცხოვრების მძიმე პირობებს და მარტოობას დადარიელებულ სოფლებში.

**უყურეთ
დოკუმენტურ
ფილმებს
შაბათ-კვირას
მეცხრე არხის
ეთერში**

www.tv9.ge

"ხვიჩის ქონიხის" შავი სია

საჯარო ინტერესის გათვალისწინება თუ მოწოდება ძალადობისკენ? – ქართული პრესა ისევ აგრძელებს სხვადასხვა სამართალდამცავ სტრუქტურებში მომუშავე პირთა სიების გამოქვეყნებას, რომელთაც, შესაძლოა, სხვადასხვა დანაშაულის ჩადენაში მიუძღვოდეთ ბრალი.

გიორგი ჭეიშვილი

გაზეთ „ასავალ-დასავალის“ შემდეგ, რომელმაც გლდანის მერვე საპატიმროს თანამშრომელთა პირადი მონაცემები მათი საცხოვრებელი მისამართების მითითებით გამოაქვეყნა, ამჯერად გაზეთი „კვირის ქრონიკა“ 318 სპეცრაზმელის სიას აქვეყნებს. ეს სპეცრაზმელები, გაზეთის თქმით, 26 მაისის მშვიდობიანი მიტინგის დარბევაში არიან ეჭვმიტანილნი.

„კვირის ქრონიკა“ ინკოგნიტო წყაროს ეყრდნობა, თუმცა მიუთითებს, რომ ადამიანი, რომელმაც რედაქციას აღნიშნული სია მიანოდა, თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო პოლიციის დეპარტამენტის სპეციალური ოპერაციების სამმართველოს ყოფილი თანამშრომელია, რომელმაც „ბაჩო ახალაიას პირადი „სპეცნაზის“ და მათი უფროსის, თენგიზ შანიძის შესახებ თითქმის ყველაფერი იცის“.

სიაში სპეციალური ოპერაციების სამმართველოს 318 თანამშრომლის სახელი და გვარი, ასევე მათი ჩინია მითითებული. გამოქვეყნებულია რამდენიმე თანამშრომლის ფოტოც.

სტატიაში წერია, რომ აღნიშნულ „სპეცნაზში“ ორი განყოფილება იყო – აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს. გაზეთი იგივე ანონიმურ წყაროზე

დაყრდნობით აღნიშნავს, რომ 26 მაისის დარბევაში მხოლოდ აღმოსავლეთის განყოფილება მონაწილეობდა. მიუხედავად ამ ინფორმაციისა, გაზეთი საჭიროდ მიიჩნევს, რომ სიაში დასავლეთის განყოფილების თანამშრომელთა გვარ-სახელეზიცი დაბეჭდოს.

სტატია ავტორის – დიგო ჩუბინიძის მოწოდებით სრულდება. ჩუბინიძე სამართალდამცავ ორგანოებს მიმართავს და ბევრ ძახილის ნიშანს იყენებს:

„ქვემოთ თქვენ შეგიძლიათ სპეცრაზმელთა გვარ-სახელებსა და ფოტოსურათებს შეავლოთ თვალი!... ამით „ქრონიკა“ ჟურნალისტურ ვალდებულებას ასრულებს და ინფორმაციას ასაჯაროებს. ახლა ჯერი გამოძიებაზეა, რომელიც ამ ინფორმაციით აუცილებლად უნდა დაინტერესდეს და გაარკვიოს, ამ სპეცრაზმელებიდან ვის აქვს რეალურად ჩადენილი დანაშაული და ვინ უდანაშაულოა. კიდევ ერთხელ ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ ჩვენ არაფერს არ ვამტკიცებთ და ახლა ჯერი საგამოძიებო ორგანოებზეა!!!“

რამდენად ეთიკურია მსგავსი ჟურნალისტური აქტივობა და არის თუ არა ამგვარი ინფორმაციის გამოქვეყნება ძალადობისკენ ირიბი მოწოდება?

ამ საკითხთან დაკავშირებით ოქტომ-

ბრის დასაწყისში გამართული დისკუსია სერიოზულ დაპირისპირებაში გადაიზარდა. სამოქალაქო საზოგადოების ნაწილმა გაზეთ „ასავალ-დასავალის“ მიერ გლდანის მერვე საპატიმროს თანამშრომელთა პირადი მონაცემების გამოაქვეყნება ძალადობისკენ მოწოდებად შეაფასა და გაზეთის რედაქციასთან საპროტესტო აქცია გამართა. სამოქალაქო აქტივისტები ჟურნალისტებისგან ადამიანების პერსონალური მონაცემების გამოქვეყნებისას მეტ პასუხისმგებლობას ითხოვდნენ და სხვადასხვა კომენტარში გაზეთს „ფაშისტურს“ უწოდებდნენ. იყო მოწოდებები,

26 მაისი, 2011 თბილისი

რომ გაზეთის წინააღმდეგ ალდრულიყო სისხლის სამართლის საქმე; ფიზიკური ანგარიშსწორების ფაქტიც მოხდა — მწერალ ზაზა ბურჭულაძეზე თავდასხმა მის საჯარო გამოსვლას დაუკავშირეს, რომლის დროსაც ბურჭულაძემ „ასავალ-დასავალის“ რედაქტორს „ფაშისტი“ უწოდა.

„ჟურნალისტური ეთიკის ქარტიის საბჭოს“ აღმასრულებელი დირექტორი თამარ კორძაია ამბობს, რომ 26 მაისის მიტინგის დარბევის გამოძიება და დამნაშავეების დასჯა საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანი საკითხია, თუმცა ამ

■ „ქვემოთ თქვენ შეგიძლიათ სპეცრაზმელთა გვარ-სახელებსა და ფოტოსურათებს შეავლოთ თვალი!... ამით „ქრონიკა“

ჟურნალისტურ ვალდებულებას ასრულებს და ინფორმაციას ასაჯაროებს. ახლა ჯერი გამოძიებაზეა, რომელიც ამ ინფორმაციით აუცილებლად უნდა დაინტერესდეს.

პროცესს უდანაშაულო ადამიანები არ უნდა გადაყენენ.

კორძაიას თქმით, საჯარო ინტერესის არსებობა არ ნიშნავს, რომ ყველა სპეცრაზმელის პირადი ცხოვრება და სივრ-

ცე უპირობოდ იყოს ხელყოფილი და ამ ადამიანების უსაფრთხოება და პირადი ცხოვრება რისკის ქვეშ დადგეს.

„როდესაც მედია პირების პერსონალურ მონაცემებს აქვეყნებს, მან აუ-

ცილებლად უნდა აჩვენოს, რომ ამ ინფორმაციის გავრცელებას საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვანი თემაზე დისკუსიის წარმოებაში დიდი წვლილი შეაქვს. მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესიდან გამომდინარე, შესაძლებელია მოხდეს იმ მოხელეთა იდენტიფიცირება, რომლებიც ექვემდებარებიან იყენენ სამართალდარღვევაში და რომელთა მიმართ არსებობს დასაბუთებული ეჭვი. მაგრამ რა საზოგადოებრივ საჭიროებას წარმოადგენს 318 სპეცრაზმელის სრული სიის გამოქვეყნება? ეთიკური თვალსაზრისით, ეს სრულიად გაუმართლებელია – ეს ინტერესი სიაში მყოფი ადამიანების პირადი ცხოვრების ხელყოფის საპირწონე არ არის“, – აღნიშნავს თამარ კორძაია.

„საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ იურისტი ვახუშტი მენაბდე, რომელიც ოქტომბრის დასაწყისში „ასავალ-დასავალის“ მიერ ციხის თანამშრომელთა სიების გამოქვეყნებას აქტიურად აპროტესტებდა, აცხადებს, რომ ამ შემთხვევაშიც მსგავს მოვლენასთან გვაქვს საქმე:

„ეს ჟურნალისტური ეთიკის საკითხია. ამას გარდა, საჯარო მოხელის, ან ყოფილი საჯარო მოხელის მხრიდან, ამ ინფორმაციის გაცემაში, შესაძლოა, სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნები გამოიკვეთოს. არ ვიცი, რა გრიფი ჰქონდა ამ დოკუმენტს მინიჭებული, მაგრამ უნდა მოხდეს შესწავლა, თუ ვინ გასცა ინფორმაცია და ამ ფაქტზე გამოიძიება დაიწყოს. სიაში მოხვედრილ პირებს სრული უფლება აქვთ სამოქალაქო სარჩელი აღძრან გაზეთის წინააღმდეგ; შემდეგ უკვე სასამართლო გაარკვევს, არსებობდა თუ არა მათი სახელების და გვარების, მით უმეტეს, ფოტოების გამოქვეყნების საჯარო ინტერესი,“ – ამბობს ვახუშტი მენაბდე.

ადამიანის უფლებათა დაცვის და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის, ჩიორა თაქთაქიშვილის თქმით, ადამიანის უფლებების დაცვის მსოფლიოში მიღებული სტანდარტი მთელი რიგი ინფორმაციის გასაიდუმლოებას გულისხმობს, რადგან, ამ ინფორმაციის გასაჯაროებით, შესაძლოა, საფრთხე შეექმნას კონკრეტულ

ადამიანებს, ქვეყნის უსაფრთხოებასა და პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობას.

„სამწუხაროა, რომ ეს არ არის პირველი შემთხვევა, როდესაც მედიასაშუალებები სტანდარტს არღვევენ და ასეთ სიებს აქვეყნებენ. ამ შემთხვევაში, ერთი მხრივ, ჩვენი თანამოქალაქეების უსაფრთხოების, თავისუფლებისა და საჯარო წესრიგის დამცველი ადამიანების შესახებ კონფიდენციალური ინფორმაციის გავრცელება ხდება, მეორეს მხრივ კი, პოლიტიკოსების ცილისმამბეღური ბრალდებების ფონზე,

■ „რა საზოგადოებრივ

საჭიროებას წარმოადგენს

318 სპეცრაზმელის სრული

სიის გამოქვეყნება? ეთიკური

თვალსაზრისით, ეს სრულიად

გაუმართლებელია – ეს

ინტერესი სიაში მყოფი

ადამიანების პირადი ცხოვრების

ხელყოფის საპირწონე არ არის“.

რომლებიც ყოველგვარ ფაქტებს, მტკიცებულებებსა და სამართლიანი სასამართლოს პრინციპს უგულვებლყოფს, ამ საგაზეთო ინფორმაციის გამჟღავნება საზოგადოებაში კონკრეტული ადამიანების მიმართ ჩადენილი დანაშაულების ნახალისებას ემსახურება. ასეთი ქმედება კანონისა და საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევაა“, – აღნიშნავს ჩიორა თაქთაქიშვილი.

იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარის, ვახტანგ ხმალაძის თქმით, ჟურნალისტებს არ აქვთ ვალდებულება დაიცვან კონფიდენციალურობა, თუ მსგავს მოთხოვნას მათ არ წაუყენებენ.

„პირობითად, თუ მე მაქვს კონფიდენციალური ინფორმაცია, იქნება ეს სახელმწიფო, კომერციული თუ პირადი

საიდუმლოება და ამავდროულად მაქვს ვალდებულება, რომ ეს არ გავახმაურო, მისი გასაჯაროების შემთხვევაში პასუხი მომთხოვება. თუ ეს მასალა ჟურნალისტს გამოქვეყნების მიზნით გადაეცემა, ან თავად ჟურნალისტმა მოიპოვა, მას აქვს ასეთი ტიპის ინფორმაციის გამოყენების უფლება ნყაროს გამხელის გარეშე. გახმაურების მორალური ვალდებულება დგება მაშინ, თუკი ამ ინფორმაციის გასაჯაროებით ან დანაშაულის გამოვლენა, ან საიდუმლო ინფორმაციის დაცვაზე მნიშვნელოვანი საზოგადოებრივი სიკეთის მოტანა, თუ საჯარო ინტერესის დაკმაყოფილება ხდება. ამ შემთხვევაშიც, მე, როგორც ინფორმაციის გამავრცელებელს, პასუხისმგებლობა არ მეკისრება“.

სამართლებრივი კონტექსტის მიუხედავად, „ჟურნალისტური ეთიკის ქარტიის საბჭოს“ თავმჯდომარე ზვიად ქორიძე მიიჩნევს, რომ „კვირის ქრონიკის“ აღნიშნული პუბლიკაცია ჟურნალისტური ეთიკის დაბალ სტანდარტზე მიუთითებს.

ქორიძე ამბობს, რომ გაზეთის მიერ გამოქვეყნებული სიის ადრესატი არა პროკურატურაა, როგორც ამას სტატიის ავტორი განმარტავს, არამედ სწორედ საზოგადოება და გაზეთის მკითხველია.

„თუ დღევანდელი ხელისუფლება გამოიჩინებს პოლიტიკურ, ხოლო პროკურატურა სამართლებრივ ნებას და დაიწყებს 26 მაისის ამბების გამოძიებას, მათ ნამდვილად არ გაუჭირდებათ თავად მოიძიონ ის სია, რომელსაც „კვირის ქრონიკა“ სთავაზობს პროკურატურას. სიაში გამოქვეყნებულ პირთა უსაფრთხოება, ისევე, როგორც მათი უკანონო ქმედებისგან საზოგადოების დაცვა, სახელმწიფოს ევალება. მედიასაშუალებამ მსგავსი ინფორმაცია მექანიკურად არ უნდა გამოაქვეყნოს, კეთილი უნდა იქნებოს და 318 ადამიანიდან ნაწილი მაინც გადაამჩნოს. მით უმეტეს, როდესაც სტატიაშივე ნათქვამი, რომ 26 მაისის სპეცოპერაციაში ძირითადად აღმოსავლეთ საქართველოს სპეცრაზმი მონაწილეობდა, მაშინ რა საჭირო იყო დასავლეთ საქართველოს შემადგენლობის სიების გამოქვეყნება?!“ – კითხულობს ზვიად ქორიძე. ■

საპ
306

THE 13th
TBILISI INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL

თბილისის
საერთაშორისო
კინოფესტივალი

03 - 09. 12. 2012

www.tbilisifilmfestival.ge

საზოგადოებრივი მაუწყებელი ფინანსური ადრესის პირობები

ნოემბერს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების საფუძველზე საზოგადოებრივ მაუწყებელში შემოსავლების სამსახური შევიდა. შემონმების დანება საპარლამენტო უმცირესობის წარმომადგენლებმა მედიაზე ზენოლად შეაფასეს. ფინანსთა მინისტრი კი ამბობს, რომ არაგეგმიური შემონმება სახელმწიფოს მიმართ მაუწყებლის დავალიანებითაა განპირობებული.

ეკა მალალაძე

მას შემდეგ, რაც მაუწყებლის ხელმძღვანელობამ შემონმების ამბავი გაასაჯაროვა, ფინანსთა მინისტრმა ნოდარ ხადურმა განმარტა: „2010 წლის ოქტომბრიდან დღემდე საზოგადოებრივმა მაუწყებელმა დააგროვა 3,8 მილიონი ლარის საგადასახადო დავალიანება, რაც არის კანონდარღვევა და რაც გვაძლევს სრულ საფუძველს, რომ განვახორციელოთ ჩვენი ექსკლუზიური უფლება და შევამოწმოთ, რამ გამოიწვია გადასახადის გადახდების მიერ ასეთი ოდენობის გადასახადის დამალვა“. მისივე თქმით, საქართველოში არ იარსებებს „არცერთი პრივილეგირებული გადასახადის გადახდელი, რომელსაც შემოსავლების სამსახური არ შეამოწმებს“.

კომენტარი გააკეთა პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა: „ეს არის პირველი შემთხვევა, როცა მათ რეალურად შეამოწმებენ. ის გუნდის წევრი იყო ჩვეულებრივად და ეს არ იყო საზოგადოებრივი ტელევიზია, ძალიან კარგად მოგეხსენებათ თითოეულ თქვენგანს და ტყუილად ცდილობს დღეს ჩანტურია წარმოაჩინოს განაწყენებულად თავი“.

ფინანსთა სამინისტროს გარდა, მაუწყებლის ფინანსური დავალიანებებით დაინტერესდა ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტიც.

პროექტის „საჯარო ინფორმაციის მონაცემთა ბაზა“ ფარგლებში ინსტიტუტი მაუწყებლიდან მიღებულ რიცხვებს ასაჯაროებს.

როგორც არსებული ფინანსური მონაცემები ადასტურებს, საზოგადოებრივი

მაუწყებლის ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები ყოველწლიურად იზრდებოდა. თუ 2009 წელს ეს მაჩვენებელი 2 697 800 ლარს შეადგენდა, 2010 წელს შემოსავალი დაახლოებით ორი ათწინი – 5 794 100 ლარი იყო, უკვე 2011 წელს კი ამ რიცხვმა 6 900 ათასს მიაღწია.

მიუხედავად ამისა, მაუწყებელს 3.8 ლარი საბიუჯეტო დავალიანება და 4 მილიონ 200 ათასი ვალი აქვს, რომელიც მას სამთავრობო სარეზერვო ფონდში უნდა ჩაერიცხას.

საქართველოს მთავრობის 2008 წლის 7 ივლისის განკარგულებით, საზოგადოებრივ მაუწყებელს, საქართველოს მხარესა და ევროპის სატელეკომუნიკაციო კომპანია „Eutelast SA“-ს შორის საარბიტრაჟო დავის მორიგებით დამთავრების ფინანსური უზრუნველყოფის მიზნით, მთავრობის სარეზერვო ფონდიდან 4 226 392 ლარი უპროცენტო სესხი გამოეყო.

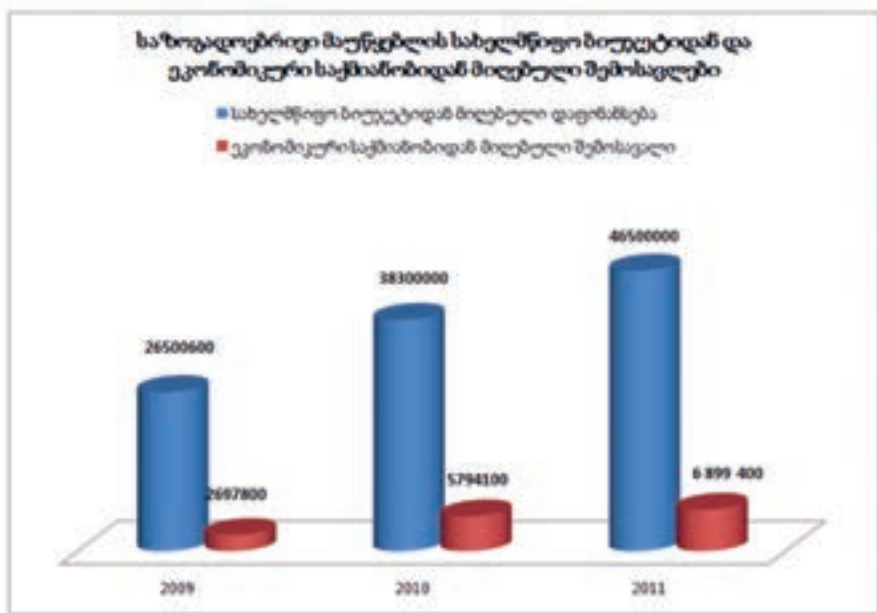
2008 წლის 9 ივლისის გაფორმებული ხელშეკრულებით (სესხის გამცემი – ფინანსთა სამინისტრო, სესხის მიმღები – სსიპ საზოგადოებრივი მაუწყებელი) სესხის დაბრუნების ბოლო ვადად 2012 წლის 31 დეკემბერი განისაზღვრა. სესხის დაფარვის გრაფიკით, პირველი შენატანი 300 000 ლარი საზოგადოებრივ მაუწყებელს სახელმწიფო ხაზინაში 2009 წლის 25 ნოემბერს უნდა შეეტანა. ამ თარიღამდე 7 თვით ადრე ტელევიზიის მაშინდელმა გენერალურმა დირექტორმა ლევან ყუბანეიშვილმა ფინანსთა მინისტრს თხოვნით მიმართა, რომ გაეთვალისწინებინა 2008 წლის ომის გამო მათი ორგანიზაციის მძიმე ფინანსური მდგომარეობა და

მიელო სესხის დაფარვის ახალი გრაფიკი, რომლის მიხედვითაც, საზოგადოებრივ მაუწყებელს 300 000 ლარის ნაცვლად 50 000 ლარი უნდა გადაეხადა.

ფინანსთა სამინისტრო ახალ გრაფიკს დათანხმდა, თუმცა, საზოგადოებრივი მაუწყებლის მენეჯმენტმა არც თავისივე შეთავაზებული გრაფიკით ნაკისრი ვალდებულებები შეასრულა. 2010 წლის იანვარში ტელევიზიას აცნობეს, რომ თანხის არგადახდის გამო ფინანსთა სამინისტრომ ადმინისტრაციული სარჩელით სასამართლოს მიმართა.

„ინსტიტუტის ხელთ არსებული დოკუმენტაცია არ გვაძლევს შესაძლებლობას გამოვარკვიოთ, რა გადანყვეტილება მიიღო თბილისის საქალაქო სასამართლომ, თუმცა, საზოგადოებრივი მაუწყებლის გენერალური დირექტორის, გიორგი ჩანტურიას 2012 წლის 16 ოქტომბერს ფინანსთა სამინისტროსთვის გაგზავნილი წერილიდან ირკვევა, რომ ამ ხნის მანძილზე, საზოგადოებრივ მაუწყებელს, არანაირი თანხა არ გადაურიცხავს სახელმწიფო ხაზინაში“, – ვკითხულობთ საჯარო ინფორმაციის ანალიტიკურ ბლოგზე.

მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებრივი მაუწყებლის კომერციული შემოსავლები ბოლო 3 წლის განმავლობაში მუდმივად იზრდებოდა, მენეჯმენტმა მაინც ვერ მოახერხა სახელმწიფოს წინაშე ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება და უპროცენტო სესხით აღებული 4.2 მილიონი ლარისა და 900 461 ლარი პირგასამტეხლოს დაფარვა. 16 ოქტომბერს

2011 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობის მიხედვით, საზოგადოებრივი მაუწყებლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან და ეკონომიკური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები არ მოიცავს ვებ-გვერდზე ჩვენს მიერ გამოტანილია თანხა, რომელიც დაიხარჯა 2011 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობის მიხედვით.

■ მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებრივი მაუწყებლის კომერციული შემოსავლები ბოლო 3 წლის განმავლობაში მუდმივად იზრდებოდა, მენეჯმენტმა მაინც ვერ მოახერხა სახელმწიფოს წინაშე ნაკისრი ვალდებულებების შესრულება და უპროცენტო სესხით აღებული 4.2 მილიონი ლარისა და 900 461 ლარი პირგასამტეხლოს დაფარვა.

გიორგი ჭანტურია ფინანსთა სამინისტროსთან შექმნილ ვადაგადაცილებულ საგადასახადო და სასესხო დავალიანებების რესტრუქტურის მიზანშეწონილობის საკითხის შემსწავლელ კომისიას მთავრობასთან შუამდგომლობას და დავალიანებისა და პირგასამტეხლოს გარკვეული ოდენობით ან სრულად პატიებას სთხოვდა.

მანამდე ერთი კვირით ადრე კი, გიორგი ჭანტურია ფინანსთა მინისტრისგან სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დამატებით 3 მილიონი ლარის გამოყოფა მოითხოვა იმ მიზეზით, რომ „სარეკლამო ბაზარზე ცვლილებების, კომერციული შემოსავლების მიღებასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო აკრძალვებისა და სხვა გარკვეული მიზეზების გამო, სსიპ საზოგადოებრივი მაუწყებელმა ვერ მოახერხა სათანადო ოდენობის კომერციული შემოსავლების მობილიზაცია, რის შედეგადაც ვერ განხორციელდა 2012 წელს ჩატარებული არჩევნების ეფექტური გაშუქების, აუცილებელი კვლევების წარმოებისა და სხვა გაუთვალისწინებელი ხარჯების გასტუმრება“.

საზოგადოებრივი მაუწყებლის ფინანსური ანგარიშებიდან ირკვევა, საქართველოს მთავრობიდან მიღებული ფინანსური დახმარებების გარდა, მაუწყებელი საბანკო

სესხებითაც სარგებლობდა. 2011 წელს საზოგადოებრივი მაუწყებლის ბანკის კრედიტის მომსახურებისთვის განუღებმა ხარჯმა 3 465 000 ლარი შეადგინა.

„46 მილიონიანი საბიუჯეტო დაფინანსების ფარგლებში წარმოქმნილი ფულადი დეფიციტის საშემოწმება, კომერციული და სახელმწიფო სტრუქტურების წინაშე წლების განმავლობაში დაგროვილი ვალეები, სახელმწიფოს წინაშე არსებული შესაძლო საგადასახადო დავალიანება, ჩვენი აზრით, ქმნის რეალურ საფუძველს იმისა, რომ დადგეს „პირველი არხის“ მმართველი რგოლის საზოგადოებრივი პასუხისმგებლობის საკითხი,“ – აცხადებენ ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტში.

მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს წევრი გიორგი მელაძე ამბობს, რომ სამეურვეო საბჭო ცოცხალი ხანში თავის დასკვნასაც გამოაქვეყნებს, „თუმცა, მანამდე შემიძლია გითხრა, რომ ეს არის დიდი ვალის დარჩენილი პატარა ნაწილი, რომელსაც ეტაპობრივად ვიხდით წლების მანძილზე. რაც შეეხება მმართველი რგოლის პასუხისმგებლობის საკითხს, ეს სრული სისულელეა. ყველაფერი განერილია და ეს იყო კომუნიკაციის თემა ფინანსთა სამინისტროსთან და პროცესი გეგმის მიხედვით მიმდინარეობდა“.

ჟურნალისტური ეთიკის ქარტიის საბჭოს თავმჯდომარე, ჟურნალისტი ზვიად ქორიძე მიიჩნევს, რომ გამოქვეყნებული რიცხვები თანხების არამიზნობრივ ხარჯვაზე მიუთითებს. მისი აზრით, უნდა დადგეს როგორც მენეჯმენტის, ისე სამეურვეო საბჭოს პასუხისმგებლობის საკითხიც, რადგან ამ უკანასკნელის ფუნქციები სწორედ პროგრამული პრიორიტეტების განსაზღვრა და ბიუჯეტის დამტკიცება და კონტროლია. სარეზერვო ფონდის ვალი კი წლების განმავლობაში ბიუჯეტის დამტკიცების შემდეგ პირდაპირ უნდა გადასულიყო სარეზერვო ფონდის ანგარიშებზე. მისივე თქმით, ეს ყველაფერი ტელევიზიის შინაარსობრივ ხარისხზეც აისახა.

„ბიუჯეტში ზუსტად არის განერილი, რა რაზე უნდა დაიხარჯოს და თუ ბიუჯეტი დათქმული ნორმით არ სრულდება, მაშინ საქმე გვაქვს პროგრამული პრიორიტეტების უგულვებლყოფასთან. ცხადია, რომ ფინანსები არ იხარჯებოდა იმაზე, რაზეც უნდა დახარჯულიყო, სწორედ ამიტომ ვერ აწარმოებდა მაუწყებელი ხარისხიან პროდუქციას, ხარისხიან საინფორმაციო გამოშვებებს, საგამოძიებო ფილმებს. ამან კი საბოლოოდ გამოიწვია ის, რომ მივიღეთ საზოგადოებრივი მაუწყებელი საზოგადოების ნდობის გარეშე“.

სოციალური დახმარება

დავა თბილისის მერიასა და მთავრობას შოხის

600 ათასამდე თბილისელისთვის სოციალური დახმარება, სამედიცინო დაზღვევა და შეღავათები საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე კვლავ გაუქმებულია. ვინ გადაიხდის ამ მოქალაქეების სხვადასხვა სოციალური დახმარების ხარჯებს? – ამ საკითხზე თბილისის მერიასა და ცენტრალურ მთავრობას შორის დავა გრძელდება.

თათია ხალიანი

31 ოქტომბერს ახალმა პრემიერ-მინისტრმა მისი წინამორბედი პრემიერის ვანო მერაბიშვილის მიერ ხელმოწერილი სამი განკარგულება გააუქმა.

ვანო მერაბიშვილმა 19 ოქტომბერს სოციალური პროგრამების დაფინანსების უფლებამოსილება თბილისის მერიიდან ცენტრალურ ბიუჯეტს გადასცა.

ახალი ფინანსთა მინისტრის განცხადებით, ბიუჯეტში გადანაცვლება უკანონოდ მოხდა და პროგრამების ფინანსურ უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებლობა ისევ ქალაქის მერიას ეკისრება.

„თანხა ტაშყანდურში და წინასაარჩევნო აგიტაციაში დახარჯეს, ამიტომ ყოფილმა პრემიერ-მინისტრმა ვანო მერაბიშვილმა თბილისის მერიის ვალდებულებების შესრულება ჯანდაცვის სამინისტროს დაავალა. ეს ხარჯები უნდა გასწიოს ისევ ქალაქ თბილისის მერიამ“, – განაცხადა ფინანსთა მინისტრმა ნოდარ ხადურმა ტელეკომპანია „მეცტროს“ ეთერში.

ნოდარ ხადურის თქმით, თბილისის მერიამ 2012 წლის ბიუჯეტში ჯანდაცვის პროგრამებზე გათვალისწინებული 78 მილიონი ლარის 75% დახარჯა. დარჩენილი 25% კი სავარაუდოდ, ქალაქის ბიუჯეტშია და ფინანსთა მინისტრის მტკიცებით, ქალაქის მერიამ ბიუჯეტი ძველი პარამეტრებით უნდა აღადგინოს.

გარდა ამისა, ხადური ამტკიცებს, რომ ყოფილმა პრემიერ-მინისტრმა 19 ოქტომბრის განკარგულება კანონდარღვევით მიიღო, რადგან სახელმწიფო ბიუჯეტიდან

ხარჯის განევა პარლამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე ხდება. პარლამენტს კი ასეთი ცვლილება ბიუჯეტის კანონში არ მიუღია.

მერიის იურდიული სამსახურის უფროსი ირაკლი აბესაძე სანინალმდეგოს ამტკიცებს და ამბობს, რომ მთავრობამ თვითმართველობის მიერ დაწყებული პროგრამის დაფინანსება კანონიერად დაიწყო. ამასთან, იმასაც აღნიშნავს, რომ ეს პირველი შემთხვევა არ არის, როცა

მთავრობამ იმ პროგრამის დაფინანსება გააგრძელა, რასაც თვითმმართველობა ახორციელებდა.

„აქ საუბარია მიზანზე, რომ დაზღვევა და სოციალური დახმარებები სახელმწიფო პროგრამა იყოს, ერთიანი და უნიფიცირებული ქვეყნის დონეზე და სახელმწიფოს მიერ განსაზღვრული“, – ამბობს აბესაძე და ამ გადაწყვეტილების მიღებასაც ამ მიზნით ხსნის.

აბესაძე ასევე აღნიშნავს, რომ მოქმედი საბიუჯეტო კოდექსის 31-ე მუხლით, ფინანსთა სამინისტროს და მთავრობას უფლება აქვს ასეთი პროგრამები დააფინანსოს კანონში ცვლილებების შეტანის გარეშე, რომელიც სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონში პირდაპირ მითითებული არ არის.

ფინანსთა სამინისტროს წარმომადგენელი ხათუნა ივანიშვილი ამბობს, რომ მერიამ ბიუჯეტს უკანონოდ დამატებითი ვალდებულება აჰკიდა. თბილისის მერიას დამოუკიდებელი ბიუჯეტი აქვს. შესაბამისად, ბიუჯეტში ცვლილებები პარლამენტმა უნდა დაამტკიცოს, რომლის მიხედვით, ერთი უწყების ხარჯები და ფინანსები მეორე უწყებას დაეკისრება. „ის მუხლი კი, რომელზეც მერია მოუთითებს, დამტკიცებული ცენტრალური ბიუჯეტის შიდა პროგრამულ გადანაცვლებებს ეხება, რომელიც ფინანსთა მინისტრის თანხმობითაც არის შესაძლებელი“.

თბილისის საკრებულოს წევრი ჯაბა სამუშია ამბობს, რომ მერიამ გადახარჯვა გააკეთა და ამ პროგრამებისთვის

მერიის ბიუჯეტი

თბილისის მერიის 2012 წლის ბიუჯეტში ამ პროგრამებისთვის 78 მილიონი ლარი იყო გამოყოფილი. კერძოდ, ქალაქის ბიუჯეტში ჯანდაცვის პროგრამებზე გათვალისწინებული 30 მილიონი ლარიდან ცხრა თვის განმავლობაში მერიამ 17 მილიონი ლარი დახარჯა. 13 მილიონი ლარი სავარაუდოდ, ქალაქის ბიუჯეტშია.

სოციალური პროგრამებისთვის განკუთვნილი 52 მილიონი ლარიდან დახარჯულია 30 მილიონი ლარი. შესაბამისად, დარჩენილი უნდა იყოს 22 მილიონი ლარი. საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე შეღავათებით სარგებლობისთვის გამოყოფილი 35 მილიონი ლარიდან მერიამ 20 მილიონი ლარი დახარჯა. ქალაქის ბიუჯეტის ბალანსზე კი 15 მილიონი ლარი უნდა იყოს.

ფოტო: ვიქტორია ბოლუა

გამოყოფილი თანხები არამიზნობრივად დახარჯა.

„წინასაარჩევნოდ, დამატებით 73 მილიონი თბილისის მერიამ ნაციონალური მოძრაობისთვის დახარჯა. ახლა თანხების ამოღება სჭირდებათ, რადგან გადახარჯვა მოხდა. ამიტომაც მერიამ უკანონოდ ამ პროგრამების დაფინანსება ცენტრალურ ბიუჯეტს გადააბარა“.

როგორც ფინანსთა სამინისტროში ამბობენ, მათი პოზიცია უცვლელია, თბილისის ბიუჯეტი ძველი პარამეტრებით უნდა აღდგეს და 18 ოქტომბრის სტატუსქვეს დაუბრუნდეს. „თბილისის მერიამ ის ვალდებულებები შეასრულოს, რომელიც

საკუთარი მოქალაქეების წინაშე აქვს აღებული“.

თბილისის მერიამ კი თვლიან, რომ პრემიერ-მინისტრმა ის განკარგულება უნდა აღადგინოს, რომლის მიხედვითაც თბილისის მერიისთვის სოციალურ პროგრამებს ცენტრალური ბიუჯეტი დააფინანსებს. რადგან „ცენტრალურ ხელისუფლებას ეს ევალება და შეუძლია“.

9 ნოემბერს მთავრობის სხდომაზე ფინანსთა მინისტრმა ნოდარ ხადურმა განაცხადა, რომ თბილისის სოციალურად დაუცველი მოსახლეობისთვის დახმარების შეჩერების საკითხის შესასწავლად პროკურატურას მიმართავს. მინისტრის

თქმით, პროკურატურამ უნდა გაარკვიოს, რის საფუძველზე მოხდა ცვლილებების პროექტის მომზადება და სოციალური პროგრამების დაფინანსების ცენტრალური ბიუჯეტისთვის გადაბარება.

თბილისის მერიამ ამბობენ, რომ მთავრობას ამ პრობლემის მოგვარების რამდენიმე ალტერნატიული ვარიანტი შესთავაზეს. მერია არ გამოირცხავს, რომ ამ პროგრამების განხორციელებაში „ფინანსური თანამონაწილეობა“ მიიღოს. მანამდე კი სოციალური დახმარების, სამედიცინო დაზღვევის და სატრანსპორტო შეღავათების გარეშე 600 ათასამდე თბილისელი რჩება.

ოშრობა. რუსულან ბერიძე

შრომის დაუსვანი უფლება საქართველოში

„შრომის კოდექსი კლავს“, „უქმე დღეები მოქმედა“, „მე დღემი 12 საათს ვმუშაობ“, „დამიცავი“, „შეცვალე მონობის კოდექსი“, „არავითარი ექსპლუატაცია“ – ამ ლოზუნგებით ჯერ კიდევ 2012 წლის 17 იანვარს გამართეს აქცია სტუდენტებმა და საქართველოს პროფესიული კავშირების გაერთიანებამ. ისინი გორელი შედაგოგის, ია ბჟალავას სამსახურიდან გათავისუფლებას აპროტესტებდნენ და მოითხოვდნენ შეცვლილიყო შრომის კოდექსი, რომელიც, მათი თქმით, დამსაქმებელს დასაქმებულის შრომის მითვისებისა და მისი პოლიტიკური, თუ სხვა ნიშნით დევნის საშუალებას აძლევს.

ანი ჭანკოტაძე

შრომის კოდექსი არაერთხელ გამხდარა ადგილობრივი, თუ საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციების, აგრეთვე, ევროკავშირის, ამერიკის მთავრობის, გაეროსა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების კრიტიკის საგანი. კოდექსის შეცვლას წლების განმავლობაში ითხოვდა პროფესიული კავშირების გაერთიანება. პროფკავშირებმა პარლამენტში ალტერნატიული შრომის კოდექსის პროექტი განსახილველად ორჯერ შეიტანეს, თუმცა

პარლამენტს არცერთი განუხილავს. საქართველოს მოქმედი შრომის კოდექსი „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ არჩეულმა პარლამენტმა 2006 წელს დაამტკიცა. 2010 წელს კი, კოდექსი ნორმატიულ აქტებს შორის იერარქიის უფრო მაღალ საფეხურზე ავიდა და ორგანული კანონი გახდა.

დოკუმენტი სულ 15 გვერდისაგან შედგება. როგორც პროფესიულ კავშირთა გაერთიანების მთავარი იურისტი, რაისა ლიპარტელიანი ამბობს, შრომის სფეროში წარმოქმნილი დავების დარეგულირების დროს სამართლებრივად შრომის კოდექსზე უფრო „წონიანი“ საქართველოს მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო კონვენციებია. თუმცა, პროფკავშირების მიერ 2007-12 წლებში ჩატარებული სასამართლო საქმეების პრაქტიკის კვლევა ცხადყოფს, სასამართლო გადაწყვეტილების გამოტანისას მხოლოდ შრომის კოდექსით ხელმძღვანელობს და მხედველობაში არ იღებს დასაქმებულთა იმ უფლებებსა და გარანტიებს, რომელთა დაცვა და შესრულება ქვეყანას საერთაშორისო ვალდებულებებით აქვს ნაკისრი.

2011 წელს „საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ მიერ ევროკავშირის დაკვეთით ჩატარებული ეროვნული კანონმდებლობის კვლევა ცხადყოფს, რომ შრომის კოდექსი შესაბამისობაში არაა სხვადასხვა საერთაშორისო დოკუმენტთან. მათ შორის, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის კონვენციები და ევროპის სოციალურ უფლებათა ქარტია, რომლის რატიფიცირებაც ჩვენმა ქვეყანამ 2005 წელს მოახდინა.

სამსახურიდან დათხოვნა – შესაძლო დისკრიმინაცია

ია ბჭალავა, რომლის მუუღლევ ცოპოზიციაში მყოფი პარტიის, „თავისუფალი დემოკრატების“ ერთ-ერთი ლიდერი იყო, გორის მე-9 საჯარო სკოლის დირექტორმა სამსახურიდან საარჩევნო წელს მიზეზის მითითების გარეშე გაათავისუფლა. არჩევნების წელს სამ-

სახურიდან გაათავისუფლეს ათობით პედაგოგი, საჯარო მოხელე, თუ კერძო სექტორში დასაქმებული ადამიანი. თუმცა, გათავისუფლებულთა უმეტესობას სასამართლოში ძალიან უჭირს იმის მტკიცება, რომ ისინი, სწორედ რომ, პოლიტიკური დევნის ობიექტები გახდნენ. ამის მიზეზი ისაა, რომ დამსაქმებელს საშუალება აქვს არ განუმარტოს დასაქმებულს შრომითი ურთუერთობის შეწყვეტის მიზეზი. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, კანონი დამსაქმებელს თანამშრომლის უმიზეზოდ დათხოვნის შესაძლებლობას აძლევს და სწორედ ეს შესაძლებლობა იქნა გამოყენებული პედაგოგების სკოლიდან გათავისუფლების შემთხვევაში.

მართალია, შრომის კოდექსის მე-2 მუხლი კრძალავს შრომით ურთიერთობებში დისკრიმინაციას რასის, კანის ფერის, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილების, სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, რაიმე გაერთიანების წევრობისა, თუ პოლიტიკური შეხედულებების გამო, მაგრამ იურისტები ამ მუხლს უმოქმედოდ მიიჩნევენ, რადგან კოდექსი არ მოიცავს დისკრიმინაციის აკრძალვის სამართლებრივ გარანტიებს.

„შრომითი ხელშეკრულების მოშლა შეიძლება ერთ-ერთი მხარის ინიციატივით“, – ამბობს კოდექსის 38-ე მუხლი. 37-ე მუხლი კი, შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტისთვის საკმარის საფუძვლად ხელშეკრულების მოშლას მიიჩნევს. „კოდექსის მიხედვით, დამსაქმებელი ვალდებული არაა განუმარტოს დასაქმებულს სამსახურიდან მისი გათავისუფლების მიზეზი. მას არც გათავისუფლების გადაწყვეტილების წინასწარ შეტყობინების ვალდებულება აქვს. შესაბამისად, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მოქალაქე სამსახურიდან პოლიტიკური შეხედულებების, პროფესიული კავშირების წევრობის, სქესის, სექსუალური ორიენტაციის, ან სხვა ნიშნით დაითხოვს, დისკრიმინაციის ფაქტის დამტკიცებას ვერ მოახერხებს, რადგან სასამართლო გათავისუფლებისთვის საკმარის არგუმენტად მიიჩნევს „დამსაქმებლის ინიციატივას“, რა მოტივიც

არ უნდა იმალებოდეს მის მიღმა“, – ამბობს პროფესიული კავშირების იურისტი.

„საქართველოს შრომის სამართალი დასაქმებულის იოლად გათავისუფლების საშუალებას იძლევა მიზეზის დასაბუთების გარეშე მინიმალური ერთი თვის ხელფასის კომპენსირებით. ამ ლეგალურ რეჟიმს შეუძლია შეაფერხოს პროფესიული კავშირების შექმნისა და მოქმედების თავისუფლება“, ასე შეაფასა მოქმედი კანონმდებლობა ამ წლის თებერვალში მანა კიამი, გაეროს სპეციალურმა მომხსენებელმა შეკრებისა და გაერთიანების თემებზე.

შრომის კოდექსში საერთოდ არაა ნახსენები შრომითი ურთიერთობის დამყარებამდე, ე.წ. წინასახელშეკრულებო პერიოდში შესაძლო დისკრიმინაცია, რაც პოტენციურად განსაკუთრებით ქალებს ემუქრებათ. „დამსაქმებლებს, ცხადია, ურჩევნიათ მოერიდონ ქალების სამსახურში აყვანას, რომლებსაც შემდეგში, შესაძლოა, დეკრეტული შვებულება და ბავშვის მოსაზღვრელად საჭირო შეღავათები დასჭირდეთ, რაც დამსაქმებლისთვის დამატებით ხარჯებს უკავშირდება. ამიტომ საჭიროა დამსაქმებელი ვალდებული იყოს წერილობით ახსნას საკუთარი პოზიცია არა მხოლოდ სამსახურიდან გათავისუფლების შემთხვევაში, არამედ სამსახურში აყვანისას მიღებული უარის გამო“, – ამბობს რაისა ლიპარტელიანი.

შრომის ექსპლუატაცია

შრომის ექსპლუატაცია, ანუ დამსაქმებლის მიერ დასაქმებულის შრომის უკანონო მითვისება განსაკუთრებულად ორ ასპექტში გამოიხატება: ზეგანაკვეთურ შრომასა და მოკლევადიან ხელშეკრულებებში.

სამუშაო დროის შესახებ შრომის კოდექსში არსებული ჩანაწერი, ფაქტობრივად, სარეკომენდაციო და არა სავალდებულო ხასიათს ატარებს და დათქმით იწყება: „თუ შრომითი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული“, სამუშაო დროის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს კვირაში 41 საათს.

„არის შემთხვევები, 60-80 საათი შეიძლება იმუშაოს დასაქმებულმა. კოდექსის ერთადერთი შეზღუდვა, რომ სამუშაო ცვლებს შორის 12 საათზე ნაკლები არ უნდა იყოს, შესაძლებლობას იძლევა, რომ დამსაქმებელმა ხელშეკრულებით 84 საათიანი სამუშაო კვირა დაანოს“, – ამბობს პროფესიული კავშირების იურისტი.

სამუშაო დროის განსაზღვრის ხელშეკრულებისთვის მინდობა პრაქტიკაში ზეგანაკვეთური შრომის ანაზღაურებას შეუძლებელს ხდის. „თუკი სამუშაო დრო 8 საათს ზემოთ დაშვებულია და ნორმალურ სამუშაო დროდ შეიძლება ჩაითვალოს, მაშინ გაუგებარია, რას ნიშნავს ტერმინი „ზეგანაკვეთური შრომა“ და რატომ უნდა ანაზღაურდეს იგი“, – ამბობს გოჩა ალექსანდრია, შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის პროექტის კოორდინატორი.

შრომის საერთაშორისო სტანდარტებით კი, ზეგანაკვეთური შრომა გაზრდილი ტარიფით უნდა ანაზღაურდეს (იგულისხმება, რომ თითოეული საათის ანაზღაურება უნდა მოხდეს იმაზე ძვირად, ვიდრე 8 საათიანი სამუშაო დღეში შემავალი საათების). „მე-19 საუკუნიდან მოყოლებული, სამუშაო დროის პრობლემა იდგა ახლად ფეხადგმული კაპიტალიზმის ქვეყნებში, საქართველოში კი ეს პრობლემა დღეს დგას“, – ამბობს ალექსანდრია.

შრომის კოდექსი აღიარებს დამსაქმებლის მითითების შეუზღუდავ უფლებას შრომის შესრულების ფორმატსა და შინაარსთან მიმართებაში. ანუ, ხელშეკრულების დადების შემდეგაც, დამსაქმებელს შესაძლებლობა რჩება თვითნებურად შეცვალოს ურთიერთობის პირობები. „შესაბამისად, დამსაქმებლისთვის მითითების უფლება მნიშვნელოვნად უნდა შეიზღუდოს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, დამსაქმებელს ეძლევა შესაძლებლობა, ბოროტად გამოიყენოს მითითების უფლება და დასაქმებულის ინტერესების უგულვებელყოფით, ცალმხრივად შეცვალოს შრომითი ურთიერთობის არსებითი პირობები“, წერს ევროპული სამართლის ექსპერტი,

სოფიო ჩაჩავა საიას მიერ ჩატარებულ კვლევაში.

კიდევ ერთი პრობლემა მოკლევადიანი შრომითი ხელშეკრულებებია, რასაც ხშირად მიმართავენ არა მხოლოდ კერძო დამსაქმებლები, არამედ სახელმწიფო სტრუქტურები, სკოლები თუ უნივერსიტეტები. ისინი გამოყენებულია, როგორც დამსაქმებლის მხრიდან სოციალური პასუხისმგებლობის არიდების მცდელობა. მაგალითად, საქართველოს შრომის კოდექსით ანაზღაურებადი 24 დღიანი შვებულების უფლება დასაქმებულს 11 თვის მუშაობის შემდეგ უჩნდება. შესაბამისად, 1 წლიანი ხელშეკრულებების შემთხვევაში, შვებულების უფლების გამოყენებას მოქალაქეები ვერ ახერხებენ. პროფესიული კავშირების წარმომადგენლები საუბრობენ, რომ მათ წევრებში არიან ისეთებიც, ვინც ასეთი მოკლევადიანი, ყოველწლიურად განახლებადი ხელშეკრულებით ერთსა და იმავე ადგილას წლობით მუშაობენ, მაგრამ შვებულების უფლებით სარგებლობას ვერ ახერხებენ.

იურისტებს მიაჩნიათ, რომ შვებულების უფლების უზრუნველსაყოფად შრომის კოდექსმა განმეორებითი ხანმოკლე კონტრაქტები უნდა აკრძალოს ისეთი სამსახურებისთვის, სადაც აშკარაა, რომ დამსაქმებელს დასაქმებულის მხრიდან ხანგრძლივი და არაერთჯერადი სამსახურის განევა სჭირდება. ხანმოკლე კონტრაქტები შვებულების უფლების გარდა, ზოგადად, მეტად დამოკიდებულს ხდის დასაქმებულს დამსაქმებლის ნებაზე. საჯარო სამსახურებში კი კონტრაქტის ვადის გავლის შემდეგ ხელახალი კონტრაქტის გაფორმებაზე უარის თქმა, როგორც ამას უნივერსიტეტის ლექტორების შემთხვევები აჩვენებს, კადრების სუბიექტურად და მიკერძოებულად შერჩევის შესაძლებლობებს აჩენს. იურისტების აზრით, ამ პრობლემებს მოაგვარებდა დასაქმებულთან უფადო ხელშეკრულების გაფორმება, მას შემდეგ, რაც ამოინურება გამოსაცდელი ვადა და დასრულდება პირველი ხანმოკლე კონტრაქტი.

უსაფრთხო შრომა

საქართველოში ძალიან მაღალია მუშების სიკვდილიანობისა და დაზიანების სტატისტიკა. 2009 წლის შემდეგ, მხოლოდ მშენებლობებზე 100-ზე მეტი მუშა დაიღუპა. ხშირად ხდება საწარმოდ ავარიები ტყიბულისა და ქიათურის მაღაროებშიც. ქიათურაში, სადაც შრომითი პირობების გაუმჯობესებისა და ხელფასის გაზრდის მოთხოვნით უკვე მეორე კვირაა მუშების გაფიცვა მიმდინარეობს, „ლიბერალმა“ თავად ნახა, რომ მუშებს ავარიულ პირობებში უნევთ მუშაობა. ამ წლის ზაფხულში ქუთაისში ინციდენტი მოხდა ახალი პარლამენტის მშენებლობისასაც, სადაც რამდენიმე მუშა დაზიანდა.

შრომის კოდექსი ზოგადად აღიარებს ადამიანის უსაფრთხო გარემოში მუშაობის უფლებას, თუმცა კოდექსში განსაზღვრული არაა მექანიზმი, რომელიც ამ უფლების რეალიზაციაზე იქნებოდა პასუხისმგებელი. 2006 წელს, ახალი კოდექსის მიღების თანადროულად, გაუქმდა შრომის ინსპექცია – სახელმწიფო სამსახური, რომელიც მთელი ქვეყნის მასშტაბით შრომის ტექნიკურ უსაფრთხოებაზე იყო პასუხისმგებელი. ინსპექციის გაუქმების მიზეზად კორუფცია დასახელდა. თუმცა, მისი ალტერნატიული სამსახური ამ დრომდე არ შექმნილა.

უზუფრთხოება – მთავარი ბარიერი შრომის უფლების დაცვის გზაზე

შრომის კოდექსის შეცვლის ინიციატორები მიიჩნევენ, რომ საკმარისი არ იქნება არსებულ კოდექსში რამდენიმე მუხლის შეცვლა, თუ ჩამატება. მათი თქმით, კანონი კომპლექსურ ცვლილებებს საჭიროებს. იმისთვის, რომ ეს კოდექსი შრომის საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისი გახდეს, ლამის მისი ხელახლა დაწერა საჭირო.

მოქმედი შრომის კოდექსის ერთ-ერთი ავტორი, ვახტანგ მეგრელიშვილი მიიჩნევს, რომ დამსაქმებლების დასაქმებულების წინაშე სხვადასხვა პასუხისმგებლობებით დატვირთვა, ხელს შეუშლის ბიზნესის თავისუფლად განვითარებას და შრომით მობილობას.

დამსაქმებლის კადრების თავისუფლად შერჩევის საშუალება და სურვილისამებრ გათავისუფლება, მისი აზრით, შრომის ბაზარს უფრო თავისუფალსა და კონკურენტულს ხდის, ბიზნესს კი კრიზისების დროს რესტრუქტურისა და სწრაფად აღდგენის საშუალებას აძლევს. „ვინ როგორ გაუმკლავდება ამ კრიზისებს, თამაშის წესებზეა დამოკიდებული. თუ ბიზნესს არა აქვს თავისუფლება, მაშინ ის ვერ გაუმკლავდება ასეთ გამოწვევებს“.

■ მეგრელიშვილს მიაჩნია, რომ დასაქმებულსა და დამსაქმებელს შორის ურთიერთობა მხოლოდ შეთანხმების საგანია და შრომითი ხელშეკრულებით უნდა დარეგულირდეს. ამ ხელშეკრულების დარღვევის შემთხვევაში კი მხარეებს შორის დავა სასამართლოს სამოქალაქო კოდექსის გამოყენებით შეიძლება მოგვარდეს.

მეგრელიშვილს მიაჩნია, რომ დასაქმებულსა და დამსაქმებელს შორის ურთიერთობა მხოლოდ შეთანხმების საგანია და შრომითი ხელშეკრულებით უნდა დარეგულირდეს. ამ ხელშეკრულების დარღვევის შემთხვევაში კი მხარეებს შორის დავა სასამართლოს სამოქალაქო კოდექსის გამოყენებით შეიძლება მოგვარდეს. ამდენად, მეგრელიშვილი ზოგადად უარყოფს სახელმწიფოს მიერ უშუალოდ შრომითი ურთიერთობების მონესრიგებისთვის გამიზნული ნორმატიული აქტების საჭიროებას.

უფლებადამცველები და პროფკავშირები კი მოქმედ კოდექსს დისკრიმინაციისა და ზოგადად, ადამიანის უფლებათა დარღვევის ლეგალიზების გამო აკრიტიკებენ.

„შრომის კოდექსი ამას პირობითად ჰქვია და მას ასე ყოფილი მთავრობის წევრები უწოდებდნენ. რეალურად კი, ეს არის შინაგანანესი, თუ როგორ უნდა იქცეოდნენ ადამიანები გეტოებში“, – მიაჩნია პროფესიული კავშირების გაერთიანების თავმჯდომარეს ირაკლი პეტრიაშვილს.

„ჩვენ ვიცით, რომ მოსახლეობის 60% ყველაზე მტკივნეულ პრობლემად დასაქმებას ასახელებს. ეს შრომითი ურთიერთობების შედეგია“, – აცხადებს „ლიბერალთან“ საუბრისას ევროკავშირის წარმომადგენელი, ოლივერ რაისენერი. მისი აზრით, საქართველოს მსგავს ქვეყნებში სოციალური პრობლემების მოგვარება განსაკუთრებულ ძალისხმევას მოითხოვს.

ექსპერტებს ღირსეული შრომის საკმარის გარანტიად მხოლოდ შრომის კოდექსის შეცვლა არ მიაჩნიათ. უმუშევრობის მაღალი დონის შენარჩუნების შემთხვევაში (ოფიციალური სტატისტიკით, 15%) შრომის მაღალი სტანდარტის დამკვიდრებას ისინი შეუძლებლად თვლიან და შრომის კანონმდებლობის ცვლილების გარდა ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას მიიჩნევენ აუცილებლად.

„თუკი შრომის ბაზარზე უმუშევართა არსებული რაოდენობა დარჩა, რა უფლებრივი სტატუსიც არ უნდა ჰქონდეთ დასაქმებულებს, მათ რეალიზაციას ვერ მოახერხებენ. ამჟამად საქართველოში დასაქმებულის უფლებების შეზღუდვა ძალიან მარტივი იმიტომ არის, რომ დამსაქმებელს მარტივად შეუძლია დასაქმებულების განუწყვეტილ ჩანაცვლება. უმუშევრობის გამო სოციალური სტანდარტი იმდენად დაბალია, რომ ადამიანები იძულებული არიან ნებისმიერი ანაზღაურების ფასად იმუშაონ და საფრთხის ქვეშ დააყენონ თავიანთი ჯანმრთელობა და სიცოცხლე,“ – ამბობს გოჩა ალექსანდრია. ■

სამედიცინო უნივერსიტეტი

ბიოხიმიკის მენაბდის საქმე

როდესაც სამი წლის წინ სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორმა გიორგი მენაბდემ რექტორობის ვადის გასვლამდე 10 თვით ადრე თანამდებობაზე უარი თქვა, ცხადი იყო, გადაწყვეტილება ზენოლის ქვეშ მიიღო. გარედან მოვლენები ისე ჩანდა, თითქოს მენაბდე ხელისუფლებასთან დაპირისპირებულ ოქრუაშვილს გადააყოლეს (ისინი ერთმანეთის ქვისლები არიან), არადა, სინამდვილეში პრობლემები შემამფოთებლად ბანალური აღმოჩნდა – კერძოდ, ის არცთუ უმნიშვნელო ქონება, რაც სამედიცინო უნივერსიტეტს ეკუთვნოდა.

სოფიო თოდუა

დაპირისპირება სახელმწიფოსა და გიორგი მენაბდეს შორის ამ უკანასკნელის უნივერსიტეტში ლამის მისვლისთანავე (2006 წ.) დაიწყო, როცა ჯერ დანიშნული და შემდეგ აკადემიური საბჭოს მიერ არჩეული რექტორი იმ რეფორმების გატარებას შეუდგა, რისთვისაც დანიშნეს და აირჩიეს. პირველი კონფლიქტი უწყვეტ სამედიცინო განათლებას უკავშირდებოდა და აქაც, ისევე როგორც სხვაგან, გაუგებრობის მიზეზი არა იდეების ან ორიენტირების განსაზღვრა, არამედ პოლიტიკური კონიუნქტურა გახდა. ექიმებს რომ მუდმივად სჭირდებოდათ კვალიფიკაციის ამაღლება და ამ გზაზე მათ გარკვეულ ნაწილს სამსახურის დატოვება მოუწევდა, ესეც ცხადი იყო. სისტემა, რომლის თანახმადაც, ექიმების შემოწმება უნდა მოხდარიყო, გამართული არ ყოფილა; თუმცა, ამ ყველაფრის გამოსწორება შეიძლებოდა, ოღონდ იმ შემთხვევაში, თუ ხელისუფლების მხრიდან მინიმალური თანადგომა იქნებოდა. მაგრამ ხელისუფლებას – 2007 წელს, უკიდურესად მძიმე არჩევნების წინ განაწყენებული ექიმების მომდურება ხელს არ აძლევდა.

მენაბდე გაჩუმდა, არჩევნებმა „მშვიდად და დარღვევების გარეშე“ ჩაიარა და ექიმებიც კმაყოფილები დარჩნენ. მეორე კონფლიქტიც კვლავ უწყვეტი სამედიცინო განათლების გარშემო მომნიშვნელო, ოღონდ არჩევნებს ვაკეში ერთი მიმზიდველი შენობა ჩაენაცვლა. ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტი, რომლის რექტორიც მანამდე ასევე გიორგი მენაბდე გახლდათ, სამედიცინო უნივერსიტეტს შეუერთდა (ხელისუფლებას ინსტიტუტის გაუქმება სურდა), თუმცა, გამოსავალი შენობის დათმობის ხარჯზე შედარებით ადვილად გამოიძებნა. მესამე კონფლიქტის მიზეზი საუნივერსიტეტო კლინიკები, მათ შორის – ეგრეთ წოდებული რესპუბლიკური საავადმყოფო გახდა. გიორგი მენაბდე თავის გუნდთან ერთად ცდილობდა, აეხსნა მინისტრების, პარლამენტარების და სამედიცინო წრეების წარმომადგენლებისთვის ამ კლინიკის მნიშვნელობა სამედიცინო უნივერსიტეტისთვის, მაგრამ ამაოდ... რასაკვირველია, არათუ შესაძლებელი, აუცილებელიც კია, რომ

აკადემიურ წრეებში კამათობდნენ იმასთან დაკავშირებით, რამდენი საუნივერსიტეტო კლინიკა უნდა არსებობდეს ქვეყანაში და რა ფორმით, მაგრამ შეუძლებელია, სახელმწიფო ამ კლინიკებს მხოლოდ შენობებად აღიქვამდეს და მათ მუშტრის თვალთვალს აფასებდეს. არადა, სწორედ ამგვარ მიდგომასთან გვექნა საქმე, რის გამოც დაიწყო გაუთავებელი მიმოწერა სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორსა და მაღალი რანგის სახელმწიფო მოხელეებს შორის. ამ ურთიერთობას მიმოწერას ვერ დაარქმევ, რადგან 2006-2009 წლებში გიორგი მენაბდის წერილებს, როგორც წესი, არავინ არ ეხმაურებოდა. სამედიცინო უნივერსიტეტმა ერთი მეორის მიყოლებით დაკარგა ჯერ ჟენიასა და ხეჩინაშვილის სახელობის საუნივერსიტეტო კლინიკები და ბოლოს – „რესპუბლიკური საავადმყოფო“, რომლის პრივატიზაციის შეჩერებასაც ასე დაჟინებით ითხოვს დღევანდელი ჯანდაცვის მინისტრი. ცნობისათვის, რესპუბლიკური საავადმყოფო თავის დროზე სწორედ საუნივერსიტეტო კლინიკად აშენდა

თბილისის სამედიცინო უნივერსიტეტი

ფოტო: ლევან წიგნაშვილი

და დღესაც ჯერჯერობით ერთადერთია, რომელიც ხელახლა აღჭურვის შემთხვევაში ამ ფუნქციას სხვა კლინიკებთან შედარებით ადვილად დაიბრუნებს.

საუნივერსიტეტო კლინიკას სახელმწიფო ვერც იმ 100 საავადმყოფოს პროექტში მოიაზრებდა, რომლის აშენებასაც წინა ხელისუფლება შესაშური ენთუზიაზმით გვპირდებოდა. სწორედ ამ ფონზე ურთიერთობა სამედიცინო უნივერსიტეტსა და ჯანდაცვის სფეროზე პასუხისმგებელ სახელმწიფო უწყებებს შორის იმდენად დაიძაბა, რომ გიორგი მენაბდეს აღარც ეხმიანებოდნენ, ახლობლები კი ურჩევნ: „კლინიკები დაივიწყოს და ისიამოვნოს რექტორის თანამდებობით“.

2009 წლის ერთ დღეს გიორგი მენაბდეს ტელეფონით შეატყობინეს,

■ სახლში კი, შუალამისას რექტორს კუდ-ის სამი თანამშრომელი ეწვია და თავაზიანად, მაგრამ კატეგორიულად მოსთხოვა, რომ საბჭოს წევრებს კრების ოქმის ის ნაწილი შეეცვალათ, რომელიც გიორგი მენაბდეს მოსაფიქრებლად ერთი თვის ვადას აძლევდა.

რომ ჯანდაცვის მინისტრის მაშინდელი მოადგილე ირაკლი გიორგობიანი იბარებდა (სხვათა შორის, ი. გიორგობიანი მომდევნო მინისტრების მოადგილედ გახლდათ). გიორგი მენაბდე იხსნებს: „გიორგობიანი, რომელსაც ადრეც ვიცნობდი, შეწუხებული დამიხვდა და მითხრა, მართალია, მე არ ვწყვეტ ამ საკითხს, მაგრამ რექტორობაზე უარი უნდა თქვა და უნივერ-

სიტეტიდან უნდა წახვიდეო. ვუპასუხე, რომ პრობლემას არ შევუქმნიდი, თუმცა დავინტერესდი, ვინ მიიღო ეს გადაწყვეტილება. რადგან ჩვენ შინაურულად ლაპარაკი შეგვეძლო, განმიმარტა, რომ ჩემი წასვლა „სასტავმა“ გადაწყვიტა. მოგვიანებით, როდესაც ჯანდაცვის იმჟამინდელ მინისტრს, ალექსანდრე კვიციანიშვილს შევეხმიანე, დამიდასტურა, რომ პი-

რადად მან ამ გადაწყვეტილების შესახებ არაფერი არ იცოდა. გიორგობიანი მოითხოვდა, რომ განცხადება განათლების მინისტრის სახელზე დაემენერა, თუმცა მე, როგორც აკადემიური საბჭოს მიერ არჩეული რექტორი, კანონის თანახმად საბჭოს წინაშე ვიყავი ანგარიშვალდებული და არა – განათლების სამინისტროსი, რომელსაც, ბუნებრივია, როგორც სასწავლო დაწესებულებას, ჩვენი კურირება ევალებოდა. მოსაფიქრებლად რამდენიმე დღე ვითხოვე, თუმცა აუფხსენი, რომ ჩუმიად გაპარვას არ ვაპირებდი და აუცილებლად მოვინვევდი აკადემიურ საბჭოს“.

სანამ აკადემიური საბჭო შეიკრიბებოდა, გიორგი მენაბდემ თანამდებობის დატოვების მოთხოვნით მაინც მიმართა განათლების მაშინდელ მინისტრს ნიკა გვარამიას და მხოლოდ ის დაადგინა, რომ იმ მომენტისთვის „სასტავში“ გვარამიაც არ იგულისხმებოდა. განცხადების დატოვებიდან რამდენიმე საათის შემდეგ მენაბდეს განათლების სამინისტროდან დაურეკეს. მინისტრი რექტორის მოულოდნელი გადაწყვეტილებით აშკარად გაკვირვებული ჩანდა.

„ოცდახუთი ნაბიჯი წინ, ერთი ნაბიჯი უკან“, – ასე დაასათაურა გიორგი მენაბდემ თავისი გამოსვლა აკადემიური საბჭოს წინაშე და სანამ თანამდებობის დატოვებაზე გააკეთებდა განცხადებას, ყველა იმ მიღწეულ შედეგსა თუ პრობლემაზე გაამახვილა ყურადღება, რაც მისი რექტორობის პერიოდს დაემთხვა. 23 წერისგან შემდგარმა აკადემიური საბჭოს ოცდაერთმა წევრმა (ერთი თავად მენაბდე გახლდათ, ერთიც კი საქართველოში არ იმყოფებოდა) რექტორის წასვლა გააპროტესტა და ეს შესაბამისი ოქმით გაფორმდა. საბჭოს წევრების ხელმოწერებთან ერთად დადგენილებით ნაწილში ასეთი ჩანაწერი გაჩნდა: „შეუჩერდეს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორს გიორგი მენაბდეს სამსახურებრივი უფლებამოსილების განხორციელება 1 თვის ვადით“. იყო

მწვავე გამოსვლები და პირდაპირი ბრალდებები ხელისუფლების მისამართით, რაც ასევე დასტურდება კრების სტენოგრაფიული მასალებიდან. ამისდა მიუხედავად, მენაბდემ კრება დატოვა და სახლში დაბრუნდა.

სახლში კი, შუალამისას რექტორს კუდ-ის სამი თანამშრომელი ეწვია და თავაზიანად, მაგრამ კატეგორიულად მოსთხოვა, რომ საბჭოს წევრებს კრების ოქმის ის ნაწილი შეეცვალათ, რომელიც გიორგი მენაბდეს მოსაფიქრებლად ერთი თვის ვადას აძლევდა. მას შემდეგ, რაც მენაბდემ განუმარტა, რომ მას, როგორც უკვე გადამდგარ რექტორს, აკადემიურ საბჭოზე არანაირი გავლენის მოხდენა აღარ შეეძლო და რომც შეძლებოდა, ამას მაინც არ გააკეთებდა, კუდ-ის თანამშრომლებმა კიდევ უფრო თავაზიანად აუხსნეს, რომ წინააღმდეგ შემთხვევაში პირადად მას სერიოზული პრობლემები შეექმნებოდა. სამწუხაროდ, გიორგი მენაბდეს სტუმრებისთვის ვინაობის დამადასტურებელი საბუთები არ მოუთხოვია, თუმცა ძნელი დასაჯერებელია, რომ იმ ღამეს მას სხვა უწყების თანამშრომლები ესტუმრებოდნენ.

აკადემიური საბჭოს დაშლიდან რამდენიმე საათის შემდეგ რექტორის აპარატის უფროსს ნატა კოპალიანს განათლების მინისტრის მოადგილე მაია კოპალეიშვილმა დაურეკა და სხდომის ოქმის დადგენილებით ნაწილის შეცვლა მოითხოვა. კოპალიანის უარის მიუხედავად, მეორე დღეს დადგენილებით ნაწილი მაინც შეიცვალა და შემდეგნაირად გადაკეთდა: „შეუწყდეს უფლებამოსილება თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორს გიორგი მენაბდეს“. გამომდინარე იქიდან, რომ თავდაპირველ და უკვე შეცვლილ ოქმებს სხდომის თავმჯდომარე რამაზ ჩიხრაძე (ასევე – აკადემიური საბჭოს წევრი) და მდივანი მანანა ქუთელია აწერენ ხელს, უნდა ვივარაუდოთ, რომ ამ დოკუმენტის გაყალბებაში მათაც მიუძღვით ბრალი. დღევანდელი გადმოსახედიდან არაა გამორიცხული, რომ ისინიც ზენოლის

მსხვერპლნი გახდნენ. გიორგი მენაბდე რომ ერთი თვის თავზეც აღარ აპირებდა უნივერსიტეტში მიბრუნებას, ეს იმთავითვე ნათელი იყო, მაგრამ „სასტავს“, როგორც ჩანს, ახლა უკვე აკადემიური საბჭო უქმნიდა პრობლემებს, ამიტომაც ჩქარობდნენ და დაჟინებით მოითხოვდნენ ოქმის დადგენილებითი ნაწილის შეცვლას. რაც შეეხება საბჭოს წევრებს, ისინი ცნობილი ექიმები არიან და მათი პროტესტი, როგორც ჩანს, გარკვეულ რეზონანსს გამოიწვევდა. ამ სიჩქარეში ერთი უზუსტობა მაინც გაიპარა, კერძოდ: ოქმის დასკვნითი (გაყალბებული) ნაწილის თანახმად, საბჭო მენაბდეს უფლებამოსილებას კი უწყვეტს, მაგრამ იქვე ფიქსირდება იმ ოცდაერთი საბჭოს წევრის ხელმოწერაც, რომელიც მენაბდის უფლებამოსილების შეჩერებას ერთი თვით ითხოვს.

მას შემდეგ, რაც მენაბდე „საკუთარი ნებით“ გაეცალა უნივერსიტეტს და, შესაბამისად, დღის წესრიგში დადგა ახალი რექტორის არჩევის საკითხი, წესით და რიგით ყველაფერი მშვიდად და წყნარად უნდა განვითარებულიყო. მაგრამ წესს ზოგჯერ გამოხაკლისიც ახლავს და ეს გამოხაკლისი ის ადამიანები აღმოჩნდნენ, რომელთაც მენაბდის წასვლის შემდეგ სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორობაზე გაუჩნდათ პრეტენზია. მათგან ერთ-ერთი – გია ლოპუხანიძე, რომელიც სამედიცინო უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი იყო, დღეს ასეთ ისტორიას გვიყვება: „როცა მივიღე გადაწყვეტილება, რომ მეყარა კენჭი რექტორის ვაკანტური ადგილის დასაკავებლად, კონსულტაცია გავიარე ერთ-ორ მაღალი თანამდებობის პირთან. ისინი მონადინებული იყვნენ, რომ კონკურსში მეც მიმელო მონაწილეობა. როგორც კი შევუდექი საბუთების შეგროვებას, ზენოლა ჩემზე იმ დღიდან დაიწყო. რაც მე მოგვიანებით შემემთხვა, ამის შესახებ იცოდნენ როგორც საკანონმდებლო, ისე აღმასრულებელი ხელისუფლების მაღალი თანამდებობის

პირებმა. მემუქრებოდნენ, რომ ზიანს მიაყენებდნენ ჩემს ფეხმძიმე ქალიშვილს და დაიჭერდნენ ჩემს სტუდენტ ვაჟს. ამისდა მიუხედავად, მაინც გადავწყვიტე საბუთების შეტანა, მაგრამ იმ შაბათ-კვირას ზენოლა განხორციელდა მათზეც, ვისთანაც გავიარე. მათ ვინაობას შეგნებულად არ ვასახელებ. ბუნებრივია, ამ ამბის მერე უკან დავიხიე“.

სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორობაზე განცხადებები შეიტანეს მალხაზ მიზანდარმა და ყარამან ფალავამაც, თუმცა, რამდენიმე დღეში საკუთარი მოთხოვნის საფუძველზე საბუთები უკან გაიტანეს. ამბობდნენ იმასაც, რომ სამედიცინო საზოგადოებაში ცნობილმა ადამიანებმა რექტორობაზე ფიქრი საერთოდ დაივიწყეს.

ქეთევან გოგილაშვილმა, რომელიც გიორგი მენაბდის გუნდის წევრად ითვლებოდა (იგი ამავდროულად იყო სტომატოლოგიის ფაკულტეტის დეკანი) და არასდროს არ მალავდა მკვეთრად უარყოფით დამოკიდებულებას იმ ყველაფერთან დაკავშირებით, რაც სამედიცინო უნივერსიტეტში დატრიალდა, რექტორის თანამდებობაზე გამოცხადებულ კონკურსში განაცხადი ბოლო წუთებში შეიტანა. არჩევნების დღეს ქეთევან გოგილაშვილი ასე იხსენებს: „უნივერსიტეტის პირველი სართული სავსე იყო ძაღვანი სტრუქტურის წარმომადგენლებით, რაც, ბუნებრივია, გავლენას ახდენდა საბჭოს მუშაობაზე. როდესაც პრორექტორის კაბინეტში შევედი, იქ ზაზა გოროზია (სამეგრელო-ზემო სვანეთის იმჟამინდელი გუბერნატორი) და ჯანდაცვის მინისტრის მოადგილე ირაკლი გიორგობიანი დამხვდნენ. ვკითხე კიდეც, რა უნდოდათ კენჭისყრის დღეს უნივერსიტეტში. შემომხედეს და გამიღიმეს“.

ქეთევან გოგილაშვილი, რასაკვირველია, რექტორად არ აირჩიეს და უნივერსიტეტის ახალ ხელმძღვანელად ხმათა უმრავლესობით ზურაბ ვადაჭკორია დასახელდა, არჩევნებიდან 11 თვის თავზე კი გოგილაშვილის მეუღლე ბიზნესმენი ბაკურ

კილურაძე ჯამუშობის ბრალდებით დააკავეს (კილურაძე დღესაც ციხეში იმყოფება). თქმა იმისა, რომ ქმრის დაკავება ცოლის აქტიურობას უკავშირდება, რასაკვირველია, არასერიოზული იქნებოდა, თუმცა ქალბატონ ქეთევანს კარგად ახსოვს მისი მეუღლის ბიზნესპარტნიორის, ნიკო ლეკიშვილის სიტყვები: „აბა, რა გეგონათ, ასე რომ ჭიდაობდით“. ეს ფაქტი ნიკო ლეკიშვილმა ახლახან დაადასტურა ერთ-ერთ ინტერვიუში, სადაც ის ბაკურ კილურაძეზე საუბრობს: „ბაკურს უთვლიდნენ, რომ, ჯობდა, მის მეუღლეს კანდიდატურა

„მეგობრული რჩევა“, როგორც ჩანს, ძაღვანი სტრუქტურებში კარგად აპრობირებული მეთოდი. გიორგი მენაბდეს, რომელიც ჯერ კიდევ იყო აკადემიური საბჭოს წევრი, ახალი რექტორის არჩევნების დღეს სახლის ტელეფონზე დაურეკეს და მოსთხოვეს, უნივერსიტეტში არ მისულიყო და გოგილაშვილისთვის ხმა არ მიეცა. მენაბდე არჩევნებზე მაინც მივიდა, რასაც დაუყოვნებლივ მოჰყვა ჯერ იმ სტომატოლოგიური კლინიკის დალუქვა („დენტექსი“), რომელსაც იგი სხვებთან ერთად ფლობდა, ოდნავ მოგვიანებით კი მისი მეგობარი, რომელსაც უმნიშე-

■ „მეგობრული რჩევა“, როგორც ჩანს, ძაღვანი სტრუქტურებში კარგად აპრობირებული მეთოდი. გიორგი მენაბდეს, რომელიც ჯერ კიდევ იყო აკადემიური საბჭოს წევრი, ახალი რექტორის არჩევნების დღეს სახლის ტელეფონზე დაურეკეს და მოსთხოვეს, უნივერსიტეტში არ მისულიყო და გოგილაშვილისთვის ხმა არ მიეცა.

მოეხსნა. მეც დამიკავშირდნენ და მოსთხოვეს, ბაკურისთვის გადამეცა, რომ მის მეუღლეს მოეხსნა კანდიდატურა“. კონკრეტულად ვინ დაურეკა ნიკო ლეკიშვილს, ეს უცნობია, თუმცა მას რომ ძაღვანი სტრუქტურების რიგითი თანამშრომლები არ დაუკავშირდებოდნენ და ამ თხოვნით უმალლესი რანგის მოხელეები მიმართავდნენ, მგონი, ეჭვს არ უნდა იწვევდეს. ქეთევან გოგილაშვილმა მხოლოდ მეუღლის დაკავების შემდეგ შეიტყო, რომ ბაკურ კილურაძესაც ურჩიეს თავის დროზე, რომ გოგილაშვილს უარი ეთქვა რექტორობაზე. არჩევნების დღეს კილურაძეს, რომელიც მეუღლეს სამედიცინო უნივერსიტეტში მიჰყვა, შელაპარაკება მოუხდა ძაღვანი სტრუქტურების წარმომადგენლებთან.

ნელო თანამდებობა ეკავა სამედიცინო უნივერსიტეტის სამეურნეო ნაწილში, ნარკოტიკებთან დაკავშირებით დააკავეს.

გოგილაშვილის დამარცხებისა და ზურაბ ვადაჭკორიას არჩევის შემდეგ კლინიკაც გაიხსნა და მეგობარიც მალევე გამოუშვეს ციხიდან.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ამჟამინდელი რექტორი ზურაბ ვადაჭკორია დაკავებულ თანამდებობას იმსახურებს თუ არა, ამაზე აჯობებს, აკადემიურ წრეებში იმსჯელონ, მაგრამ ფაქტია, რომ მისი მოსვლიდან ყველა ის საკითხი, რასაც ყოფილი რექტორი და მისი გუნდი ეწინააღმდეგებოდნენ, სწორედ ისე გადაწყდა, როგორც ეს წინა ხელისუფლების წარმომადგენლებს აწყობდათ. **■**

"ჰინსიკური აფხაზი ახორბებო"

დღეს აფხაზეთის ბუნებას ყველაზე დიდ ხიფათს უდავოდ რუსული ფული უქმნის. არა თვით ფული, რასაკვირველია, არამედ ის პროექტები, რომლებშიც ეს ფული ჩაიდება.

დემის პოლანდოვი, რადიო „ეხო კავკაზა“-ს აფხაზური განყოფილების რედაქტორი, „რადიო თავისუფლება/ რადიო თავისუფალი ევროპის“ მიმომხილველი

სოხუმი

აფხაზურ საზოგადოებაში ეკოლოგიური პრობლემატიკა შესაშური სიხშირით განიხილება. ეკოლოგიაზე აფხაზი პოლიტიკოსები და საზოგადო მოღვაწეები საუბრობენ, ნერენ ურნალისტები და ბლოგერები, ამ თემას გვერდს ვერც ცნობილ ბრესლოვკაზე – აკოპის ყავახანის და სოხუმის სანაპიროს ხშირი სტუმრები უვლიან.

დისკუსიის მიზეზი შეიძლება ნებისმიერი რამ გახდეს – ის, რომ „როსნეფტი“ შავი ზღვის აკვატორიაში ნავთობის ქაბურღილების ჩადგმას აპირებს, ლალიძგის წყალი ქვანახშირის მტვრისგანა გამავეებული, სოხუმის არხებში კი მაცივრები და სარეცხი მანქანები ყრია – ასეთია განსახილველი თემების მხოლოდ ნაწილობრივი ჩამონათვალი. ხოლო თუ იმასაც გავიხსენებთ, როგორ შეაჩერა „პრინციპული აფხაზი ეკოლოგების“ არგუმენტების მომიზეზებით ალექსანდრე ანქვაბმა ჩრდილოეთ კავკასიისკენ გასა-

ჭრელი და კოდორის ხეობაზე გამავალი გზის მშენებლობის პროექტი, გაგრაში კი იახტების ნავსადგომიანი ტურისტული ცენტრის აშენების გეგმები ჩაშალა, ცხადი გახდება, რომ ეს სია შეიძლება მნიშვნელოვნად შეივსოს. ამ საკითხების გადაწყვეტა გეოპოლიტიკასაც უკავშირდება, შიდა პოლიტიკურ და ეკონომიკურ წინააღმდეგობებსაც და ვინ მოთვლის, კიდევ რას. სხვა საკითხია, რამდენად არის დაკავშირებული ისინი ეკოლოგიასთან.

აფხაზეთი ყოველთვის ეკოლოგიური სამოთხე იყო და დღესაც ასეთად რჩება – არა იმიტომ, რომ ეკოლოგიის პრობლემებზე მართლაც დაფიქრებულ საზოგადოებას გარემოს დამაბინძურებელი პროექტების დაბლოკვაზე მიუწვდება ხელი. რასაკვირველია, არც „პრინციპული აფხაზი ეკოლოგების“ მცდელობებია ამის მიზეზი. ბრჭყალებით გამოყოფილი ფრაზა, რომელიც აფხაზეთის პრეზიდენტს ეკუთვნის, შეუძლებელია

სხვაგვარად აღიქვა, თუ არა ბუნების-დაცვითი უწყების ხელმძღვანელის დაუფარავ დაცინვად. ამის თვალსაჩინოებად „როსნეფტთან“ დაკავშირებული მოვლენების გახსენებაც იკმარებს, რომელთა დროსაც აფხაზეთის ეკოლოგიური სამსახურის ხელმძღვანელს, რომან დბარს შელფის დამუშავების პროექტის ლამის მთავარი ლობისტის როლი ერგო. საზოგადოებრივ პალატაში გამართული მოსმენის დროს დბარმა დიდხანს ილაპარაკა „როსნეფტის“ ღირსებებზე, რუსეთის სტრატეგიულ მიზნებზე, ნავთობპროდუქტებით აფხაზეთის უზრუნველყოფის პრობლემებზე – ანუ ყველაფერზე, რეალური ეკოლოგიური რისკების გარდა, ხოლო დბარის განმარტებები, თითქოს ზღვის წყალი დაბინძურების ყოველგვარ ფორმას დასაყვითის მიმართულებით წაიღებს, და თუ შავი ზღვა „როსნეფტის“ მიზეზით დაბინძურდება, ამ კომპანიას მსოფლიო საზოგადოების წინაშე მოუნე-

ეს პასუხისგება, რა თქმა უნდა, ეკოლოგიური აზროვნების „არაჩვეულებრივი“ თვალსაჩინოებაა.

ზოგადად, ომისშემდგომი აფხაზეთის ეკოლოგიური კეთილდღეობა მხოლოდ იმითაა განპირობებული, რომ გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით ხიფათის შემცველი პროექტები იქ არც განხორციელებულა. ტყეები იჩეხებოდა, მაგრამ არა იმ მასშტაბით, რომ სერიოზული ზიანი მიეყენებინა ტყის მასივებისთვის, რომლებიც ადრინდელი სასოფლო-სამეურნეო მიწების ხარჯზე, პირიქით, ფართოვდებოდა: მოსახლეობის ოდენობის ორჯერ შემცირებამ და საბჭოთა სახელმწიფო დაკვეთის არარსებობამ თავისი ქნა. ქვანახშირის მოპოვება გრძელდება, მაგრამ მერე თურქეთში იყიდება, მაშასადამე, თურქულ ბრძმედებში ხვდება და (აქ ბ-ნი დბარის ლოგიკას მივყვებით) აფხაზეთის ცას არ ჭვარტლავს.

ქვანახშირის მტვერი რომ ლალიძგის და ოჩამჩირის სანაპირო წყლებში ხვდება, რა თქმა უნდა, ვერ არის კარგი საქმე, მაგრამ ნებისმიერი ეკოლოგი დაადასტურებს, რომ ეს უფრო კოსმეტიკური პრობლემაა, ვიდრე რეალური ეკოლოგიური ზიანი. რეალური პრობლემა – ადრინდელიც და დღევანდელიც – ლორღის მოპოვებაა, რომელსაც გახშირებული მშენებლობებისთვის, მათ შორის, სოჭის რეგიონშიც, აფხაზეთის მდინარეებს აცლიან. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, თუკი აფხაზეთს ეკოლოგიური თვალსაზრისით იღბალი აღმოაჩნდა, ესეც მხოლოდ და მხოლოდ იმით მოხდა, რომ ომის შემდგომ წლებში აქ არც ინტენსიური ეკონომიკური ზრდა მომხდარა, არც ქარხნების, ფაბრიკებისა და მომპოვებელი საწარმოების მშენებლობა დაწყებულა.

დღეს აფხაზეთის ბუნებას ყველაზე დიდ ხიფათს უდავოდ რუსული ფული უქმნის. არა თვით ფული, რასაკვირველია, არამედ ის პროექტები, რომლებშიც ეს ფული ჩაიდება. გასულ კვირაში „ფეისბუქის“ ერთმა აფხაზმა მომხმარებელმა უზარმაზარი პოსტი უძღვნა კარს მომდგარ რუსულ ტრანშს, რომელიც სადაცაა აფხაზეთს „თავზე დაეცემა“ და „დიდია რისკი, გზების, საბავშვო ბაღების მშენებლობებში და სასწრაფოდ დასაფა-

რი კრედიტების გადახდაში მთლიანად დაიხარჯოს“. თითქმის არავის ეპარება ეჭვი, რომ ეკონომიკური თვალსაზრისით ეს პროექტები მცირედ ეფექტური იქნება. თუმცა, აფხაზეთში მსხვილი სანარმოების მშენებლობის პერსპექტივა ჩემს „ფეისბუქელ“ მეგობარს გაცილებით მეტად აშინებს და „ქარხნების, თვითმფრინავების, გემების, მასობრივი სავენახე მეურნეობების, უნიკალურ ადგილებში წამოწყებული ვითომ უკიდურესად საჭირო და აუცილებელი, სოჭის

■ ზოგადად, ომისშემდგომი აფხაზეთის ეკოლოგიური კეთილდღეობა მხოლოდ იმითაა განპირობებული, რომ გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით ხიფათის შემცველი პროექტები იქ არც განხორციელებულა.

ტიპის მშენებლობების“ მიმართ თავის უარყოფით დამოკიდებულებაზე წერს.

ამგვარი ეკოლოგიური შიში – ჩემი აზრით, სრულიად გამართლებული – აფხაზეთში, მოაზროვნე ადამიანებს შორის ზოგადად ძალზე გავრცელებულია. ხელისუფლების ეკოლოგიური არგუმენტაცია საზოგადოების ფართო ფენებშიც თითქმის უგამონაკლისოდ მოქმედებს, მაშინაც კი, როცა აშკარად ჩანს, რომ ამა თუ იმ გადანყვეტილების უკან მხოლოდ ბუნებისდაცვითი მოსაზრებები არ დგას. სხვა საქმეა, რომ ეკოლოგიაზე მოფიქრალი და მზრუნველი ადამიანები ინსტიტუციურად არ არიან ორგანიზებულნი – ისეთი ეკოლოგიური ორგანიზაციები, რომლებიც გარემოს მდგომარეობის მონიტორინგს ჩაატარებდნენ, აფხაზეთში არ არის. „მწვანების“ პოლიტიკურ მოძრაობაზე აღარც ვლაპარაკობ.

ამავე დროს, ისიც შეუძლებელია, ეკოლოგიასა და ეკონომიკურ პროგრესს შორის არსებული მუდმივი წინააღმდეგობა გამოცალკევებით, მხოლოდ აფხაზეთში მოგვარდეს. დღეს ალექსანდრე ანკვაბის ეკონომიკურ პროგრამას ნათლად გამოხატული სოციალური სარჩული აქვს, და, ეკოლოგიის თვალსაზრისით, ეს ძალიან კარგია. ზოგადადაც, მისი ერთწლიანი მმართველობის პერიოდში, ანკვაბს ერთი ისეთი პროექტისთვის არ გაუხსნია გზა, რომელიც გარემოს რამენაირ ზიანს მიაყენებდა, პირიქითაც კია – რამდენიმე მსგავსი პროექტი ძირშივე აღკვეთა. თუმცა, ამის გამო კრიტიკასაც იმკის – ყოველ სოფელში საბავშვო ბაღის მშენებლობით ეკონომიკას ვერ ააშენებ, საზოგადოებაში კი ეკონომიკის სფეროში შესამჩნევი წინსვლის უქონლობის გამო უკმაყოფილება იზრდება.

მინც როგორი პროექტების განხორციელება მოსალოდნელი – სასოფლო-სამეურნეო, ტურისტული, როგორც არაერთხელ აღუნიშნავს აფხაზეთის ლიდერს? ძალიან კარგი. მაგრამ ვინ გაადვენებს თვალს, როგორ ქიმიურ სასუქებს გამოიყენებენ აფხაზი მენარმეები, როგორ თესლს შემოიტანენ აფხაზეთში სასოფლო-სამეურნეო მიწებზე სათესად, როგორ სარეცხ საშუალებებს იხმარენ ტურისტული კომპლექსების სამრეცხაოები, სად ჩაიღვრება ეს მონარჩენი ქიმიური საშუალებები? სამთავრობო წრეების სიახლოვეს „პრინციპული აფხაზი ეკოლოგების“ არსებობა, ცოტა არ იყოს, ძნელად დასაჯერებელია. ესეც რომ არა, მსოფლიო პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ საზოგადოების და სპეციალიზებული არასამთავრობო ორგანიზაციების მკაცრი მეთავაყურეობის გარეშე ხარისხიანი ეკოლოგიური ზედამხედველობა ვერ იარსებებს. **■**

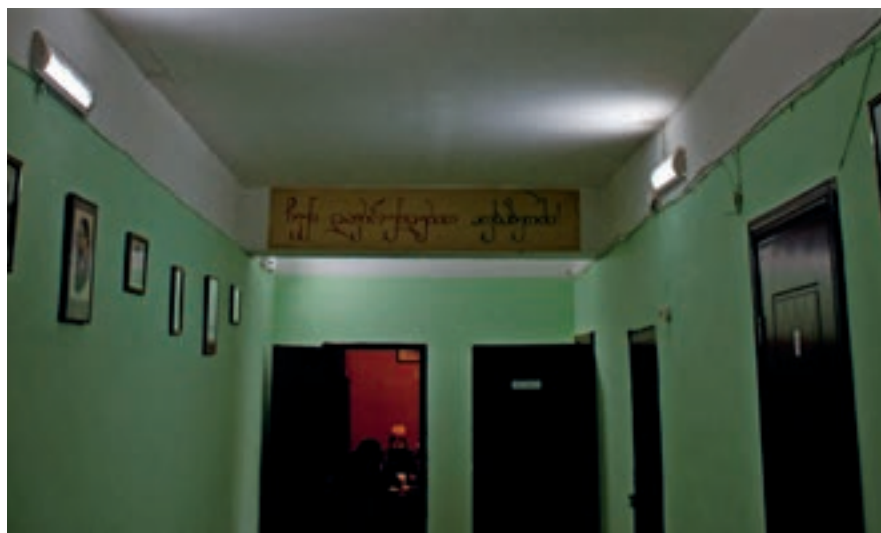
სტატია მომზადებულია ჰაინრიხ ბოლის ფონდის მხარდაჭერით. ამ პუბლიკაციაში გამოთქმული შეხედულებები და მოსაზრებები არ არის აუცილებელი, გამობატავდეს ჰაინრიხ ბოლის ფონდის შეხედულებებს.

ფოტოკრიტიკა
ცხოვრება
თბილისის ზღვაზე

გიორგი გოგუა

თბილისის ზღვაზე რამდენიმე შენობაა. აქ ათეულობით დევნილი ოჯახი ცხოვრობს. ერთ-ერთ შენობაში, რომელიც დასახლების ცენტრშია განთავსებული, დევნილთა მე-ნ საჯარო სკოლაა განთავსებული. სკოლა მეორე სართულზეა. შენობის პირველ და მესამე სართულზე კი საცხოვრებელი ოთახებია. სკოლაში ძირითადად დევნილი ბავშვები სწავლობენ. ეს შენობები წარსულში პროფესიული კავშირების გაერთიანების საკუთრება იყო. დევნილები წლებია ამ ფართების

დაკანონებას ითხოვენ, თუმცა როგორც თავად აღნიშნავენ, სახელმწიფოსა და პროფკავშირების შორის დავა გრძელდება და ამიტომ ბუნდოვანია, რა გადაწყვეტილებას მიიღებს სახელმწიფო. „საკუთრებაში არ გვაქვს, თუმცა ეს ჩვენი ერთადერთი პრობლემა არ არის. მაგალითად, ოჯახში 4 წევრიდან დასაქმებული არცერთი არ ვართ. სოციალურ დახმარებას ვიღებთ, რაც თვიდან თვემდე არ გვყოფნის“ – ამბობს ერთ-ერთი დევნილი ქალი.

სოსიანჯი ჩხეიძის მიხედვით მენსხიმი მენიამი - ჰოლისიხი მონანიამის ხანი ფოხიები

რას ნიშნავს სოციალური ქსელის გამეინსტრიმება? რა სიკეთე და რა საფრთხე მოაქვს ჩვენი, ჯერ არშემდგარი, დემოკრატიისთვის?

ლელა რეხვიამილი
ცენტრალური ევროპის
უნივერსიტეტის
დოქტორანტი

ბოლო წლების და განსაკუთრებით, ბოლო თვეების მანძილზე სოციალური ქსელების როლი საქართველოს როგორც სოციალურ, ისე პოლიტიკურ ცხოვრებაში შესამჩნევად გაიზარდა.

ინფორმაციის გავრცელების საშუალებათა გამრავალფეროვნება მილიონობით ადამიანის ცხოვრებას ცვლის ბოლო ათწლეულის მანძილზე. ისევე როგორც ყველა სხვა იარაღი, ინფორმაციაც ძალაუფლებაა, და არასდროს არ არის თავისთავად კარგი ან ცუდი. კარგი ის არის, რომ ნელ-ნელა ინფორმაცია უმცირესობის კონტროლისგან თავისუფლდება, ძირითადად ალტერნატიული ინფორმაციის წყაროების გაჩენის სახით; მეორე მხრივ, არსებობს საფრთხე, რომ ინფორმაციამ კიდევ უფრო აპათიური გახადოს მასები, რომელთაც პოლიტიკაზე ზეგავლენის მოხდენა კვლავ არ შეუძლიათ (ან ფიქრობენ, რომ არ შეუძლიათ).

ინფორმაციის გავრცელების ფორმებისა და გავლენების მნიშვნელობა შეიძლება მხოლოდ კონკრეტულ კონტექსტში შეფასდეს. ჩვენ შემთხვევაში, ანუ ქართულ კონტექსტში ერთი შეხედვით საკმაოდ საინტერესო ძვრებია. თვალსა და ხელს შუა „ფეისბუქის“ სტატუსი მედია ნიუსი გახდა. ის, რასაც საჯარო მოღვაწეები, ან არასაჯარო მოღვაწეები საკუთარ ვოლზე წერენ, რამდენიმე საათში იბეჭდება სტატიების სახით, საღამოს კი სოციალურ ქსელებში გავრცელებული მოთხოვნების, პეტიციების შინაარსს ტელევიზიებით გადმოსცემენ. ანუ, „ფეისბუქი“ ნელ-ნელა ინ-

ცვლებს სხვადასხვა ჯუფების სადისკუსიო პლატფორმიდან მეინსტრიმ მედიაში.

რას ნიშნავს სოციალური ქსელის გამეინსტრიმება? რა სიკეთე და რა საფრთხე მოაქვს ჩვენი ჯერ არშემდგარი დემოკრატიისთვის?

დროებით დავივიწყოთ ის, რომ ფორმები, რა სახითაც სოციალურ ქსელებში ამოკითხულ ინფორმაციას მედია ავრცელებს, კიდევ ერთხელ ასახავს/ადასტურებს ქართული მედიის გულისმომკველ არაპროფესიონალიზმს. მიუხედავად ამისა, მინც ვხედავთ ორ პოზიტიურ პროცესს, რაც „ფეისბუქის“ გამეინსტრიმებას ახლავს.

პირველი შედეგი პირადი და საჯარო სივრცის აღრევაა. „ფეისბუქი“, რომელიც თავისებურად იყო და არის პირადი სივრცე, ახლობლებსა და მეგობრებთან კომუნიკაციის საშუალება, პარალელურად საჯარო სივრცეცაა. ის, რასაც მავანნი წერენ საკუთარ ვოლზე, იკითხება, ვრცელდება და ავტორებს პასუხისმგებლობის აღებას აიძულებს. ქართული საზოგადოება ორმაგი სტანდარტების საზოგადოებაა, სადაც პერსონა „სუფრაზე“ და პერსონა მიკროფონთან ძალიან განსხვავებულ შეხედულებებს ამჟღავნებს. „სუფრა“, როგორც სახლობლო სივრცე, ტოლერანტულია არატოლერანტულობის მიმართ: ანუ პირადულ სივრცეებში ყველას ეპატიება ნაციონალიზმი, შოვინიზმი, სექსისტობა, ჰომოფობია, აგრესია, დაცინვა და ათასი მსგავსი. „ფეისბუქი“, რომელიც თავისებურად „სუფრის“ გაგრძელებას წარმოადგენდა, ასევე ითავსებდა გარკვეულ ტოლერანტობას ორმაგი სტანდარტების მიმართ. თუმცა, დროთა განმავლობაში თავად „ფეისბუქზე“ დაიწყო განაცხადთა გასაჯაროება, ანუ მავანთა აზრების გაზიარება და განხილვა. ნელ-ნელა კი ეს გასაჯაროება მეინსტრიმ მედიის ინტერესის სფერო გახდა და კონკრეტული შედეგებიც გამოი-

ღო. დღეს ყოფილ და მომავალ პოლიტიკოსებს და სხვა საჯარო პირებს სისტემატიურად მოეთხოვებათ პასუხი იმაზე, რაც უთქვამთ და დაუწერიათ.

ჩემი გადმოსახედიდან, პირადის და საჯაროს აღრევა მისასაღმებელი პროცესია. რადგან ჩნდება შანსი, ორმაგი სტანდარტები შემცირდეს და შევიწროვდეს. განსაკუთრებით ისეთ პირობებში, როცა საზოგადოება ზოგადად აქტიურია, მეტ კითხვებს სვამს და მეტ განმარტებას ითხოვს, საზოგადო მოღვაწეებზე მეტი ზეწოლა ხორციელდება. „ძმაცაცებში“ სათქმელი უკვე საჯაროდ თქმულია და მეტ დაფიქრებას მოითხოვს.

მეორე მნიშვნელოვანი პროცესი არის პოლიტიკური მონაწილეობის და საზოგადოებრივი აქტივობის ახალი ფორმების შექმნა/გაძლიერება. სოციალური ქსელების მეშვეობით სხვადასხვა ჯგუფისა და მოძრაობის მობილიზება დიდი ხანია ხორციელდება. მაგრამ სამოქალაქო საზოგადოების გავლენა პოლიტიკაზე მინც ძალიან დაბალი იყო, რამდენადაც წინა მთავრობა დიპლომატიის არასოდეს თანხმდებოდა. ამ ეტაპზე იგრძნობა, რომ მოსახლეობას აქვს იმედი, რომ ახალი ხელისუფლება მათ სურვილებს შეისმენს. შესაბამისად, სამოქალაქო საზოგადოება – ორგანიზებული (არასამთავრობოები, სტუდენტური მოძრაობები) და არაორგანიზებული (კონკრეტული ინიციატივების ირგვლივ შეკრებილი არაფორმალური ჯგუფები) – ძალიან გააქტიურებულია. „ფეისბუქის“ დისკუსიების და ინიციატივების მეინსტრიმ მედიაში გაშუქება კი ქმნის გარემოს, სადაც ის, რაც იყო ალტერნატივა, განმსაზღვრელი ხდება, ვინც დისკუსია უფრო და უფრო ფართოვდება; ონლაინ სივრცეს ხმა ემატება.

რა თქმა უნდა, ის ადამიანები, ვინც სოციალურ ქსელებში აქტიურობენ, ასევე აქტიურები არიან არავირტუალურ სი-

ვრცეებშიც და ფეისბუქგანხილვით არ შემოიფარგლებიან. სოციალურ ქსელთა მნიშვნელობის გაზრდა მათი, როგორც მრავალმხრივ აქტიური სამოქალაქო საზოგადოების მნიშვნელობის გაზრდას გულისხმობს.

სამოქალაქო საზოგადოების მსგავსი გააქტიურება, „და პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებში მონაწილეობის სურვილი ყველაზე მნიშვნელოვანია დემოკრატიული პროცესების განვითარებისთვის.“

მეჩვენება, რომ უკანასკნელი ორი თვის მანძილზე, არჩევნებამდე და არჩევნების შემდეგ გამოხატვის სივრცე გათავისუფლდა. სანამ ახალი ძალაუფლების კონსოლიდაცია მოხდება, ამ სივრცის მაქსიმალური გამოყენება ჩვენი შანსია, რომ მომავალშიც მოვახერხოთ პოლიტიკური პროცესების კონტროლი და შევინარჩუნოთ მასზე გავლენა.

საწრთხები

პირველი საფრთხე არსებული სამოქალაქო საზოგადოებისთვის სივინროვეა. ქართული მოსახლეობის დიდი ნაწილი კვლავ მონყვეტილია მიმდინარე პროცესებიდან. ალბათ არ იქნება გადაჭარბება, თუ ვიტყვი, რომ საზოგადოების მცირე ნაწილის ჩართულობა იმითაა განპირობებული, რომ „დანარჩენს“ ხელი არ მიუწვდება ინტერნეტ სივრცეზე, და ვერც იმ დისკუსიაში იღებს მონაწილეობას, რომელიც მერე ზოგად სამოქალაქო აქტივობაში გადაიზრდება. ძალიან მიხარია, რომ მოძრაობათა ნაწილი, მაგალითად „ლაბორატორია“, წარმატებულად ახერხებს თბილისის გარეთ მიმდინარე პროტესტებისა და მოძრაობების მხარდაჭერას. ასევე აფართოებს ჩვენთვის მნიშვნელოვან საკითხთა სიას და ლიბერალური წუხილებიდან სოციალური წუხილების გაქურება, მათ ირგვლივ მობილიზება ხდება. სწორედ მსგავსი მიდგომა არის გამოსავალი სამოქალაქო საზოგადოების „სივინროვის“ თავიდან ასაცილებლად.

მეორე და უფრო მნიშვნელოვანი საფრთხე იმედგაცრუებაა. ფაქტია, რომ აზრის გამოთქმისთვის მეტი სივრცეა შექმნილი. მაგრამ არ ვიცით, შეისმინება თუ არა ეს ხმა. თუკი აღმოვაჩინებთ, რომ ჩვენ სურვილებს არავინ ითვალისწინებს არსებული

ენტუზიაზმი შეიძლება შემცირდეს. მიუხედავად ჩემი სიმპატიისა საზოგადოების მუდმივი ჩართულობის მიმართ, დღევანდელ აქტიურობას ახასიათებს ისეთი მხარეები, რაც თავისთავად გამორიცხავს სამოქალაქო საზოგადოების მიზნების შესრულებას.

მაგალითად, რექტორის კანდიდატურის ირგვლივ აგორებული კამპანია გაუმართლებლად და არარეალისტურად მეჩვენება. მაინც რატომ უნდა გამოვთქვა მე აზრი თსუ-ს რექტორის კანდიდატურის შესახებ მაშინ, როცა არც სტუდენტი ვარ და არც პროფესორი? ვის წარმოვადგენ? მე და

■ „ლაბორატორია 1918“ ამ

ეტაპზე ძალიან კარგი მაგალი-

თია არაერთჯერადი მოძრაო-

ბის, რომელმაც პატიმრების

წამების ირგვლივ გამართული

პროტესტების, და არჩევნების

ჩატარების შემდგომ გააგრძ-

ელა დაუცველი ჯგუფების

მხარდაჭერა. მსგავსი მიდგომა

ბევრად უფრო ნაყოფიერია, ვი-

დრე კონკრეტული პიროვნებების

დანიშვნა/ჩამოხსნის კამპანიები.

სხვა მრავალს, ვინც არაა დაკავშირებული თსუ-სთან, არ აქვს არავითარი უფლება რომ კანდიდატურის შერჩევაში ჩაერთოს. არ მგონია, რომ გამართლებული იყოს თსუ-სგან ან ხელისუფლებისგან საზოგადოებრივი აზრის მოსმენა კანდიდატურის განხილვის შემთხვევაში. სამაგიეროდ, საზოგადოებამ შეიძლება ლეგიტიმურად იმსჯელოს ზოგადად რექტორების შერჩევის პროცედურაზე, იზრუნოს არჩევის ტრანსფარენტულობაზე.

ამ მაგალითის საპირისპიროდ, სამოქალაქო საზოგადოების ჩართულობა გამართლებულია სახალხო დამცველის შერჩევის პროცესში. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია

არასამთავრობო ორგანიზაციების აქტიურობა, რადგან ისინი უფლებადსაცავთა ინტერესებს წარმოადგენენ. ამ შემთხვევაშიც, უფრო მნიშვნელოვანია ვიზრუნოთ იმაზე, რომ მოხდეს სამოქალაქო საზოგადოების ინტერესთა გათვალისწინების ინსტიტუციონალიზაცია, ვიდრე რომელიმე კანდიდატის ერთჯერადი მხარდაჭერა.

თუ ჩვენ დავისახავთ არარეალურ მიზნებს, თუ ჩვენ დავრჩებით ერთჯერადი აქტიურობის საზოგადოებად, ვერ ავიცილებთ ფრუსტრაციას. „ფეისბუქი“ და სხვა ყველა კომუნიკაციის წყარო დაუბრუნდება თავის ტრადიციულ ფორმას – ჩვენი წუწუნისა და მოთქმის, მეტი კრიტიკის და ნაკლები მობილიზების სივრცეს.

ამ სცენარის თავიდან ასარიდებლად, ბევრი რამ შეიძლება გაკეთდეს, და მგონი კეთდება კიდევ. აქედან რამდენიმეს შეგახსენებთ.

პირველი – უნდა ვიფიქროთ სამოქალაქო ჩართულობის ინსტიტუციონალიზაციის გზებზე. მეორე – სჯობს აქტივობამ მიიღოს ორგანიზაციული ფორმა, ანუ შეიქმნას მოძრაობები, რომელიც არა მხოლოდ ერთი საკითხის ირგვლივ შეიკრიბება, არამედ ექნება განეირლი ტაქტიკა, სტრატეგია და რიგი საკითხების ირგვლივ სახელმწიფოზე კონტროლის დაწესებას დაისახავს მიზნად. მესამე – უნდა ვეცადოთ სამოქალაქო აქტივობის არეალი გაფართოვდეს, და თბილისოცენტრიზმი შენეღდეს. „ლაბორატორია 1918“ ამ ეტაპზე ძალიან კარგი მაგალითია არაერთჯერადი მოძრაობის, რომელმაც პატიმრების წამების ირგვლივ გამართული პროტესტების, და არჩევნების ჩატარების შემდგომ გააგრძელა დაუცველი ჯგუფების მხარდაჭერა. მსგავსი მიდგომა ბევრად უფრო ნაყოფიერია, ვიდრე კონკრეტული პიროვნებების დანიშვნა/ჩამოხსნის კამპანიები. წინასწარჩვენო პროტესტებს და მობილიზაციას ქართული ოცნების მხარდაჭერებიც „ამრავლებდნენ“.

იმედს ვიტოვებ, რომ საზოგადოება შეძლებს მობილიზაციას არჩევნების შემდგომაც, და იმ ინიციატივებს, რასაც დღეს „ლაბორატორია“, „გუდიაშვილის“ თუ სხვა მოძრაობები იცავენ, გვერდში დაუდგებიან. ამ გზით შესაძლებელია დემოკრატიულობის ნიშნები და მედიაში ხილვადობა შევინარჩუნოთ.

პატივმოყვანილობა

ბექა ქურხული
მწერალი

ფოტო: ბიურჯანი ბიუჯა

დიდია. გრანდიოზული. მწვანე. დაკიდებული ბალებით. სემირამიდას, ბატონო. გოლფის მოედნებით. დამშრალი აუზებით. დაუსრულებელია. მის მინის კედლებზე პარლამენტის სხდომის დროსაც კი კიდიან გუნდ-გუნდად მუშები და კაცმა არ იცის, რასა სჩადიან. თუმცა არსებობს გონივრული და საფუძვლიანი ეჭვი, რომ სულ დედას იგინებინ. გარედან კი ეს ჩვენი სილიადაა, დიდის წვლებითა და ღვთის წყალობით მოკლულ, საშინელ და იდუმალ მწვანე პრეისტორიულ ცხოველს რომ ჰგავს.

აგდია კოლხეთის ლაღად გაშლილი ცის ქვეშ ქუთაისის გარეუბანში, და ქერცლი-შუმები მზეზე ლაპლაპებს. შუაში კი უცნაური თეთრი ზოლი გასდევს, როგორც გურამ დოჩანაშვილის, ან ამ პარლამენტში გადმობარებული იდიოტი გმირები იტყობდნენ, „მუქ ნითელ ხაზად“. ეს თეთრი ზოლი ორ არათანაბარ ნაწილად ჰყოფს პარლამენტად წოდებულ ამ უზარმაზარ, მწვანე საოცრებას, რაც კიდევ უფრო ადასტურებს მის კეთილშობილურ, არამიწიერ, კოსმოსურ წარმოშობას და დანახვისთანავე ბუნებრივ მონივნებას ალგიდრავს უბრალო მოკვდავსა და ბოგანო ადამიანს.

ახლა შიგნით. წელან მოგახსენეთ, გრანდიოზულია-მეთქი. შევეცდარვარ. ძალიან გრანდიოზულია. ერთი ადგილიდან უნდა შებრძანდეთ, მეორედან გამობრძანდეთ. ესეც კიდევ ერთი დასტური ამ ჰაეროვანი ნაგებობის არამქვეყნიურობისა. ამ შესასვლელსა და გასასვლელს შორის მანძილი ლამის ერთი კილომეტრია. ანუ, როგორც ეკა ხოფერია იტყობდა, ანუ, რომ შესვალ და ვთქვათ რაიმე დაგრჩა, ან უკეთე-

სი, აღარ გინდა ამ უცნაური არსების სტომაქში ყოფნა და ისევ კოლხეთის გადაშლილ ცას გინდა თავი შეაფარო, ნურას უკაცრავად! კარგი ერთი კილომეტრიც უნდა დაჰკრა ვიდრე გასასვლელს გააგნებ, ქუთაისელი დაცვის თანამშრომლის ალალი იმერული მობოდიშების თანხლებით: „ჯერ ჩვენც დოულაგებლები ვართ, ერთმანეთსაც არ ვიცნობთ, საიდანაც შემობრძანდით იქანა უნდა ამოგშალონ. რა გიყოთ, აჰა, რა გისაშველოთ. დასარეკად ა, ხედავ აქ სადმე ტელეფონს? არ მაქვს. ერთმანეთსაც არ ვიცნობთ ჯერ, გეფიცები ყველაფერს...“

გაუყვები მაღლიერი და თვალცრემლიანი ამ ერთკილომეტრიან სავალ გზას. გზა მიხვეულ-მოხვეული, შუქ-ჩრდილებიანი და ბუნდოვანია როგორც, გზა გალოთებული შემოქმედისა. თავად გზაც ერთობ შემოქმედებითია, სულ შედეგები გამახსენდა. „გზას ვამბობ, თორემ რა გზაა, ვინრო ბილიკი მთებისა...“ აჰ, არ ვაჭარბებ, ვინრობა ვინ დააბრალა, ამ ფართო, შიგადაშიგ ჩაბნელებულ და მერე მოულოდნელად, განათებულ მიხვეულ-მოხვეულ და დახლართულ ტალანებს. ე, შე არიფო! რა

თქმა უნდა. ლაბირინთები, ცნობილი ლაბირინთები, აი, თურმე რატომ იყურები აქეთ-იქით შეშფოთებული, ქვეცნობიერში ჩარჩენილი ძველისძველი შიშით, რომ ამ რომელიმე შუქ-ჩრდილ დაკარგული ბეტონის და შუშის ერთმანეთზე აჩონჩხილი მოსახვევიდან მიწათვარი არ გამოკუნტრუშდეს და არ დაგჩხვეროს, რქებზე არ აგაგოს, როგორც ბევრი და უბედური. თეზესის იმედზე მტერი იქნა. რომ შეაგვიანდეს, რას იქმ მერე?

როგორც ლაბირინთებს შეეფერება, პარლამენტის შენობაში, სრული უჰაერობაა. აი, სად არ ვაჭარბებ არაფერს. პარლამენტის შენობაში ჰაერი უბრალოდ არ არის. არ არსებობს. არ სუფევს „ცის კამარაზე“, იმ უბრალო მიზეზის გამო, რომ ახალ პარლამენტს არა აქვს ფანჯარა. უბრალოდ არა აქვს და მორჩა. არცერთი! რა ფანჯარა და ჰაერი, თქვე გოიმებო და ბნელებო 21-ე საუკუნეა, რაღა დროს ფანჯარა, სარკმელი და ფოთოლთ შრიალიაო და ასე ბატონო! ჰაერი არ არის. უფანჯროდ და უსარკმლოდ კი ამხელა შენობის ვენტილაცია იმხელა თანხა ჯდება, მაგდენი თვლა მთელმა ჩვენმა პარლამენტ-

მა არ იცის თავის აპარატთან-დამლაგებლებიანად.

შევეჩვიეთო. შეეჩვივნენ. თქვენ კიდევ მეჩხუბებით, რატომ გიყვარს ეს ქართველები, რათა ხარ ნაციონალისტიო. აბა, როგორ არ მიყვარდნენ? ყველაფერს ეჩვევიან. აბსოლუტურად ყველაფერს შეიძლება მიეჩვიონ. უპაერობასაც კი. „არ ვისუნთქებ, ბოლო-ბოლო, რა პრობლემაა!“ თან აგისხნის – „ხელფასის პონტში, თორემ ამის დედა არ...“

სხვათა შორის, მთლად ამის დედა არ მიკადრებია, მაგრამ პარლამენტში ყოფნის და მით უმეტეს სხდომაზე დასწრების შემდეგ, როდესაც ვუყურებდი ჩვენი ღიპებგადმოგდებული დეპუტატები, გინდა უმცირესობიდან, გინდა უმრავლესობიდან, ერთ ადგილს რომ ძლივსლა სძრავენ და დარბაისლურად დაგოგმანებდნენ და კიდევ უფრო დარბაისლურად კამათობდნენ, სულ ნაირ-ნაირი, ოხერი და ბანდიტი დიქტა-

ტორების გამონათქვამები გამახსენდა: დემოკრატია და პარლამენტი ის არის, როდესაც 10 სულების აზრი უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ერთი ჭკვიანის“... „ეს უსაქმური და ხარბი ყბედები, რომლებიც საკუთარ თავს პარლამენტარებს უწოდებენ და თავის უაზრო ქაქანს ასე ძვირად ყიდიან ხალხზე! თუმცა, მყის მოვედი გონს. აბა, იმ შეჩვენებულ დიქტატორებს ხომ არ დავუჯერებ? მერე რა, რომ სულ ერთმანეთზე გამხდრები იყვნენ. ისევ დემოკრატის მამად აღიარებული და ასევე დარბაისლურად ჩამრგვალებული სერ უინსტონ ჩერჩილის ცნობილი ფრაზით ვინუგეშე თავი: „დემოკრატიაზე კრეტინული და უაზრო პოლიტიკური წყობა არ არსებობს, მაგრამ სამწუხაროდ, კაცობრიობამ დღემდე უკეთესი ვერაფერი მოიფიქრაო“.

ამასობაში, გამოვალნიე ჩვენი წარმტაცი და ნათელი პარლამენტის შენობიდან და ღრმად ჩავისუნთქე სუფთა

ჰაერი. იქვე მუშები პურსა სჭამდნენ და ტკბილ იმერულად უბერავდნენ. მაგათ შემყურეს კი კიდევ ერთი მკრეხელური აზრი მომივიდა თავში. რა და ისა, რომ, ეს პოლიტიკოსობა მაინც ხელმოცარული ხალხის საქმეა, ყოველ შემთხვევაში ჩვენში, ვინც ვერ მოახერხა ყოფილიყო მუშა, მწერალი, მხატვარი, ჯარისკაცი, ექიმი, მძღოლი, მსახიობი, რეჟისორი, ინჟინერი, პოეტი, ბიოლოგი, ქურდი, ქუჩის ბიჭი, ლოთი, რავი უსაქმური – გახდა პოლიტიკოსი და ახლა არის ამ პარტიაში, მერე იმ პარტიაში, მერე ამ მოწვევის პარლამენტში, მერე იმ მოწვევის პარლამენტში აძლევენ, იღებენ, ხმებს, რალაცეებს! აუჰ... არა, მართლა სჭირდებათ მაგათ იმუნიტეტი. ჩვენ კი, ღმერთმა დაგვიფაროს! ამოჩაჩულ პერანგზე კურტკა შემოვიცვათ და ჩვენს გზას ვენიოთ!

P.S. მართლა, კატეგორიულად მოვითხოვ ბაჩო ახალაიას დაუყოვნებლივ გათავისუფლებას. 🇯

RadioCommersant

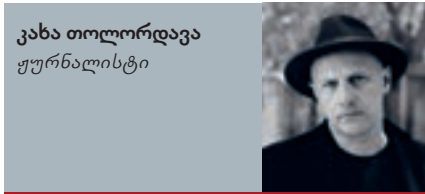
marketing@commersant.ge
+995 32 2505 955

ბიზნესის პერსონალური რადიო

Commersant.ge

ღამ-ღამობით, ღამ-ღამობით, თქვე ჩემა!

კახა თოლორდვა
ჟურნალისტი

ის ფილმი გემასხოვრებათ, „შესანიშნავი,“ ჟან-პოლ ბელმონდო ხელმოცარულ მწერალს რომ თამაშობს, მაგრამ მაინც ახერხებს ჟაკლინ ბისესნაირი ქალის მოხიზვლას. უფრო სწორედ, ამას მისი ყველა წარუმატებელი წიგნის პერსონაჟი ბობ სენკლერი ახერხებს. სენკლერი-პერსონაჟი ყველაფერი ისაა, რაც წიგნის ავტორი, ფრანსუა მერლინი ვერაა ცხოვრებაში, – მომხიზველი, ჯან-ღონით სავეს სუ-პერმენი, რომელსაც ყველაფერი გამოსდის, ნებისმიერი დავალება – რამდენადაც რთული არ უნდა იყოს. ფრანსუა, მისგან განსხვავებით, საკუთარი ბინაში ელექტროგაყვანილობის და სანტექნიკის შეკეთებასაც კი ვერ ახერხებს, გამომძახებული ელექტრიკოსები და სანტექნიკოსები ხან რას იგონებენ და ხან – რას, იმისთვის, რომ მის ბინაში სამუშაო თავიდან აიცილონ. იმ უბედურებმა არ იციან, რომ რა წამს კი ისინი ფრანსუას ბინას ტოვებენ, ისინი ფრანსუას შემდგომი წიგნის უარყოფით პერსონაჟებად იქცევიან, რომელშიც ბობ სენკლერად ქცეული ფრანსუა უმონყალოდ უსწორდება თითოეულ მათგანს.

ვალარებ, მეც მყავს ასეთი „ბოროტ-მოქმედები“ ვისაც ქალაქში ხეტიალისას ვანყადები ხოლმე და ვინაიდან ხშირად სრულიად უმწეო ვარ ამა თუ იმ პრობლემის გადასაწყვეტად, მეც ფრანსუასავით წარმოდგენაში უსწორდები იმ საზიზღარ ადამიანებს. ჩემი სია ძალიან გრძელია, პირველ ადგილზე კი, ყოველგვარი დაფიქრების გარეშე ვიტყვი, სამუშაო საათებში ქალაქში მომუშავე საგზაო თუ სხვა სახის მუშაკები

არიან. არც კი მახსოვს როდის დაიწყო ეს ყველაფერი, ალბათ ძალიან დიდ ხნის წინ, რადგანაც დღეს უკვე „სერიოზულად“ გაბრაზებული ვარ და მოურიდებლად ვიტყვი, რომ ფრანსუას მეთოდით ასამდე, თუ მეტი არა, ქალაქში მომუშავე საგზაო მუშა და უფროსი მყავს „მოკლეული.“ დაუნდობლად, ხაზგასმული სისატიკით.

„გაიარეთ!“ გაიარეთ! დროზე, დროზე, თქვე ჩემა! – გვიყვიროს შუა გზაზე ჩამდგარი ტყავის ქურთუკიანი გაუპარსავი მამაკაცი სხვადასხვა ტრანსპორტის მგზავრებს. ჩვენ ალბათ უკვე ასე ოცი წუთი იქნება, საცობში ჩაჭედვით ვდგავართ სწორედ ამ კაცის და მისი რაზმის წყალობით. ისინი გაფუჭებული ასფალტის მონაკვეთებს ახალი ასფალტით ავსებენ. დღის სამი-ხუთი საათია, ქალაქი მანქანე-

ბითაა სავესე. დარწმუნებული ვარ, არავინ ფიქრობთ ისე, თითქოს პრეტენზია მქონდეს, რომ მარტო მე ვამჩნევ ამ ყველაფერს. თბილისელები სულელები ნამდვილად არ არიან. „რაა ეს, რა უბედურებაა, – წუნუნებს ქალბატონი იმ მანქანაში, სადაც მეც ვზივარ, – არ შეიძლება სხვა დროს გააკეთონ ეს ყველაფერი?“ „სხვა დროს, ქალბატონო. – უხსნის მძლოლი, – უფრო მეტი უნდა გადაუხადონ!“ დარწმუნებული ვარ, ასეთი დიალოგი სხვა ტრანსპორტშიც ისმის, მოქალაქეები ცდილობენ გაიგონ, თუ რალა მაინცდამაინც დღის ხუთ საათზე უნდა ვაკეთდეს ეს ყველაფერი. ტყავის

ქურთუკიანი კაცი კი. გზის იმ მონაკვეთის ბატონ-პატრონი და მოძრაობის მარეგულირებელი, ყვირილს აგრძელებს, – „დროზე, დროზე, თქვე ჩემა!“ ის გაბრაზებულია. ჩვენ ხომ იმ ბატონს ხელს ვუშლით. მე აუცილებლად მოვკლავ მას! არა, მე ამას უკვე ვაკეთებ, ესლავე, სანამ მანქანაში ვზივარ!

ჩემს ფოტოარქივში ქალაქში ხეტიალისას გადაღებული უამრავი ფოტოა, რომლებზეც სწორედ დღის განმავლობაში მომუშავე გზის შემკეთებლები არიან აღბეჭდილნი. ყველა ეს ფოტო ასახავს შემთხვევას, რომელიც სასწრაფო და გადაუდებელი არ ყოფილა. ამით მინდა ხაზი გავუსვა იმას, რომ ქალაქში, რომელიც მანქანების რაოდენობას ვერ აუდის, საგზაო სამუშაოების გარკვეული ნაწილი (არ ვიცი, რამდენი, გამოიძიებითი ჟურნალისტიკა ჩემი საქმე არაა) სწორედ დღის განმავლობაში სრულდება ხოლმე. შედეგად, კიდევ უფრო გაძვირებული გზები და განერვიულებული მოქალაქეები. დანარჩენი თქვენ უკვე ყველაფერი კარგად გესმით. მეც მესმის, რომ მნიშვნელოვანი თემებით დახუცდულ საქართველოში ყველაფერი ეს უმნიშვნელოდ შეიძლება მოეჩვენოს ვინმეს, მაგრამ რამდენადაც ვხვდები, ეს უმნიშვნელო თემები კარგად გვიჩვენებს, თუ რა და ვინ ვართ.

აი, ახლაც, დღის პირველი საათია, მე ტაქსიში ვზივარ, ჩვენ წინ მანქანების ძალიან გრძელი მწკრივია. რა ხდება? ბიჭები ნაგავს აგროვებენ ფალიაშვილის ქუჩაზე. სანაგვე მანქანას მთელი ქუჩა აქვს ჩახერგილი. ერთი კონტინენერი, ორი კონტინენერი, სამი კონტინენერი, ოთხი კონტინენერი! მიუხედევად იმისა, რომ ამ დროისთვის ორივე უმონყალოდ მყავს დანანვერებული და მდინარეში გადაგდებული, მაინც ვერ ვითმენ, ფანჯარას ვწევ და მთელ ხმაზე ვღრიალებ: ღამ-ღამობით, ღამ-ღამობით, თქვე ჩემა!

www.ucnobifm.ge

ახალი დინამიკა

www.tv9.ge